

20.01.2025

HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS

ESITYSLISTA

3 - 2025

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 20.01.2025 klo 16:00
Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunginhallitus

20.01.2025

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Pöydälle 13.01.2025 V 5.2.2025, Hallintosäännön muuttaminen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tehtäväkuvaus ja toimialajohtajan toimivalta	2
3 V 5.2.2024, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta	7
4 Pöydälle 13.01.2025 V 5.2.2025, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta	9
5 V 5.2.2025, Kumpulankärjen asemakaavan muutos nro 12852 (sis. liikennesuunnitelman)	11
6 V 5.2.2025, Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelma	29
7 V 5.2.2025, Tilojen vuokraaminen työllisyyspalveluliikelaitoksen käyttöön Itäkeskuksesta (Itäkatu 3)	47
8 Pöydälle 13.01.2025 V 5.2.2025, Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen tarveselvitys (Turunlinnantie 12, Itäkeskus)	54
9 V 5.2.2025, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite uimastadionin kauden pidentämiskokeilusta	62
10 V 5.2.2025, Valtuutettu Mai Kivelän aloite eläinten hyvinvointiohjelmasta	66
11 V 5.2.2025, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite vesipostien lisäämiseksi ja puhtaan juomaveden saatavuuden parantamiseksi	75
12 V 5.2.2025, Valtuutettu Otso Kivekkään aloite historiallisten raitiovaunujen säästämiseksi	79
13 V 5.2.2025, Valtuutettu Ted Apterin aloite kasvurauhan turvaamiseksi sateenkaarinuorille	85
14 Pöydälle 13.01.2025 Esplanadien ja niihin liittyvien katujen katukokeiluun hankitun käyttöomaisuuden käsittely kokeilun päättyessä	89
15 Päiväkoti Hertan korvaavien tilojen vuokraaminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöön (Radiokatu 20, Pasila)	92

20.01.2025

16	Tilojen vuokraaminen Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteiseksi yleisopetuksen lisätiloiksi (Siltavuorenpenger 10, Kruununhaka)	101
17	Pöydälle 13.01.2025 Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Länsiväylän tiejärjestelyistä Koivusaaren kohdalla	110
18	Kaupunginvaltuuston 27.11.2024 § 256 kohdalla tekemän päätöksen täytäntöönpanon täydentäminen	134
19	Kaupunginvaltuuston 15.1.2025 tekemien päätösten täytäntöönpano	135

20.01.2025

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Minna Lindgrenin ja Paavo Arhinmäen sekä varatarkastajiksi Daniel Sazonovin ja Elisa Gebhardin.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.01.2025

Asia/2

2

V 5.2.2025, Hallintosäännön muuttaminen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tehtäväkuvaus ja toimialajohtajan toimivalta

Pöydälle 13.01.2025

HEL 2024-015800 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti voimaan 1.2.2025 lukien.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys-, ja pelastuslautakunta esittää muutoksia kaupungin hallintosääntöön. Hallintosääntöön esitettävät muutokset on kuvattu liitteessä 2.

Hallintosääntöön tehtävät muutokset koskevat pääasiassa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sote-uudistuksen toimeenpanon viimeisiä vaiheita. Ensimmäinen ehdotettu hallintosäännön muutos koskisi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialan tehtäviä (4 luku 8 §). Hallintosäännön nykyisessä toimialan tehtäväkuvauksessa viitataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki), pelastustoimen järjestämisestä annettuun lakiin (613/2021, jäljempänä pela-järjestämislaki), terveydenhuoltolakiin (1326/2010) sekä pelastuslakiin (379/2011). Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävistä säädetään kuitenkin useissa laeissa, ja nykyistä hallintosäännön määräystä olisi tästä syystä tarpeen täydentää laajemmin viittauksilla myös muihin lakeihin kuin hallintosäännön nykyisessä määräyksessä on tehty.

Näin ollen hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 1 momentti esitetään muutettavaksi siten, että uuden kuvauksen mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa, pelastustoimen järjestämisestä annetun laissa, terveydenhuoltolaissa, sosiaalihuoltolaissa ja muussa lainsäädännössä hyvinvointialueille säädetyistä tehtävistä sekä pelastuslain mukaisista pelastuslaitoksen tehtävistä. Lisäksi tehtäväkuvauksen 2 momentti esitetään lyhennettävän siten, että uuden kuvauksen mukaan toimiala luo sosiaali- ja terveystalvelujen keinoin edellytyksiä terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja edistämiseksi, edistää omatoimisuutta ja yhteisvastuullisuutta sekä ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia ja niiden haittavaikutuksia.

Lisäksi esitetään, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tehtävänkuvasta hallintosäännössä täydennetään siten, että myös toimialan toimintayksiköistä määrätään hallintosäännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 4.3 §:n mukaan terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköissä saa käsitellä potilas- ja asiakastietoja salassapitosäännösten estämättä. Tämän vuoksi on syytä määritellä toimialan toimintayksiköt. Esitettävän 4 luvun 8 §:n uuden 5 momentin mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen toimintayksiköt. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toiminnassa syntyneiden henkilötietojen käsittelytarkoitus määritellään toimintayksikkökohtaisesti.

Terveydenhuoltolain 57 §:ssä säädetään erikseen siitä, että terveydenhuollon toimintayksikössä on oltava vastaava lääkäri. Vastaavan lääkärin on johdettava ja valvottava toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidtoa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan erityisen toimivallan nykyistä määräystä esitetään muutettavan terveydenhuollon toimintayksikön vastaavan lääkärin osalta siten, että muutoksen jälkeen hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan, toimialajohtaja määrää terveydenhuollon toimintayksikön vastaavan lääkärin. Terveydenhuoltolain 57 §:n perusteella toimintayksikön vastaavan lääkärin toimivaltaan kuuluu muiden yksiköiden vastaavien lääkärin määrittäminen. Tästä syystä hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdasta poistetaan seuraava osa: toimimaan terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä.

Lisäksi tähän liittyen esitetään, että terveydenhuollon toimintayksikön vastaavan lääkärin toimivallasta määrätään jatkossa hallintosäännössä uudessa 18 luvun 3 a §:ssä, jonka mukaan terveydenhuollon vastaava lääkäri määrää terveydenhuollon muiden yksiköiden vastaavat lääkärit ja antaa ohjeita terveyden- ja sairaanhoidon muille vastaaville lääkäreille.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 10 §:n mukaan hyvinvointialueen tulee varmistaa, että sen järjestämistä varten kuuluvia palveluja tuottavalla muulla palveluntuottajalla on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palveluiden tuottamisesta. Hyvinvointialueen tulee ottaa hallintosäätönsä ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtäviin sopimuksiin hyvinvointialueen järjestämistä varten toteuttamiseksi tarvittavat määräykset.

Tästä syystä hallintosäännön 18 luvun 3 §:ään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan erityisestä toimivallasta esitetään lisättävän uusi momentti, joka koskisi toimialan palvelutuotannossa noudatettavia sopimusmääräyksiä siitä, mitä sote-järjestämislain 2 luvussa on

20.01.2025

Asia/2

säädetty järjestämisvastuusta ja 3 luvussa palvelun hankkimisesta yksityiseltä palveluntuottajalta, sekä siitä, mitä pela-järjestämislaissa on säädetty. Esitettävän uuden 3 momentin mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja hyväksyisi toiminnalliset linjaukset järjestämisvastuun toteuttamiseksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan omassa tuotannossa ja niitä vastaavat sopimusmääräykset yksityisiltä palveluntuottajilta hankituissa palveluissa.

Hallintosäätöön ehdotettuja muutoksia on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 28.10.2024 ja 11.11.2024. Sääntötyöryhmä piti esitettyjä muutoksia sääntöteknisesti ongelmattomina.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäätö voimaan 1.2.2025
- 2 Hallintosäätömuutokset kooste

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.01.2025 § 17

HEL 2024-015800 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2025 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sari Sarkomaan ehdotuksesta.

20.01.2025

Asia/2

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 17.12.2024 § 282

HEL 2024-015800 T 00 01 00

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupungin hallintosäätöä muutetaan liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

17.12.2024 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että liitteeseen korjataan kohta 18 luku 3 § 3 momentti seuraavasti: Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja hyväksyy toiminnalliset linjaukset järjestämisvastuun toteuttamiseksi sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan omassa tuotannossa ja niitä vastaavat sopimusmääräykset yksityisiltä palveluntuottajilta hankituissa palveluissa.

Asiassa tehtiin seuraava ehdotus:

Palautusehdotus:

Jäsen Pentti Arajärvi:

Ehdotus hallintosäännön 4:8.5 momentiksi hämärtää toimintayksikön käsitettä. Terveystoimintayksikön ja sosiaalihuollon toimintayksikkö on palveluja tuottava yksikkö, joita Helsingissä on runsaasti. Jos koko toimiala jaetaan kolmeen toimintayksikköön, syntyy epäselvyys niin terveydenhuollossa kuin sosiaalitoimessa siitä, koskevatko esimerkiksi potilasasiamiehen ja sosiaalihuollon asiamiehen toimet ja toimivalta ehdotetun määräyksen mukaista toimintayksikköä vai terveydenhuollon, potilaslain, sosiaalihuollon ja sosiaalihuollon asiakaslain mukaista toimintayksikköä. Perusteluissa viitataan terveydenhuollon 57 §:n mukaiseen toimintayksikköön, mutta ehdotuksella syntyvä toimintayksikkö ei vastaa potilaslain 2 §:n 4 kohdan mukaista määritelmää, jonka mukaan tarkoitetaan "terveydenhuollon toimintayksiköllä hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköitä, jotka hoitavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) mukaisia terveydenhuollon tehtäviä" puhumattakaan terveydenhuollon mukai-

20.01.2025

Asia/2

sesta palveluja tuottavasta toimintayksiköstä. Sama ongelma toistuu sosiaalihuollossa.

Kannattaja: Jäsen Sinikka Vepsä

Puheenjohtaja Daniel Sazonov teki seuraavan äänestyselhdotuksen:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyn jatkaminen.

Ei-ehdotus: Jäsen Pentti Arajärven palautuselhdotuksen mukaan.

Jaa-äännet: 9

Samuel Adouchief, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 2

Pentti Arajärvi, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Kati Juva, Björn Månsson

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven palautuselhdotus hävisi äänestyksen ja asian käsittelyä jatkettiin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esityksen esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan.

10.12.2024 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Sorvettula, laki- ja hallintoasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 21801
johanna.sorvettula(a)hel.fi
Soili Korhonen, johtava hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 28743
soili.korhonen(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/3

3

V 5.2.2024, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2024-017148 T 00 01 06

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto valitsee Maija Lindbergin käräjäoikeuden lautamieheksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 8.9.2021 § 267 Marianne Kajanderin (Vihr.) käräjäoikeuden lautamieheksi.

Helsingin käräjäoikeus on 19.12.2024 antamallaan päätöksellä myöntänyt Marianne Kajanderille eron lautamiehen tehtävästä.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Päätös 19.12.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

20.01.2025

Asia/3

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto

20.01.2025

Asia/4

4

V 5.2.2025, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

Pöydälle 13.01.2025

HEL 2024-017126 T 00 01 06

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto valitsee Tiitus Petäjaniemen käräjäoikeuden lautamieheksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 8.9.2021 § 267 Jaakko Kurttilan (Vihr.) käräjäoikeuden lautamieheksi.

Helsingin käräjäoikeus on 19.12.2024 antamallaan päätöksellä myöntänyt Jaakko Kurttilalle eron lautamiehen tehtävästä.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Päätös 19.12.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

20.01.2025

Asia/4

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.01.2025 § 20

HEL 2024-017126 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2025 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/5

5

V 5.2.2025, Kumpulankärjen asemakaavan muutos nro 12852 (sis. liikennesuunnitelman)

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 24. kaupunginosan (Kumpula) kortteleiden 954 ja 24957 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan 29.8.2023 päivätyn ja 19.11.2024 muutetun piirustuksen nro 12852 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuu uusi kortteli 24986).

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Kumpulankärjen korttelia (Koskelan varikko), joka sijaitsee Kustaa Vaasan tien, Koskelantien ja Valtimontien rajaamassa kolmiossa. Mukana kaava-alueessa on lisäksi Valtimontie ja Koskelantien katualueen viereisen puistoalueen osa sekä LPA-tontti Valtimontiellä.

Kaavaratkaisu on tehty, koska raitiotieliikenteen lisääntyessä tarvitaan nykyistä isompi varikkorakennus sekä uutta käyttöä Kaupunkiliikenteeltä käyttämättömiksi jääviin Kaarihalliin (entinen bussivarikko) ja Ananastaloon (nykyinen varikon työntekijöiden asuintalo korttelin keskellä). Samalla lisätään asuntoja hyvien liikenneyhteyksien äärellä.

Nykyiset varikkorakennukset on tarkoitus purkaa, Kaarihalli ja Ananastalo suojellaan.

Tavoitteena on, että kortteli liittyy luontevasti kantakaupunkiin ja ympäröiviin kortteleihin, se on elävä ja vehreä keidas monipuolisine kaupallisine- ja puistopalveluineen. Tavoitteena on lisäksi helppo liikkuminen korttelissa ja liito-oravan kulkuyhteyden turvaaminen.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty sovittamaan erilaiset käyttötarkoitukset korttelissa, jossa on mm. isoja tasoeroja ja liikenteen ympäristöhäiriöitä, ja johon liittyy tavoite liikkumisyhteyksien parantamisesta.

Suunnittelualueen pinta-ala on 105 713 m². Kaavaratkaisun myötä kerrosala kasvaa 79 754 k-m²:llä. ET-korttelialueella tehokkuusluku on e=1.5, joka on kerrosalana 79 844 k-m². Asuntokerrosalaa on 28 900 k-

m², josta uutta asuntokerrosalaa on 27 900 k-m² (Ananastalossa on nyt asumista n. 1 000 k-m²). Liiketilakerrosalaa on 13 500 k-m², josta 1 000 k-m² on AK-korttelialueella. Lisäksi ET-korttelialueelle saa sijoittaa liike-, toimisto-, liikunta-, vapaa-ajan- sekä pysäköintitiloja enintään puolet kerrosalasta.

Koko alueen tonttitehokkuus on n. e=1.15 ja AK-korttelialueella se on n. e=2. Asukasmäärän lisäys on n. 700 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7434), jonka mukaan Kustaa Vaasan tien ja Valtimontien risteysaluetta selkiytetään ja etelän suuntainen bussipysäkki siirretään Kustaa Vaasan tiellä Valtimontien eteläpuolelle. Lisäksi Kunnalliskodintien ja Koskelantien risteysalueelle tulee suurempi tonttiliittymä raitiovaunuvarikon ja kaarihallin toimintoja varten. Muilta osin liikennejärjestelyt säilyvät nykyisenkaltaisena.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että kaupunkitasoisesti raitiotievarikon laajentaminen mahdollistuu, alueelle tulee uusia asukkaita, alueen kaupalliset palvelut paranevat ja liito-oravan kulku Kustaa Vaasan tien yli turvataan. Puisto ja kenttä pienenevät nykyisestään.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on C2-aluetta eli Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Kustaa Vaasan tien yhteyteen on merkitty raideliikenteen runkoyhteys. Kustaa Vaasan tien vieriset yleiskaavan ruutumerkinnot on korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä kumottu, samoin Koskelantien kohdalle merkitty pääkadun maanalainen tai katettu osuus. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen ja kumottujen ruutujen osalta voimassa olevan yleiskaava 2002:n mukainen. Yleiskaava 2002:n mukaan alue on työpaikka-aluetta (teollisuus, toimistot, satama) ja jolle saa rakentaa tiloja julkista palvelua, yhdyskuntateknistä huoltoa, virkistystä ja liikennettä varten. Alue on mukana Viikinrannan osayleiskaavatyössä. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) ei ole varauksia alueella, joten kaavaratkaisu on maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa seuraavien kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumisesta: asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu. Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiir-

20.01.2025

Asia/5

teet. Tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi alueen maankäytön periaatteet ja Koskelan varikon alueen suunnittelukilpailun lähtökohdat ja tavoitteet vuonna 2013.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1951, 1977 ja 1996.

Helsingin kaupunki omistaa kaava-alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti (alv 0, 06/23):

Katualueet	2,0 milj. euroa
Pilaantuneen maaperän kunnostaminen	1,5 milj. euroa
Kunnallistekniikka	1,5 milj. euroa
Meluesteet	0,4–0,7 milj. euroa
Yleiset alueet ja puistot	3,0 milj. euroa
Palvelurakentaminen	3–5 milj. euroa
Yhteensä	n. 12–14 milj. euroa

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoiden arvo on n. 30–60 milj. euroa. Ensimmäinen arvo ei sisällä varikon alueelle kaavan mahdollistamaa kerrosalaa ja toinen arvo sisältää kaavan mahdollistaman kerrosalan kokonaisuudessaan.

Kaavaratkaisu mahdollistaa Koskelan raitiovaunuvarikon rakentamisen, jonka kustannusarvio on noin 274 milj. euroa. Rakennustyöt on aloitettu ja varikko on tarkoitus rakentaa vuosina 2025-2028. Koskelan varikko tulee olemaan Helsingin raitiotieliikenteen toinen päävarikko Ruskeasuon varikon rinnalla.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 29.8.2023 ja se oli julkisesti nähtävillä 7.9.–6.10.2023.

Kaavaehdotuksesta tehtiin kuusi muistutusta.

20.01.2025

Asia/5

Kaavaratkaisuun oltiin pääosin tyytyväisiä. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. alueen toimintoihin, puistoon, kulkureitteihin ja lintuihin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. rakennusten korkeuteen, tukimuuriin, johtoihin, palopelastukseen ja liikennemeluun.

Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimiala totesi, ettei sillä ole lausuttavaa: Alueen palvelutarpeen muutoksiin on varauduttu Koskelan alueen ja päiväkodin laajennuksilla.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen kaavaratkaisuun on tehty muutoksia pääosin Kaupunkiliikenne Oy:n suunnitelmista johtuen. Tehdyistä muutoksista on tiedusteltu kaupunginmuseon näkemystä sähköpostitse, mutta kaupunginmuseo ei kommentoinut ratkaisua.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kansliapäällikkö

20.01.2025

Asia/5

Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12852 kartta, päivätty 29.8.2023, muutettu 19.11.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12852 selostus, päivätty 29.8.2023, muutettu 19.11.2024, päivitetty Kylk:n 19.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 29.8.2023, täydennetty 19.11.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Liikennesuunnitelma (7434/19.11.2024), päivitetty Kylk:n 19.11.2024 päätöksen mukaiseksi

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 6

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

20.01.2025

Asia/5

Kaupunkiympäristölautakunta
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pel
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 19.11.2024 § 624

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Hankenumero 0819_4

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 29.8.2023 päivätyn ja 19.11.2024 muutetun asemakaavan muutos-ehdotuksen nro 12852 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 24. kaupunginosan (Kumpula) kortteleita 954 ja 24957 sekä katu- ja puistoalueita (muodostuu uusi kortteli 24986).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätökse-nteko

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2013-005863>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Katusuunnitelmia laadittaessa Valtimontielle pyritään lisäämään katu-puita tai muuta kasvillisuutta.

Käsittely

19.11.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Joonas Turtiainen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

20.01.2025

Asia/5

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Sari Ollila ja liikennesuunnittelija Eetu Saloranta. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Sameli Sivonen: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Katusuunnitelmia laadittaessa Valtimontielle pyritään lisäämään katupuita tai muuta kasvillisuutta."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sameli Sivosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.08.2023 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sari Ollila, tiimipäällikkö, asemakaavakoordinaatio, puhelin: 09 310 37373
sari.ollila(a)hel.fi

Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, pohjoinen alueyksikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37053

antti.varkemaa(a)hel.fi

Eetu Saloranta, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 20498

eetu.saloranta(a)hel.fi

Mirja Vallinoja, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 52186

mirja.vallinoja(a)hel.fi

Nasti Korhonen, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 52773

nasti.korhonen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 24.10.2023

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Asemakaavoitus / Maankäyttö ja kaupunkirakenne / Kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Kumpulan kärjen asemakaavan muutoksen 29.8.2023 päivätystä ehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun ja arkeologisen kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Kumpulan korttelia 954, korttelia 24957 sekä puisto- ja katualueita eli Koskelan varikon korttelia, joka sijaitsee Kustaa Vaasan tien, Koskelantien ja Valtimontien rajaamassa kolmiossa. Lisäksi mukana on Valtimontien katualue, sillä oleva pysäköintipaikkojen tontti sekä osa Koskelantien katualuetta. Helsingin raitiotieliikenne lisääntyy voimakkaasti tulevaisuudessa ja linjaston laajentamiseksi tarvitaan nykyistä enemmän raitiovaunuja. Tavoitteena on mahdollistaa uuden varikon rakentaminen pääosin nykyiselle paikalle, mikä edellyttää nykyisten varikkorakennusten purkamista. Alkuperäisen varikkokokonaisuuden tyhjilleen jääviin rakennuksiin eli entiseen linja-autovarikon kaarihalliin ja asuin- ja toimistorakennukseen eli ns. Ananastaloon on tavoitteen osoittaa kaupallista käyttöä. Lisäksi alueelle halutaan lisätä asumista hyvien liikenneyhteyksien äärellä kohtaan, jossa ympäristöhäiriöitä on mahdollisimman vähän ja osoittaa puistoksi osa nykyistä puistoaluetta. Osa nykyisestä tontista liitetään Koskelantien katualueeseen mahdollistamaan raitiotieverkostoa palveleva huoltoraide Kunnalliskodintietä pitkin Käpylään raitiolinja 1:n päätepysäkille. Muilta osin liikennejärjestelyt kaava-alueella ja sen välittömässä ympäristössä säilyvät nykyisenkaltaisena. Alueella turvataan liito-oravayhteys. Yleiskaavassa alue on merkitty C2-merkinnällä: Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikunta-palvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena.

Esillä olevassa asemakaavan muutoksen ehdotuksessa suunnittelualueen itäosa eli nykyinen raitiovaunuvarikon alue on muodostettu omaksi tontikseen ja osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien toimintojen korttelialueeksi (ET), jolla enintään puolet kerrosalasta saa olla liike-, toimisto-, liikunta- ja vapaa-ajan- sekä pysäköintitiloja. Alueelle saa sijoittaa julkista ulkotilaa. Rakennusala käsittää koko tontin. Tontin tehokkuusluku on $e=1.5$ ja enimmäiskorkeudeksi on määritetty kaarihallin räystäskorkeus. Rakennus tulee suunnitella niin, että syntyy arkkitehtuuriltaan mielenkiintoinen kokonaisuus. Julkisivuissa tulee olla ikkunoita vähintään $1/5$ julkisivun pinta-alasta. Julkisivuissa tulee käyttää kasveja yhtenä julkisivuaiheena. Suunnittelualueen länsi- ja lounaispuoli on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK, joka on jaettu kahdeksi tontiksi. Koskelantien ja Valtimontien kulmauksen tontille rakennusalat on sijoitettu lähes umpikorttelin muotoon ja suurin sallittu kerrosluku vaihtelee viidestä kahdeksaan, joista jälkimmäinen kerrosluku on ehdottomasti käytettäväksi määritetty. Toisella tontilla Valtimontien varrella rakennusalat on sijoitettu muodostamaan avokorttelia rakennusten päädyt kadun suuntaan. Suurin sallittu kerrosluku vaihtelee neljästä ehdottomasti käytettäväksi määrättyyn seitsemään ja puoleen korkeampien osuuksien sijoituessa kadun varteen. Taloihin on määrätty viisto kattomuoto ja julkisivujen tulee olla paikalla muurattua

tiiltä, muurauksen päälle tehtyä rappausta tai puuverhottuja ja parvekkeita ei saa kannatella maasta. Koskelantien ja Valtimontien kulmaa lukuun ottamatta tätä korttelialuetta reunustamaan on määrätty puin ja pensain istutettava alueen osa. Asukaspysäköinti sijoittuu rakennusten ja kansipihojen alle.

Asuinkerrostalojen korttelialueen ja uuden varikkoalueen väliin jäävä alue on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa myös palvelutilaa ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta tuotantotilaa K ja sen eteläpuolinen alue puistoksi VP. Liikerakennusten korttelialueelle sijoittuvat kaksi olevaa rakennusta, entinen linja-autovarikon kaarihalli ja asuin- ja toimistorakennus, jolle on esitetty suojelumerkintä sr-3: ”Kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin saa rakentaa poistumistieportaan rakennuksen ulkopuolelle. Kaarihallin hahmo ja kattopinnat sekä päätyjen lasitiilipinnat säilytetään. Kaarihallin liiketilojen avautumista ja laajentumista julkiseen ulkotilaan kannustetaan sallimalla rakennukseen uusia rakennusosia kuten erkkereitä, terasseja ja viherhuoneita asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi ja rakennusalan estämättä.” Ananastalo voidaan muuttaa liike-, toimisto- ja työtiloiksi. Kaarihallin länsi- ja eteläpuoli on määritetty aukiomaiseksi alueen osaksi, joka tulee rakentaa aukiomaiseksi kiveyksin, puin ja istutuksin. Alue varataan jalankululle, polkupyöräilylle ja huoltoajolle. Alueelle saa sijoittaa liiketiloja palvelevia toimintoja sekä alueen käyttäjiä palvelevia oleskelu- ja toiminta-alueita. Alueen tulee liittyä luontevasti aukioon ja Ananaspuistoon. Aukiomaisen alueen eteläreunassa sijaitseva alkupe räin luonnonkivinen tukimuuri on merkitty säilytettäväksi. Muurin eteläpuolelta alkava puisto on osa alueella vuodesta 1930 sijainnutta Annalan kenttää ja sen ympäristöä. Aluetta kehystävien puurivistöjen puut on asemakaavaehdotuksessa merkitty säilytettäväksi ja tarvittaessa uudistettavaksi puuriviksi. Puistoalueelle on sijainniltaan ohjeellisia merkitty yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattuja alueen osia, joista osalla myös huoltoajo on sallittu. Lisäksi alueen eteläkulmaan on merkitty säilytettäviä puita ja alue liito-oravan kulkuyhteydeksi, jolla puustoa tulee hoitaa, uudistaa ja tarvittaessa istuttaa siten, että alueen läpi säilyy puustoinen latvusyhteys.

Suunnittelualuetta koskevassa eli Koskelan varikon asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheesta vuonna 2021 antamassaan lausunnossa kaupunginmuseo totesi, että raitiovaunuvarikon laajenevista tilatarpeista johtuen kaikkien alkuperäiseen varikkokokonaisuuteen kuuluvien rakennusten säilyttäminen, kaupunginmuseon aiemmista tavoitteista huolimatta, ei ole mahdollista. Kaupunginmuseo kuitenkin korosti, että varikon alkuperäisestä rakennetusta kokonaisuudesta entinen linja-autovarikkorakennus kaarihalleineen ja keskusrakennus sekä aluetta reunustava luonnonkivimuuri, ainakin osittain, ovat osia, joi-

den säilyttämistä voidaan pitää vähimmäisvaatimuksena Koskelan varikkoalueen kulttuurihistoriallisia arvoja vaalittaessa. Linja-autovarikon kaarihallien päädyt ovat myös olennainen osa helsinkiläiseksi arvoympäristöksi arvotetun Koskelantien koillispuolelle ilmettä. Lisäksi kaupunginmuseo nosti esiin varikkoalueen vieressä sijaitsevan Annalan urheilukentän merkitystä jo varikkoaluetta varhaisempana, kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kerrostumana ja visuaalisen hengittävyuden tuojana.

Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että keskeisimmät sen kulttuuriympäristön vaalimiselle asettamat tavoitteet on esillä olevassa asemakaavan ehdotuksessa otettu säilyttämis- ja sr-3-suojelumerkinnöin huomioon. Annalan kentän ja siihen liittyvän viheralueen säilyttäminen puistona mahdollistaa tämän lähes satavuotisen urheilu- ja virkistysalueen säilymisen lähiympäristönsä asukkaille jatkossakin. Valtimontien varteen osoitettu istutettava alueen osa on tärkeä kadunvarren vehreän luonteen säilyttämisen ja vahvistamisen kannalta. Kaarihallin viereen Koskelantien ja uuden asuinkerrostalon väliin sijoitettu pieni katuaukio on myös onnistunut ratkaisu, sillä se auttaa säilyttämään kaarihallin asemaa Koskelantien katutilassa lounaasta lähestyttäessä. Aukion Koskelantien puoleinen reuna on alun perinkin nostettu katutasoa korkeammalle luonnonkivimuurilla, jonka säilyttämistä katutilaa reunustamassa tulisi myös vielä tutkia.

Kaupunginmuseo tuo kuitenkin esiin, että asuinkerrostalojen korttelialueelle Koskelantien varren aukion reunalle osoitettu kahdeksankerroksinen rakennusmassa poikkeaa voimakkaasti mittakaavaltaan kaikesta Koskelantien eteläreunan rakentamisesta, joka korkeimmillaan on nelikerroksista. Koskelan sairaalan alueella Koskelantien vastakkaisellakin puolella korkeimmat asuinkerrostalot ovat seitsemänkerroksisia. Kaavaselostuksen liitteenä olevan viitesuunnitelman kuvat havainnollistavat myös, kuinka kahdeksankerroksinen uusi asuinkerrostalo kohoaa yli kaksikymmentä metriä korkeammaksi seinämäksi kaarihallin vieressä, mitä ei kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta voida pitää onnistuneena ratkaisuna historiallisesti arvokkaan kohteen osalta. Kaarihalli ja Ananastalo ovat tässä muuttuvassa kokonaisuudessa alueen historiasta kertovia identiteettirakennuksia, joiden merkitys tulee ottaa huomioon myös lähelle sijoitettavien uudisrakennusten mitoituksessa. Muutoinkin lähiympäristön mittakaavan huomioon ottaminen esimerkiksi Valtimontien varren uudisrakennusten päätyjä kaventamalla ja korkeuksia pienentämällä vähennettäisiin kontrastia ja vastakkainasettelua lähiympäristön kanssa.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/5

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.08.2023 § 45

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12852 pohjakartan kaupunginosassa 24 Kumpula. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12852
Kaupunginosa: 24 Kumpula
Kartoituksen työnumero: 14/2023
Pohjakartta valmistunut: 20.4.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Kari Rajala, paikkatietosuunnittelija, puhelin: 09 310 31976
kari.rajala(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 3.12.2021

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Asemakaavoitus / Maankäyttö ja kaupunkirakenne / Kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Koskelan varikon alueen asemakaavan muutoksen 28.10.2021 päiväystä osallistu-

mis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun ja arkeologisen kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Koskelan varikon korttelia, joka sijaitsee Kustaa Vaasan tien, Koskelantien ja Valtimontien rajaamassa kolmiossa. Mukana suunnittelualueessa on Valtimontie, Koskelantien katualueen osa sekä puistoalue Valtimontien vieressä, alueen eteläkärjessä. Helsingin raitiotieliikenne lisääntyy voimakkaasti tulevaisuudessa ja linjaston laajentamiseksi tarvitaan nykyistä enemmän raitiovaunuja. Koskelan uudesta raitiovaunuvarikosta on tarkoitus rakentaa nykyistä suurempi. Liikennöinti varikolle tulisi jatkossakin tapahtumaan Kustaa Vaasan tien kautta. Lisäksi suunnitellaan vararaidetta varikolta Kunnalliskodintietä pitkin raitiolinja 1:n päätepysäkille Pohjolanaukiolle. Uuden raitiovaunuvarikon katolle tutkitaan varikkotoimintaa ja olemassa olevaan varikon kaarihalliin sopivaa toimintaa esimerkiksi liiketiloina. Valtimontien varteen suunnitellaan kantakaupunkiin liittyvää laadukasta asuntorakentamista ja katutasoon liiketilaa mm. päivittäistavara kauppa varten. Korttelissa tulee jatkossakin olemaan puisto ja pieni pelikenttä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä parannetaan. Alueella turvataan liito-oravayhteys.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Koskelan varikon asemakaavan muutoksen aiemmasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheesta vuonna 2013. Tuolloin kaupunginmuseo totesi seuraavaa:

”Koskelan varikon alue on Helsingin tärkein raitiovaunuvarikko, jossa sijaitsevat raitiovaunujen säilytystilat ja ratakorjaamo. Laajentuneen Helsingin julkisen liikenteen tarpeisiin varattiin Koskelasta, Valtimontien, Koskelantien ja Kustaa Vaasan tien välistä uusi alue raitiovaunujen ja linja-autojen säilytystiloja varten vuonna 1949. Arkkitehdit Hugo Harmia ja Woldemar Baeckman laativat alueen kokonaissuunnitelman ja rakennusten arkkitehtisuunnitelmat pääosin jo vuonna 1950. Kaupunginvaltuusto päätti Koskelan vaunuhallien rakentamisesta seuraavan vuoden tammikuussa. Hallit valmistuivat eräitä viimeistelytyöitä lukuun ottamatta vuonna 1953. Tälle Koskelan hallialueelle saatiin säilytysalueet 130 - 180 raitiovaunulle ja 150 autolle. Näiden lisäksi rakennettiin huoltotiloja ja rataosaston korjauspaja sekä toimisto-, ruokala- ja asuinrakennus.

Koskelan varikkoalueen rakennuskanta muodostaa hyvin yhtenäisen kokonaisuuden johtuen alueen kokonaissuunnitelmasta, lyhyestä rakentamisajasta ja yhtenäisistä rakennusmateriaaleista. Rakennusten sijoituksen saneli alun perin pitkälti raitiovaununpihan saaminen toimivaksi. Lisäksi rakennusten keskinäisellä sommittelulla haluttiin korostaa keskusrakennuksen näkyvyyttä ja maamerkkiluonnetta. Rapattua kes-

kusrakennusta lukuun ottamatta kaikkien rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina on käytetty puhtaaksimuuratua kalkkihiekkatiiltä värillisin saumoin. Toisaalta jokaiselle varikkorakennukselle on luotu selvästi oma, muista erottuva identiteettinsä valitsemalla niihin keskenään erilaiset, mutta funktionaaliset hahmot, kattomuodot ja aukotus. Lisäksi varikon rakennusten muodostama kokonaisuus on taidokkaasti sidottu yhteen aluetta kiertävällä luonnonkivimuurilla.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Koskelan varikkoalue on historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Alue esiteltiin heti käyttöönottonsa jälkeen Arkkitehti-lehdessä 11/1953. Yhdessä nämä varikkotoimintoja ja osittain jo käytöltään muuttuneita käytöjä palvelevat rakennukset muodostavat sommittelultaan vaikuttavan ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisen aluekokonaisuuden, joka on edustava esimerkki 1950-luvun Helsingin kaupungin julkisesta rakentamisesta. Koskelan varikko jatkaa kunniakkaasti Töölön ja Vallilan varikoiden perinteitä ja on olennainen osa Helsingin kaupungin liikennelaitoksen historiaa.”

Kaupunginmuseo on tuonut esiin edellä mainitut Koskelan varikkoalueen ominaispiirteet ja arvot jo 2000-luvun alkupuolella varikkoalueesta käydyissä keskusteluissa ja siis viimeksi antamassaan lausunnossa vuonna 2013. Muuttuneessa tilanteessa kaikkien alkuperäiseen varikkokokonaisuuteen kuuluvien rakennusten säilyttäminen on kuitenkin jo aiemmin todettu mahdottomaksi. Edelleen kaupunginmuseo korostaa, että varikon alkuperäisestä rakennetusta kokonaisuudesta entinen linja-autovarikkorakennus kaarihalleineen ja keskusrakennus sekä aluetta reunustava luonnonkivimuuri, ainakin osittain, ovat osia, joiden säilyttämistä voidaan pitää vähimmäisvaatimuksena Koskelan varikkoalueen kulttuurihistoriallisia arvoja vaalittaessa. Linja-autovarikkorakennuksen kaarihallien päädyt ovat myös olennainen osa helsinkiläiseksi arvoympäristöksi arvotetun Koskelantien koillispään ilmettä. Varikkoalueen vieressä sijaitseva Annalan urheilukenttä edustaa suunnittelualueella jo varikkoaluetta varhaisempaa ajallista kerrostumaa, mikä antaa sille myös erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä. Puistoalue tuo myös kokonaisuuteen hengittävyttä ja luo mahdollisuuksia rakennusten välisen visuaalisen yhteyden säilyttämiselle.

Kaupunginmuseo on jo aiemmin tuonut esiin, että suunnittelun lähtöaineistoksi tulee teettää varikkoalueen ja sen kaikki rakennukset käsittävä rakennushistoriaselvitys. Myös Annalan urheilukentän ja viheralueen vaiheet on syytä selvittää. Selvitys on tärkeä lähtöaineisto, jolla alueen ja sen rakennusten rakentumisesta ja niihin sisältyvistä arvoista saadaan kokonaisnäkemys, jonka pohjalta voidaan määrittää myös alueen säilytettävien rakennusten ja rakenteiden suojelun taso. Tämä säilytettävä rakennuskanta ja sen mittakaava ohjaavat myös uutta suunnitel-

20.01.2025

Asia/5

taessa. Kaupunginmuseo on todennut, että alkuperäisen mukaisen käytön jatkuminen alueella on arvo. Samalla on kuitenkin erittäin tärkeää säilyttää alkuperäisiä rakennuksia ja rakenteita ja niiden ominaispiirteitä, jotta Koskelan varikon pitkää historiaa voidaan välittää ja siirtää paikalla aidosti koettavan ympäristön kautta tässä muuttuvassa kokonaisuudessa.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 10.11.2021 § 76

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Arkkitehti Sari Ollila ja yksikönpäällikkö Antti Varkemaa esittelivät.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Ananaspuisto – Ananasparken

(puisto)

Perustelu: Koskelan varikon alueella sijaitsevan, Ananastaloksi kutsutun asuin- ja toimistotalon mukaan. Nimitys tulee rakennuksen ananasrengasta muistuttavasta muodosta.

Otanmäenpolku – Otanmäkistigen

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Ryhmänimi (maantieteelliset nimet Suomessa). Otanmäki on Kajaanin kaupunkiin kuuluva taajama Kainuun maakunnassa, aiemmin osa Vuolijoen kuntaa. Otanmäessä sijaitsee vuonna 1986 perustettu raitio- ja rautatievaunutehdas, jossa on rakennettu raitiovaunuja Helsinkiin vuodesta 1998 alkaen. Nämä vaunut on laskettu kiskoille Koskelan varikolla.

Valtimonkuja – Valtimogränden

(katu)

20.01.2025

Perustelu: Ryhmänimi (maantieteelliset nimet Suomessa); liitynnäinen, Valtimontien mukaan.

Lisäksi nimistötoimikunta sopi, että nimeä Kumpulankärki – Gumtåktsspetsen voidaan käyttää suunnittelualueen suunnittelunaikaisena, epävirallisena työnimenä (esimerkiksi muodossa Kumpulankärki ja Koskelan varikko – Gumtåktsspetsen och Forsby depå). Nimestä ei tule virallista alueennimeä.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 19.12.2013

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on lähettänyt tiedon Koskelan varikon ja Annalan kentän aluetta koskevan asemakaavamuutoksen käynnistymisestä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Nyt esillä olevaan kaavamuutosalueeseen kuuluvat Koskelantien, Kustaa Vaasan tien ja Valtimontien väliselle alueelle sijoittuvat Koskelan varikon alue ja Annalan kenttä Kumpulassa. Koskelan varikon alue on Helsingin tärkein raitiovaunuvarikko, jossa sijaitsevat raitiovaunujen säilytystilat ja ratakorjaamo. Varikon alueella sijaitsevat myös alun perin linja-autojen varikkona toiminut kaarihalli ja tornimainen toimisto-, ruokala- ja asuinrakennus, jotka ovat tällä hetkellä vajaalla käytöllä. Varikon rakennukset ovat pääosin 1950-luvun alkuvuosilta. Annalan kentän puisto- ja kenttäalue jää Varikkoalueen kainaloon.

Asemakaavanmuutoksen myötä Koskelan varikon alueelle on tarkoitus keskittää Helsingin raitiovaunujen varikkotoiminta. Tämä edellyttäisi nykyisten raitiovaunuhallien purkamista ja korvaamista uudella suuremmalla hallilla. Varikkotoiminnan lisäksi alueelle suunnitellaan asuin-, liike- ja toimistorakentamista. Varikon alkuperäisestä rakennuskannasta esitetään säilytettäväksi Koskelantien varrella sijaitseva entinen bus-sivarikon kaarihalli ja sen viereinen toimistotorni. Annalan urheilukenttä

ympäristöineen on tarkoitus säilyttää tiiviiksi rakentuvan alueen puistona.

Laajentuneen Helsingin julkisen liikenteen tarpeisiin varattiin Koskelasta, Valtimontien, Koskelantien ja Kustaa Vaasan tien välistä uusi alue raitiovaunujen ja linja-autojen säilytystiloja varten vuonna 1949. Arkkitehdit Hugo Harmia ja Woldemar Baeckman laativat alueen kokonaisu suunnitelman ja rakennusten arkkitehtisuunnitelmat pääosin jo vuonna 1950. Kaupunginvaltuusto päätti Koskelan vaunuhallien rakentamisesta seuraavan vuoden tammikuussa. Hallit valmistuivat eräitä viimeistely töitä lukuun ottamatta vuonna 1953. Tälle Koskelan hallialueelle saatiin säilytysalueet 130 - 180 raitiovaunulle ja 150 linja-autolle. Näiden lisäksi rakennettiin huoltotiloja ja rataosaston korjauspaja sekä toimisto-, ruokala- ja asuinrakennus.

Koskelan varikkoalueen rakennuskanta muodostaa hyvin yhtenäisen kokonaisuuden johtuen alueen kokonaisu suunnitelmasta, lyhyestä rakentamisajasta ja yhtenäisistä rakennusmateriaaleista. Rakennusten sijoituksen saneli alun perin pitkälti raitiovaunupihan saaminen toimivaksi. Lisäksi rakennusten keskinäisellä sommittelulla haluttiin korostaa keskusrakennuksen näkyvyyttä ja maamerkkiluonnetta. Rapattua keskusrakennusta lukuun ottamatta kaikkien rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina on käytetty puhtaaksimuurattua kalkkihiekkatiiltä värillisin saumoin. Toisaalta jokaiselle varikkorakennukselle on luotu selvästi oma, muista erottuva identiteettinsä valitsemalla niihin keskenään erilaiset, mutta funktionaaliset hahmot, kattomuodot ja aukotus. Lisäksi varikon rakennusten muodostama kokonaisuus on taidokkaasti sidottu yhteen aluetta kiertävällä luonnonkivimuurilla.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Koskelan varikkoalue on historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Alue esiteltiin heti käyttöönottonsa jälkeen Arkkitehti-lehdessä 11/1953. Yhdessä nämä varikkotoimintoja ja osittain jo käytöltään muuttuneita käytöjä palvelevat rakennukset muodostavat sommittelultaan vaikuttavan ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisen aluekokonaisuuden, joka on edustava esimerkki 1950-luvun Helsingin kaupungin julkisesta rakentamisesta. Koskelan varikko jatkaa kunniakkaasti Töölön ja Vallilan varikkojen perinteitä ja on olennainen osa Helsingin kaupungin liikennelaitoksen historiaa.

Kaupunginmuseo on esittänyt edellä mainitut Koskelan varikkoalueen ominaispiirteet ja arvot jo 2000-luvun alkupuolella varikkoalueesta käydyissä keskusteluissa. Tuolloin kaupunginmuseo katsoi, että vuonna 1958 valmistunutta bussivajaa N lukuun ottamatta kaikki varikkoalueen rakennukset tulisi historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaina suojella tulevassa asemakaavassa. Tämän lisäksi

myös alueen ilmeen kannalta olennainen bussihallin ja keskusrakennuksen välinen sekä aluetta rajaava komea luonnonkivinen tukimuuri esitettiin säilytettäväksi rakenteeksi. Myös riittävän väljyyden ja rakennusten välisen visuaalisen yhteyden säilyttäminen nähtiin alueen ominaisluonteen kannalta tärkeänä ja vaalittavana tekijänä.

Vuonna 2003 varikkokokonaisuutta muutettiin rakentamalla alueen kaakkoisreunaan vanhan raitiovaunujen säilytshallin jatkeeksi suuri laajennusosa. Nyt kyseinen, alun perin myös virkapukuvalmistamon ja varastotiloja käsittänyt säilytshallikokonaisuus eli rakennus B, korjaamo- ja työpajarakennus A ja bussivaja N esitetään korvattavaksi Kustaavaan Vaasan tien varren uudella suurella raitiovaunuhallilla ja Koskelan tien puolelle sijoitettavilla asuinrakennuksilla. Alueen käyttö siis osittain säilyy ennallaan, mitä kaupunginmuseo pitää alueen historian kannalta merkittävänä ja liikennelaitoksen toiminnassa tärkeänä jatkumona. Valittavaa on, ettei varikkoalueen toimintojen jatkumista nähdä mahdollisena alueen alkuperäistä yhtenäistä rakennettua kokonaisuutta kehitettävällä. Varikon alkuperäisestä rakennetusta kokonaisuudesta säilytettäväksi esitettyjen entisen linja-autovarikon kaarihallin ja toimistornin ja luonnonkivimuurien ainakin osittaista säilyttämistä voidaan näin ollen pitää vähimmäisvaatimuksena Koskelan varikkoalueen kulttuurihistoriallisia arvoja vaalittaessa. Myös uudisrakennusten sijoittelun, koon, hahmon ja jäsentelyn sekä materiaalivalintojen tulee tukea säilytettävien varikkorakennusten ominaisluonnetta. Annalan urheilukenttä tuo kokonaisuuteen jo varikkoaluetta varhaisemman ajallisen kerrostuman. Kaupunginmuseo pitää hyvänä ja tärkeänä ratkaisuna tämän perinteikkään kentän ja sen ympäristön säilyttämistä viheralueena.

Koskelan varikkoalueesta on tarkoitus järjestää suunnittelu- ja toteutuskilpailu, jolla haetaan varikkoalueen kehittäjää. Kaupunginmuseo katsoo, että suunnittelun lähtöaineistoksi tulee teettää varikkoalueen ja sen kaikki rakennukset käsittävä rakennushistoriaselvitys. Myös Annalan urheilukentän ja viheralueen vaiheet on syytä selvittää. Selvitysten perusteella alueen rakentumisesta, rakennuksista ja niihin sisältyvistä arvoista saadaan kokonaisnäkemys, jonka pohjalta voidaan määrittää myös alueen säilytettävien rakennusten ja rakennelmien suojelun taso. Varikon ja puiston historian selvittäminen ja säilytettävät rakennukset antavat myös vankan, paikan historiasta voimaa ammentavan perustan toiminnoiltaan osittain muuttuvan alueen identiteettiä rakennettaessa.

Kaupunginmuseo seuraa kaavoituksen etenemistä.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/5

Rakennusvirasto 16.12.2013

HEL 2013-005863 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt rakennusvirastolta lausuntoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 7.1.2014 mennessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee 24. kaupunginosassa (Kumpula) sijaitsevaa Koskelan varikon aluetta ja Annalan kenttää. Aluetta rajaavat Koskelantie, Kustaa Vaasan tie ja Valtimotie.

Koskelan varikon alueesta suunnitellaan kantakaupunkiin liittyvä uusi, korkeatasoinen ja vetovoimainen asunto-, liike- ja toimistoalue. Alueelle on tarkoitus kaavoittaa liike- ja toimitiloja enintään arviolta 30 000 kerrosneliömetriä ja Koskelantien varrelle asuntoja.

Koskelan varikko on Helsingin tärkein raitiovaunuvarikko. Tuleviin maankäyttöhankkeisiin liittyen Helsingin raitiotieliikennettä lisätään voimakkaasti seuraavan 20 vuoden aikana. Linjaston laajentamiseksi tarvitaan nykyistä enemmän raitiovaunuja. Koskelan raitiovaunuvarikkoa on tarkoitus laajentaa vuosina 2016–2019. Nykyiset raitiovaunuhallit puretaan ja korvataan vaihteittain rakennettavalla Kustaa Vaasan tien varrelle suunniteltavalla hallilla.

Liikennelaitosliikelaitos HKL:n on tarkoitus järjestää Koskelan varikosta suunnittelu- ja toteutuskilpailu käyttäen kilpailullista neuvottelumenettelyä. Kilpailulla haetaan Koskelan varikkoalueen kehittäjää, jonka kanssa solmitaan kokonaisvastuullinen sopimus yksityisten ja HKL:n käyttöön tulevien osien toteuttamisesta.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/6

6

V 5.2.2025, Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelma

HEL 2024-009714 T 08 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi ohjeellisena noudatettavaksi siten, että seuraavassa vaiheessa laaditaan toteutuspäätös.

Jatkosuunnittelussa otetaan huomioon raitiotiehankkeen vaiheistaminen niin, että liikennöinti voi alkaa 2030-luvun alussa ja siinä otetaan huomioon reitin varrella olevien muiden hankkeiden toteutusaikataulu.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, että toteutuessaan aikataulu yhteensovitetään Länsisataman pikaraitiotiehankkeen kanssa.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunginvaltuusto päätti Kruunusillat -hankkeen ja keskustan ja Laajasalon välisen pikaraitiotien toteuttamisesta 31.8.2016. Suunnitelman mukaan pikaraitiotien päätepysäkki olisi tullut Kaivokadulle rautatieaseman eteen neliraiteisena ratkaisuna. Päätöksessä Kruunusillat -hankkeen enimmäishinnan korottamisesta 25.8.2021 päätettiin kuitenkin rakentaa raitiotie ensimmäisessä vaiheessa keskustan päässä vain Hakaniemeen asti. Samalla päätettiin myös jatkaa suunnittelua ja toteutuksen valmistelua raitiotieyhteyden jatkamisesta Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle, lähtökohtana se ettei Kaivokadulle tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitotieverkkoon. Lisäksi päätettiin, että tämän osuuden kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi. Kruunusillat-hankkeessa rakennettava pikaraitiotie valmistuu ja liikennöinti Hakaniemen ja Yliskylän välisellä linjalla käynnistyy tämän hetkisen arvion mukaan vuonna 2027.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL tutki Kaupunki- ja pikaraitoliikenteen linjastosuunnitelmassa (HSL:n julkaisu 8/2022) yhdessä kaupungin kanssa tarkoituksenmukaista reittiä keskustan läpi Laajasalosta tulevalle pikaraitiolinjalle. Suunnitelmassa päädyttiin esittämään

pikaraitiolinjalle reittiä Hakaniemestä Kaivokadulle ja edelleen Kampin kautta Jätkäsaareen ja Länsiterminaalille. Ratkaisun taustalla on Länsiterminaalien kasvava matkustajaliikenne Tallinnan laivaliikenteen keskitämispäätöksen myötä ja samanaikaisesti tavoite turvata edelleen kasvavan Jätkäsaaren asukkaiden liikkuminen. Tästä seuraa tarve joukkoliikenteen kapasiteetin kasvattamiseksi, jossa pikaraitiotiellä on merkittävä rooli.

Kaupunginvaltuusto päätti Kalasataman raitiotien yleissuunnitelmasta ja toteuttamisesta 13.6.2018. Raitiotieyhteys Pasilan ja Kalasataman Nihdin välille on aloittanut liikennöinnin suunnitelmien mukaisesti 12.8.2024. Raitiolinjan 13 päätepysäkki on Nihdissä samalla pysäkillä, jota myös Hakaniemen ja Yliskylän välinen pikaraitiolinja 12 tulee käyttämään Kruunusillat -hankkeen valmistuttua 2027.

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman kanssa samanaikaisesti valmistelussa olleessa ja päätöksentekoon tullessa Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on määritelty mm. joukkoliikenteen kehittämistarpeita ydinkeskustan alueella. Suunnitelman keskeisenä toimenpiteenä on esitetty Kaivokadun kehittämistä joukkoliikennekaduksi, josta kulkisi läpi ainoastaan raitioliikenne. Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelmaa on valmisteltu yhteistyössä liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on huomioitu Länsisataman pikaraitiotien toimintaedellytykset. Länsisataman pikaraitiotie on toteutuskelpoinen riippumatta Kaivokadun joukkoliikennekaturatkaisusta, mutta joukkoliikennekatu nopeuttaa ja sujuvoittaa raitioliikennettä ja siten hyödyttää myös Länsisataman pikaraitiotietä. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta päätettiin kaupunginhallituksessa joulukuussa 2024.

Kaupunginvaltuusto on käsitellyt 25.9.2019 valtuutettu Osmo Soininvaaran aloitetta Helsingin Yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin avaamisesta, ja todennut, että kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelu ja Helsingin kaupungin liikenne -liikelaitos (HKL) suunnittelevat yhdessä Kaisaniemenkadun, Unioninkadun ja Liisankadun liittymäjärjestelyn toteutusta ja sen osana metroaseman sisäänkäynnin toteuttamista. Lisäksi aloitevastauksessa todettiin, että liittymäjärjestelyt on tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen Laajasalon raitiotieyhteyden valmistumista keskustaan.

Länsisataman pikaraitiotie

Länsisataman pikaraitiotie on Hakaniemestä Yliskylään 2027 liikennöinnin aloittavan pikaraitiolinjan 12 jatke Hakaniemestä Kaivokadun kautta Kamppiin ja edelleen Länsiterminaalille Jätkäsaareen. Hakaniemen päätepysäkin poistuessa Hakaniemenrantaan Hakaniementorin

etelälaidalle Kruunusillat-hankkeen yhteydessä toteutettava raitiopysäkki alkaa toimia normaalina pysäkinä, jonka läpi voi kulkea pikaraitiolinjan lisäksi muitakin raitiolinjoja. Kruunusillat -hanke toteuttaa myös raitiotien liitoksen nykyiseen rataverkkoon Siltasaarenkadulla.

Pikaraitiolinjan suunnitteluperusteina on ollut liikennöinti korkeintaan 45 metriä pitkillä pikaraitiovaunuilla ja viiden minuutin vuorovälillä. Nykyisiä kaupunkiraitiovaunuja pidemmät vaunut ja lisääntyvä vuoromäärä edellyttävät raitiotien infrastruktuurin kehittämistä keskustassa, vaikka reitti seuraakin täysin jo olemassa olevaa raitiotietä Hakaniemen ja Länsiterminaalin välillä.

Länsisatamaan pidennettyä pikaraitiolinjaa 12 tultaisiin liikennöimään aluksi Kruunusillat-raiotien liikennöintiä varten hankituilla noin 35-metrisillä Artic XL -pikaraitiovaunuilla. Vaunut ovat samankaltaisia kuin pikaraitiolinjalla 15 käytettävät vaunut. Vaunuja voi myöhemmin pidentää 45-metrisiksi tai ne voi korvata uusilla pidemmillä vaunuilla, jos matkustajamäärät sitä myöhemmin edellyttävät. Ruuhka-ajaksi suunniteltua 5 minuutin vuoroväliä ei voi tihentää, sillä samoilla raiteilla kulkee myös muita raitiolinjoja ja liikennöinnin sujuvuus ja luotettavuus kärsisi liian tiheästä liikenteestä.

Pikaraitiotien osuutta Pitkältäsillalta Kaivokadulle on suunniteltu samanaikaisesti Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyvän liikennesuunnittelun kanssa. Ensimmäinen keskeinen pikaraitiotiestä johtuva muutostarve nykyisiin järjestelyihin tällä osuudella on Kaisaniemenpuiston pysäkkialueen pidentäminen ja tähän liittyvä Kaisaniemenkadun, Unioninkadun ja Liisankadun liittymäalueen uudelleenjärjestely. Jos liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetty Kaivokadun joukkoliikennekatu toteutuu, on kaupunkiraitiolinjoille mahdollista toteuttaa ryhmittymisraide Liisankadulle kääntymistä varten, mikä sujuvoittaisi suoraan kulkevia raitiolinjoja. Muussa tapauksessa raidejärjestelyt risteyksessä säilyvät nykyisellään. Ryhmittymisraiteelle vapautuisi tilaa, jos Unioninkadulla on ajoneuvoliikenteelle yhdet ajokaistat suuntaansa.

Toinen merkittävä pikaraitiotiestä johtuva muutostarve on Kaivokadun raitiopysäkin laajentaminen neliraiteiseksi. Nykyisellään liian lyhyttä laiturialuetta pidennetään ja pikaraitiolinjaa varten rakennetaan oma keskilaituri kaupunkiraitiolinjojen laiturien väliin. Näin Kaivokadun pysäkki saadaan pidettyä sujuvana sekä kaupunkiraitiolinjoille että uudelle pikaraitiolinjalle, jolla suuremman vaunun myötä on myös suuremmat käyttäjämäärät. Mikäli raitioliikenteelle olisi vain yhdet pysäkit suuntaansa Kaivokadulla, simuloinnin perusteella joka toinen raitiovaunu odottaisi pysäkillä pääsyä keskimäärin puoli minuuttia.

Kaivokadun ja Jätkäsaaren väliselle osuudelle on suunniteltu raitiopysäkit, jotka mahdollistavat liikennöinnin pikaraitiovaunulla. Nykyisten pysäkkien palvelualueet ovat pääosin liian lyhyitä 35-metrisille vaunuille, joita liikenteen alkuvaiheessa tulisi käyttää. Lisäksi suunnitelmassa on varauduttu mahdollisiin 45-metrisiin vaunuihin.

Simonkadun ja Kampintorin pysäkeille on laadittu liikennesuunnitelma-luonnokset pysäkkien pidentämisestä. Yleissuunnitelmassa esitetään em. pysäkkien korvaamista uudella pysäkillä Urho Kekkosen kadun joukkoliikennekadulla Fredrikinkadun ja Annankadun välillä. Nykyisten pysäkkien välinen etäisyys on noin 300 metriä. Uusi yhdistetty pysäkki vähentäisi matkustajille aiheutuvia viiveitä, mahdollistaisi kaupunkiraitiovaunun ja pikaraitiovaunun pysähtymisen samanaikaisesti ja olisi esteettömyydeltään nykyisiä pysäkkejä parempi. Pysäkkien yhdistämisen ei arvioida kasvattavan myöskään kävelymatkojen pituutta merkittävästi. Vaihtoyhteydet Kampin bussiterminaaleihin ja metroasemaan lyhenevät. Uuden pysäkin tarkemmassa suunnittelussa varmistetaan toteutettavuus huomioiden mm. kadun varren yritysten toimintaedellytykset, erityisesti pysäkin kohdalle jäävän Tavastia-klubin huoltojärjestelyt. Nämä on mahdollista ratkaista hyvin tarkemmassa jatkosuunnittelussa.

Ruoholahden villat -pysäkki Ruoholahdenkadulla sekä Länsilinkin pysäkki ovat liian lyhyet 35-metrisille pikaraitiovaunuille. Ruoholahden villojen pysäkin pidentäminen nykyisellä sijainnillaan ei ole mahdollista lyhyen liittymävälillä vuoksi. Länsilinkin pysäkin pidentäminen nykyisellä sijainnilla on haastavaa Eerikinkadun suuntaisen jalankulun ja pyöräliikenteen reitin vuoksi. Yleissuunnitelmassa tutkittiin vaihtoehtoina kahden edellä mainitun pysäkin yhdistämistä Ruoholahdenkadulle tai pysäkkien siirtämistä niin, että pidemmät pysäkit voidaan toteuttaa.

Yleissuunnitelmassa esitetään jatkosuunnittelun lähtökohdaksi Ruoholahden villojen ja Länsilinkin pysäkkien yhdistämistä. Koska ratkaisu sisältää edelleen epävarmuuksia, esitetään myös nykyisten pysäkkien pidentämisen ja siirtämisen vaikutusten selvittämistä tarkemmin jatkosuunnittelussa, jotta löydetään kokonaisuutena paras mahdollinen ratkaisu. Nykyisten tietojen perusteella pysäkkien yhdistäminen on perusteltua, mutta siinä on tunnistettu kävelymatkojen pidentymien ja keskimääräistä pidemmän pysäkkivälin (600-700 m) vuoksi myös haasteita.

Pysäkkien yhdistäminen nopeuttaisi raitioliikennettä pysäkkimäärän vähentyessä. Lisäksi se vähentäisi häiriöherkkyyttä ja matka-ajan vaihtelua. Kantakaupungin alueella raitioliikenteen nopeuttaminen on tärkeää mutta myös haastavaa. Yksi syy raitioliikenteen alhaiseen keskinopeuteen on se, että pysäkkivälit ovat tiiviisti rakennetulla alueella lyhyitä. Pysäkkien yhdistämistä on tutkittu Ruoholahdenkadulle Hietalahdenkadun ja Porkkalankadun liittymän länsipuolelle. Kävelymatkat yh-

distetyille pysäkillä olisivat pidempiä kuin nykyisille tai siirretyille pidentetyille pysäkeille. Edellinen pysäkki Kampin suunnassa olisi noin 700 metrin päässä oleva Urho Kekkosen kadun uusi pysäkki ja Jätkäsaarella Huutokonttorin pysäkki noin 600 metrin päässä. Vaihtoehtoisessa kahden pysäkin ratkaisussa pysäkkien välit pysyisivät keskimäärin noin 450 metrissä. Länsilinkin pysäkin poistuminen pidentää kävelymatkoja etenkin Ruoholahden suunnasta, josta pääsee nykyisin alikulun kautta kätevästi keskustan suuntaan menevälle raitiopysäkillä. Uuden yhdistetyn pysäkin toteuttamisen johdosta Porkkalankadulta ei pääsisi kääntymään oikealle Ruoholahdenkadulle ja Ruoholahdenkadulta poistuu arviolta 12 autopaikkaa.

Vaihtoehtona tarkastellussa ratkaisussa, jossa kahta pysäkkiä ei yhdistetä, tulisi riittävän pysäkin palvelualueen pituuden takaamiseksi Ruoholahden villojen pysäkki siirtää Abrahaminkadun liittymän itäpuolelle. Tämä puolestaan vaikuttaisi erityisesti autoliikenteen järjestelyihin: sujuvan raitioliikenteen turvaamiseksi Ruoholahdenkatua länteen kulkeva autoliikenne tulisi ohjata muualle esimerkiksi Lönrotinkadulle Albertinkadun ja Abrahaminkadun välillä. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman esitettyssä ratkaisussa, jossa keskustan läpiajoa ei tulisi Kaivokadun kautta, länteen suuntautuva autoliikenne Ruoholahdenkadulla vähenee. Liikenne on lähinnä paikallista esimerkiksi Kampin alueelta Länsiväylälle suuntautuvaa liikennettä. Ruoholahdenkadun länteen suuntautuvasta nykyisestä liikenteestä (5000 ajoneuvoa vuorokaudessa) suurin osa tulee Kaivokadun suunnasta. Pysäkin siirtämisestä johtuen Ruoholahdenkadulta poistuisi arviolta 8 autopaikkaa. Länsilinkin pysäkin siirtäminen poistaisi kadunvarsipysäköintiä noin 18 paikkaa ja vaikuttaisi pysäkin kohdan kiinteistöjen ajoyhteyksiin, joita on tarpeen muuttaa suuntaisliittymiksi.

Jätkäsaaren puolella ainoa fyysinen muutostarve on Huutokonttorin pysäkin palvelualueen pidentäminen Tyynenmerenkadulla. Tämä onnistuu nykyisen pysäkkisaarekkeen puitteissa korotettua aluetta pidentämällä. Länsiterminaalien pysäkit T1 ja T2 ovat riittävän pitkiä pikaraitiovaunuille. Pikaraitiolinjan 12 päätepysäkki Länsisatamassa on Tahitinkadulle kesällä 2024 valmistuneessa silmukassa, jonne rakennetaan pikaraitiolinjalle oma laituri. Silmukasta poistuessaan linja käyttää Kanariankadun pysäkkiä Atlantinkadulla.

Vaikutukset

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä on tarkasteltu nimenomaisesti raitiotien aiheuttamien muutosten vaikutusta liikennejärjestelmään.

Pikaraitiotien vaatimista liikennejärjestelyistä on laadittu liikenteen yleissuunnitelmat. Pikaraitiotien vaatimat investointikustannukset on arvioitu näiden suunnitelmien perusteella. Kokonaisuudessaan pikaraitiotien vaatiman infrastruktuurin investointikustannusteni on alustavasti arvioitu olevan 37 miljoonaa euroa. MAKU 131,22, 04/2024, 2015=100. Alustava kustannusarvio sisältää 25 % riskivaruksen.

Vaikutusten arvioinnissa vertailuvaihtoehtona oli pikaraitiolinjan 12 jääminen Hakaniemeen nyt Kruunusillat -hankkeessa rakennettavan tilanteen mukaisesti. Linjastosuunnittelussa oli lähtökohtana vastaavan palvelutason tarjoaminen Länsiterminaaliin ja Jätkäsaareen sekä hanke- että vertailuvaihtoehdossa. Vertailuvaihtoehdossa vastaava palvelutaso muodostettiin perustamalla uusia kaupunkiraitiolinjoja. Linjastoratkaisut poikkeavat hieman toisistaan mm. Hernesaareen menevien linjojen osalta. Pikaraitiolinjan 12 jatkaminen Hakaniemestä Länsiterminaalille mahdollistaa myös muiden linjojen ajamisen Kalasatamasta suoraan keskustaan. Tässä linjastoratkaisussa linjaa 13 jatketaan Nihdistä keskustaan Fennia-korttelin silmukkaan.

Työssä arvioitiin raitioliikenteen sujuvuutta eri pysäkeillä. Kaivokadun osalta tarkastelu osoittaa lisäraiteiden tarpeen - jonoutuneiden vaunujen osuus kasvaa 7 prosentista jopa 50 prosenttiin, jos pikaraitioliikennettä liikennöitäisiin kaupunkiraitiolinjojen seassa samoilla laitureilla. Jonoviiveiden yhteissumma aamun huipputunnin aikana kasvaisi kolmesta minuutista jopa 43 minuuttiin. Työssä tunnistettiin potentiaalisesti jonoutuviksi pysäkeiksi Simonkadun pysäkki sekä Kaisaniemenkadun pysäkki. Simonkadun pysäkin osalta tilannetta helpottaa uuden pidemmän pysäkin toteuttaminen Urho Kekkosen kadulle. Kaisaniemenkadulla nykyisen pysäkin pidentäminen ei ole katutilallisista syistä mahdollista.

Yhteiskuntataloudellista vaikutustenarviointia varten hanke- ja vertailuvaihtoehtoa vertailtiin Helsingin seudun liikennemallilla (Helmet 4.1). Mallinnuksessa käytettiin MAL 2023 -suunnitelman asukas- ja työpaikkaennustetta vuodelle 2040, jota on tarkennettu Hernesaaren maankäyttötietojen osalta. Yhteiskuntataloudelliset laskelmat tehtiin 30 vuoden yli vuosille 2030–2060. Jotta tulokset eivät olisi riippuvaisia Kaivokadun liikennejärjestelmäratkaisusta, mallinnukset tehtiin verraten linjastovaihtoehtoja erikseen, jos Kaivokatu on joukkoliikennekatuna (päävaihtoehto raportoinnissa) tai läpiajettavana 1+1 kaistajärjestelyin (herkkyystarkastelu). Asetelma vastaa Ydinkeskustan liikennejärjestelmän yhteydessä tehtyjä liikennetarkasteluja.

Yhtenäisen Laajasalosta keskustan kautta Länsisatamaan kulkevan pikaraitiolinjan toteuttaminen nostaa raitioliikenteen matkustajamääriä erityisesti keskustan ja Hakaniemen välillä, mutta myös Hakaniemen ja

Nihdin sekä Nihdin ja Laajasalon välisillä osuuksilla. Merkittävin muuhun joukkoliikennejärjestelmään kohdistuva vaikutus on metron kuormitusasteen laskeminen Herttoniemen ja keskustan välillä jopa 5000 matkustajalla (4 %) vuorokausitasolla, matkustajien siirtyessä raitiotien kyytiin Laajasalon ja kantakaupungin välisillä matkoilla. Myös suora raitioyhteys Kalasatamasta keskustaan vaikuttaa metron kuormitukseen alentavasti. Vaihdollisen yhteyden muuttuminen suoraksi yhteydeksi nopeuttaa suurta osaa Kalasataman metroaseman eteläpuolen ja keskustan välisistä matkoista. Nihdin alueella vaikutus on keskimääräisesti suurin. Siellä koettu matka-aika pienenee keskimäärin lähes kolmella minuutilla. Raitioyhteys lisää mahdollisuuksia toteuttaa korvaavia joukkoliikenneyhteyksiä Helsingin keskustaan, kun kantametroa Itä-Helsingissä peruskorjataan.

Pikaraitiolinjan 12 matkustajista suuri osa vaihtuu Rautatieaseman pysäkillä. Merihaansillan ylittävistä matkustajista suurin osa kulkee Laajasalon ja keskustan välisiä matkoja. Linjalla voidaan todeta siis olevan kaksi erillistä pääroolia, joiden sujuvuuden yhtenäinen liikennöinti mahdollistaa.

Hankkeen merkittävin hyöty on joukkoliikenteen palvelutason parantaminen ja matka-aikojen lyhentymisen vaihdollisten matkojen vähentäessä. Merkittävimmät hyödyt kohdistuvat Laajasaloon, josta pääsee vaihdottomalla yhteydellä suoraan ydinkeskustaan. Myös Kalasataman ja keskustan alueille koituu suuria palvelutasohyötyjä. Hanke ei aiheuta palvelutasohaittoja joukkoliikenteeseen juuri lainkaan. Hankkeen aiheuttamat joukkoliikenteen aika- ja palvelutasohyödyt ovat lähes 5 miljoonaa euroa vuodessa.

Hankevaihtoehdon liikennöintikustannukset ovat 650 000 euroa vuodessa suuremmat kuin vertailuvaihtoehdossa, johtuen kahden kaupunkiraitiovaunun lisätarpeesta. Pikaraitiovaunuja on tilattu Länsisataman pikaraition liikennöintiin riittävä määrä Kruunusillat-vaunuhankinnan yhteydessä. Hankkeen arvioidaan kuitenkin kasvattavan HSL:n lipputuloja noin 700 000 eurolla vuodessa, mikä kattaa liikennöintikustannusten kasvun. Hankkeesta tulee HSL:lle infrakustannuksia noin miljoona euroa vuodessa. Kokonaiskustannus HSL:n talouteen on siten yhteensä noin miljoona euroa vuodessa. Kaupungille maksettava infrakorvaus huomioiden hanke vaikuttaa kaupungin käyttötalouden kannalta kustannusneutraalilta, mutta kustannusarvioita ja vaikutuksia käyttötalouden tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Hankkeen yhteiskuntataloudelliseksi hyöty-kustannus -suhteeksi saadaan 2,9, eli hankkeen toteuttamisesta seuraa noin kolminkertaiset hyödyt suhteessa investointiin. Tämä on kaupunkiraidehankeelle poikkeuksellisen suuri luku. Länsisataman pikaraitiotiessä saadaan

suhteellisen pienellä investoinnilla nykyisen rataverkon kehittämiseen merkittävän suurin linjaston yhtenäisyyteen liittyviä hyötyjä. Hankkeen mahdollistama linjaston kehittäminen auttaa myös saamaan enemmän hyötyä irti sekä Kruunusillat -hankkeesta että Kalasatamasta Pasilaan -hankkeesta. Maltillisilla kustannuksilla saatavat suuret hyödyt perustelvat osaltaan hankkeen jatkosuunnittelun aikatauluttamista niin, että liikennöinti voidaan aloittaa mahdollisimman nopeasti 2030-luvun alussa.

Jos Kaivokatu toteutetaan 1+1-kaistaisena autoliikenteen läpiajokatu-
na, raitiotien nopeus ja sujuvuus kärsii Hakaniemen ja Mannerheimin-
tien välillä. Raitioliikenteen sujuvuuteen vaikuttaa myös se, ettei Liisan-
kadun ryhmittymisraidetta voida tehdä. Näillä asioilla olisi vaikutuksia
hankkeen hyötyihin: joukkoliikenteen käyttäjähyödyt laskevat 400 000
euroa vuodessa ja lipputulot pienenevät 80 000 euroa vuodessa verrat-
tuna ratkaisuun, jossa Kaivokatu on joukkoliikennekatu. Investointikus-
tannukset olisivat 120 000 euroa pienemmät. Hankkeen hyöty-
kustannussuhde on tässä tarkastelussa 2,6, eli hanke ylittäisi silloinkin
selvästi taloudellisen kannattavuuden raja-arvon (hyöty/kustannus > 1).
Kannattavuuden muutos herkkyytarkastelun ja hankevaihtoehdon vä-
lillä on kuitenkin merkittävä, kun sitä verrataan useimpiin muihin kau-
punkiraidehankkeiden hankearviointeihin.

Vuorovaikutus

Suunnittelualueen länsiosan pysäkkimuutosten vaihtoehdoista pyydettiin asukkaiden palautetta Kerro kantasi -sivuston kautta 9.–25.9.2024. Palautteita tuli 85 kappaletta, joista 25 vastausta koski pysäkkimuutoksia. Suurin osa vastauksista kannatti Simonkadun ja Kampintorin pysäkkien yhdistämistä Urho Kekkosen kadulle. Länsilinkin ja Ruoholahden villojen pysäkkien muutokset herättivät enemmän vastakkaisia mielipiteitä. Osa palautteista toivoi, ettei pysäkkejä yhdistetä, koska nykyisille pysäkin paikoille on kysyntää, ne ovat tärkeitä liikuntarajoitteisille matkustajille sekä joukkoliikenteen käyttö voisi vähentyä kävelymatkan kasvaessa. Toisaalta palautteissa esiintyi myös huolta siitä, että kahden pysäkin vaihtoehdossa autoilu vaikeutuu, kun Ruoholahdenkadulta ei pääse ajamaan lännen suuntaan ja siten hankaloitetaan asukkaiden liikkumista ja aiheutetaan autoliikenteen siirtymää muille kaduille Kampista länteen päin ajettaessa. Osassa palautteita arvosteltiin pikaraitioteiden rakentamista yleisesti kantakaupungin kaduilla.

Kerro kantasi -kyselyn lisäksi Urho Kekkosen kadulla sijaitsevien ravintoloiden kanssa käytiin keskustelua Simonkadun ja Kampintorin pysäkkien yhdistämisestä Urho Kekkosen kadulle. Saatu palaute oli positiivista ja toivottiin, että jatkosuunnittelussa otettaisiin huomioon suunnitellun pysäkin kohdalla olevien ravintoloiden tarpeet.

Länsisataman pikaraitiotien toteuttaminen

Länsisataman pikaraitiotie on mukana Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2023 -suunnitelmassa. Sille on mahdollista hakea myös EU:n CEF-rahoitusta, sillä pikaraitiotie vahvistaa TEN-T-ydinverkkoon sisältyvän kaupunkisolmukohdan sisällä rataverkon ja Länsiterminaalin välistä yhteyttä. Kaupunki selvittää jatkossa, mitä rahoituksen saaminen edellyttäisi.

Kaupungin vaikuttamistyön tuloksena eurooppalaisia liikenneverkkoja koskevaan EU-sääntelyyn ja tukikelpoisen TEN-T-ydinverkon määrittelymään saatiin mukaan maininnat kaupunkisolmukohdista ml. Helsinki. Tämä parantaa ja laajentaa Helsingin EU-rahoitusmahdollisuuksia. Kuitenkin EU:n rahoituskausi on vaihtumassa pian ja sekä EU:n rahoituskehys että välineet ovat murroskohdassa. Myös CEF-rahoitusvälineen jatko vuoden 2027 jälkeen on epävarma. Komission ehdotukset tulevan EU-ohjelmakauden rahoituskehyksestä ja linjauksista tulevat kesällä. Siksi on edelleen tärkeä jatkaa vaikuttamistyötä, jotta jatkossakin Helsingin tarpeisiin ja myös uudistetun säätelyn ja EU-velvoitteiden vastaamiseen löytyy EU-rahoitusta.

Länsisataman pikaraitiotie -hankkeen seuraava vaihe on hankesuunnitelman laatiminen. Tässä yhteydessä myös tarkennetaan muun muassa hankkeen toteuttamisajankohtaa, laajuutta, vaiheistusta ja toteutusmuotoa. Hanke tullaan todennäköisesti toteuttamaan vaiheittain, sillä se on riippuvainen etenkin Kaivokadun ja Asematunnelin kannen peruskorjauksesta ja Esplanadin remontin aikataulusta kytkeytyen ydin keskustan liikennejärjestelmäratkaisuun ja työmaa-aikaisiin liikennejärjestelyihin näillä kaduilla. Liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä on arvioitu, että Kaivokatu voisi valmistua suunniteltuun lopulliseen liikenne ratkaisuunsa 2030-luvun alkupuolella, kun asemakaava ja siihen perustuva katusuunnitelma ovat lainvoimaisia. Myös Kaisaniemenkadun-Unioninkadun liikennejärjestelyt riippuvat Kaivokadun ratkaisusta. Kampin ja Jätkäsaaren välin pysäkkijärjestelyiden toteuttamisajankohdat eivät ole suoraan riippuvaisia muiden hankkeiden etenemisestä, joten niitä voidaan toteuttaa jo aikaisemmin. Kokonaisuutena voi arvioida, että Länsisataman pikaraitiotien liikennöinti on mahdollista aloittaa 2030-luvun alkupuolella.

Helsingin yliopiston metroaseman pohjoinen sisäänkäynti

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä tutkittiin myös Helsingin yliopiston metroaseman mahdollisen pohjoisen sisäänkäynnin vaikutuksia liikennejärjestelmään. Herkkyystarkasteluna hankkeenvaihtoehtoon lisättiin yhteys Unioninkadun ja Liisankadun risteyksestä Helsingin yliopiston metroasemalle ja tutkittiin sen vaikutuksia liikenne-

nemallissa. Muutoksen myötä Helsingin yliopiston metroasemalta tehdään noin 3000 nousua enemmän vuorokaudessa ja samalla Hakaniemen metroasemalta vähenee noin 2000 nousua. Tällöin Helsingin yliopiston metroasemasta tulee Hakaniemen asemaa suositumpi. Metroaseman uuden sisäänkäynnin parantamasta saavutettavuudesta arvioidaan koituvan noin miljoonan euron vuosittaiset käyttäjähyödyt, mikä 30 vuoden tarkasteluajalle diskontattuna tuo yhteensä noin 20 miljoonan euron hyödyt.

Tehdyssä herkkyystarkastelussa tutkittiin metroaseman sisäänkäynnin toteuttamisen lisäksi myös raitioliikenteen sujuvuuden lisäämiseksi esteettömyyden kannalta haasteelliseksi tunnistetun Kaisaniemenkadun pysäkin poistamista. Lähtökohtana on ollut, että koska nykyistä pysäkkiä ei voi sujuvoittaa palvelualueella pidentämällä, on raitioliikenteen sujuvoittamista tutkittava pysäkin poistamisen kautta. Vaihtoyhteyksien näkökulmasta metroaseman sisäänkäynnin tuominen Kaisaniemenpuiston raitiopysäkin yhteyteen mahdollistaisi Kaisaniemenkadun pysäkin poistamisen. Pysäkin poistamisesta on kuitenkin myös haittaa sen lähiympäristön saavutettavuudelle. Pysäkin ympärillä on paljon kaupallisia toimintoja ja mm. Yliopiston kirjasto. Kaisaniemenpuiston pysäkki on noin 200 metrin päässä Kaisaniemenkadun pysäkestä, toiseen suuntaan Kaivokadun pysäkille on noin 400 metriä matkaa.

Liikennemallilla tehdyn arvioinnin mukaan pysäkin poistamisen hyödyt ohi kulkeville matkustajille ja raitioliikenteen operointiin ovat suuremmat kuin pidentyneestä kävelymatkasta syntyneet haitat pysäkin käyttäjille. Käyttäjähäyödyksi on tässäkin arvioitu noin miljoona euroa vuodessa, eli noin 20 miljoonaa euroa 30 vuoden tarkasteluajana. Hyöty syntyy raitioliikenteen nopeutumisesta ja täsmällisyyden lisääntymisestä viivettä aiheuttavan pysäkin poistuessa käytöstä. Pysäkin poiston hyötyjä ja haittoja on arvioitava tarkemmin ennen mahdollisen poistamispäätöksen tekemistä. Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä pysäkille ei esitetä tehtäväksi toimenpiteitä.

Kaupunkiliikenne Oy on laatinut viitesuunnitelman metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin ratkaisusta. Tässä ensisijaisesti edistettävässä vaihtoehdossa metroasemalta nousee liukuportaat Kaisaniemenpuiston raitiopysäkin alle. Siitä pääsee Kaisaniemenkadun alittavaa tunnelia pitkin liukuportailta ja hisseillä ylös Liisankadun alkuun Yliopiston kiinteistön tontille, johon järjestetään kulku Liisankadun muuriin tehtävästä sisäänkäyntiaukosta. Toinen uloskäynti alikulusta on Kaisaniemenpuiston puolella, josta nousee portaikko nykyisen puiston reunamuurin viereen. Kaisaniemenpuiston puoleinen uloskäynti ei ole esteetön, mutta tukisi joukkoliikenteen käyttäjien lisäksi myös Kaisaniemenkadun liikenneturvallisuuden parantamista tarjotessaan alikulkukäytävän vilkkaan kadun alitse. Tämä alikulku on voimassa olevassa asemakaavas-

sa. Edellä kuvatun sisäänkäyntiratkaisun kustannusarvio on noin 33 miljoonaa euroa. MAKU 131,22, 04/2024, 2015=100. Kustannusarvioon liittyy tässä vaiheessa useita epävarmuustekijöitä mm. maankäytön sopimustilanteen, kunnallistekniikan väistöjärjestelyiden ja työnaikeisten liikennejärjestelyjen vuoksi. Nämä epävarmuustekijät eivät sisälly alustavaan kustannusarvioon. Sisäänkäynnistä on vasta alustavasti keskusteltu Helsingin yliopiston kanssa.

Vaihtoehtoiseksi ratkaisuksi on myös selvitetty pelkän hissiyhteyden toteuttamista metroasemalta maantasoon Kaisaniemenkadun ja Yrjö Koskisen kadun kulman tuntumaan Varsapuistikkoon. Tämän vaihtoehdon toteutettavuutta ei ole vielä arvioitu ja alustavasti siihen tunnistetaan liittyvän haasteita mm. kaupunkikuvallisesta näkökulmasta. Hissivaihtoehto ei mahdollistaisi Kaisaniemenkadun alittavan jalankulun yhteyden toteuttamista.

Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisella sisäänkäynnillä on liikennejärjestelmän kannalta selkeitä positiivisia vaikutuksia. Sillä on potentiaalia kasvattaa aseman käyttäjämäärää ja parantaa Kruununhaan pohjoisosan saavutettavuutta. Sisäänkäynnin toteutusmallista riippuen sillä voi olla myös paikallisia myönteisiä liikenneturvallisuusvaikutuksia. Pohjoisen sisäänkäynnin suunnittelua ja kustannustehokkaan ratkaisun etsimistä on syytä jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa, teknistaloudellisten asioiden ratkaisemiseksi ja vaikutusarvioinnin tarkentamiseksi. Kaisaniemenkadun raitiopysäkin poistamisen vaikutuksia voidaan myös jatkoselvittää, kun metron pohjoiselle sisäänkäynnille löydetään toteutuskelpoinen ratkaisu.

Päätösesitys ja lautakunnan hyväksymät jatkotoimenpiteet

Kaupunginvaltuustolle tehdyn päätösesityksen mukaan Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelma hyväksytään ohjeellisena noudatettavaksi siten, että seuraavassa vaiheessa valmistellaan hankkeesta toteutus päätös. Jatkosuunnittelussa otetaan huomioon raitiotie hankkeen vaiheistaminen niin, että liikennöinti voi alkaa 2030-luvun alussa ja siinä otetaan huomioon reitin varrella olevien muiden hankkeiden toteutusaikataulut.

Kaupunkiympäristölautakunnan esityksen jälkeen päätösesityksen viimeinen kohta "Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, että toteutus aikataulutetaan Länsisataman pikaraitiotie hankkeen kanssa." on muutettu muotoon "Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, et-

tä toteutuessaan aikataulu yhteensovitetään Länsisataman pikaraitiotiehankkeen kanssa." sen selventämiseksi, että Helsingin yliopiston metroaseman toteutuksesta ei ole vielä tehty toteutuspäätöstä.

Kaupunginhallitus toteaa, että nämä lautakunnan esityksen osat on tarpeen hyväksyä kaupunginvaltuustossa, koska ne kuvaavat kaksivaiheisen päätöksenteon luonteen (yleissuunnitelma - hankesuunnitelma), määrittävät hankkeelle aikataulutavoitteen ja antavat kaupunkikonserniin kuuluvalle Kaupunkiliikenne Oy:lle riittävän mandaatin sille kuuluvan jatkosuunnitteluosuuden laatimiselle.

Näiden lisäksi lautakunta hyväksyi alla luetellut jatkotoimenpiteet, joiden äänestykset ilmenevät päätöshistoriasta. Kaupunginhallitus toteaa, että näiden toimenpiteiden voidaan katsoa olevan luonteeltaan sellaisia, ettei niitä vielä tässä vaiheessa ole tarpeen tai perusteltua sisällyttää valtuuston päätökseen, vaan ne ohjaavat tulevaa hankesuunnittelua tavanomaisella tavalla:

Selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa aikataulua, jotta Kruununsiltojen pikaraitiotien linjan 12 jatkoa Länsisatamaan voitaisiin alkaa liikennöimään lähempänä uuden reitin avausta.

Hankkeen toteutuksessa huomioidaan selvitys läpiajon mahdollistamisesta keskustan huoltotunnelissa Ruoholahdenkadun ja Hakaniemen välillä sekä huoltotunnelin ja siihen kytkeytyvien parkkiluolien hyödyntäminen pysäköinnissä.

Jatkosuunnittelussa otetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi suunnitelluista pysäkkijärjestelyistä se, jossa Länsilinkin ja Lastenlehdon pysäkit siirtyvät, mutta säilyvät erillisinä.

Jotta yhteys ei hidastu, suunnitellaan liikennejärjestelymuutokset, jotka mahdollistavat ratikan nopeuden ja täsmällisyyden parantamisen koko reitillä, erityisesti Kampin osalla tähdäten raitioliikenteen kehittämissuunnitelman tavoitteeseen että ratikka pysähtyy vain pysäkeillä.

Jatkosuunnittelussa päivitetään Pitkäsillan ratkaisu ratikkaliikenteen kannalta mahdollisimman sujuvaksi. Arvioidaan onko autoliikenteen pääverkon reitin tarkoituksenmukaista kulkea Hakaniemenrannan ja Pitkäsillan vai Hakaniemensillan ja Siltavuorenrannan kautta.

Tarvittavat Pitkäsillan ja Mannerheimintien väliset kiskomuutokset toteutetaan Rautatien ratikkakatkon aikana siten, ettei ole tarpeen tehdä uutta katkoa myöhemmin. Yhteys Pitkältsillalta Liisankadulle pidetään auki mahdollisimman suuren osan katkosta.

20.01.2025

Asia/6

Jatkosuunnittelussa arvioidaan mahdollisuudet yksinkertaistaa Mannerheimintien risteystä priorisoiden ratikoiden sujuvaa kulkua ilman viivoita sekä kävely-yhteyksiä.

Lautakunta edellytti myös, että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen vaihtoehtoisia pysäkkien sijoittamispaikkoja, jotta pysäkkien yhdistämisestä johtuva kävelymatkojen pidentyminen voidaan välttää.

Lautakunta katsoi vielä, että pikaraitiotien jatkokehittämisessä tulisi hyödyntää kaupunkivihreyttä linjan 13 tavoin ilmastonmuutoksen torjumiseksi muun muassa siten, että uudistuksen kohteena olevat rataosuudet pääsääntöisesti päällystettäisiin asfaltin ja kiveyksen sijasta viherkatteella.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuusto päättää liikenteen, viheralueen tai muun yleisen alueen yleissuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Länsisataman pikaraitiotien liikenteen yleissuunnitelmat
- 2 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti
- 3 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman vaikutusten arviointi
- 4 Länsisataman pikaraitiotien yritysvaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Kaupunkiliikenne Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Tiedoksi

Liikenneliikelaitos
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

20.01.2025

Asia/6

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.11.2024 § 576

HEL 2024-009714 T 08 00 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle:

- hyväksyttäväksi Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman jatkosuunnitteluun ohjeellisena noudatettavaksi siten, että seuraavassa vaiheessa valmistellaan hankkeesta toteutuspäätös.
- että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon raitiotiehankkeen vaiheistaminen niin, että liikennöinti voi alkaa 2030-luvun alussa ja siihen otetaan huomioon reitin varrella olevien muiden hankkeiden toteutusaikataulut.
- että toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, että toteutus aikataulutetaan Länsisataman pikaraitiotiehankkeen kanssa.

Selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa aikataulua, jotta Kruununsiltojen pikaraitiotien linjan 12 jatkoa Länsisatamaan voitaisiin alkaa liikennöimään lähempänä uuden reitin avausta.

Hankkeen toteutuksessa huomioidaan selvitys läpiajon mahdollistamisesta keskustan huoltotunnelissa Ruoholahdenkadun ja Hakaniemen välillä sekä huoltotunnelin ja siihen kytkeytyvien parkkiloalien hyödyntäminen pysäköinnissä.

Jatkosuunnittelussa otetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi suunnitelluista pysäkkijärjestelyistä se, jossa Länsilinkin ja Lastenlehdon pysäkit siirtyvät, mutta säilyvät erillisinä.

Jotta yhteys ei hidastu, suunnitellaan liikennejärjestelymuutokset, jotka mahdollistavat ratikan nopeuden ja täsmällisyyden parantamisen koko reitillä, erityisesti Kampin osalla tähdäten raitioliikenteen kehittämissuunnitelman tavoitteeseen että ratikka pysähtyy vain pysäkeillä.

Jatkosuunnittelussa päivitetään Pitkäsillan ratkaisu ratikkaliikenteen kannalta mahdollisimman sujuvaksi. Arvioidaan onko autoliikenteen

20.01.2025

Asia/6

pääverkon reitin tarkoituksenmukaista kulkea Hakaniemenrannan ja Pitkäsillan vai Hakaniemensillan ja Siltavuorenrannan kautta.

Tarvittavat Pitkäsillan ja Mannerheimintien väliset kiskomuutokset toteutetaan Rautatien ratikkakatkon aikana siten, ettei ole tarpeen tehdä uutta katkoa myöhemmin. Yhteys Pitkäsillalta Liisankadulle pidetään auki mahdollisimman suuren osan katkosta.

Jatkosuunnittelussa arvioidaan mahdollisuudet yksinkertaistaa Mannerheimintien risteystä priorisoiden ratikoiden sujuvaa kulkua ilman viiveitä sekä kävely-yhteyksiä.

Lautakunta edellytti, että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen vaihtoehtoisia pysäkkien sijoittamispaikkoja, jotta pysäkkien yhdistämisestä johtuva kävelymatkojen pidentyminen voidaan välttää.

Lautakunta katsoi, että pikaraitiotien jatkokehittämisessä tulisi hyödyntää kaupunkivihreyttä linjan 13 tavoin ilmastomuutoksen torjumiseksi muun muassa siten, että uudistuksen kohteena olevat rataosuudet pääsääntöisesti päällystettäisiin asfaltin ja kiveyksen sijasta viherkatteella.

Käsittely

05.11.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat projektipäällikkö Niko Setelä ja liikenneinsinööri Hanna Pund. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Jenni Pajunen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa aikataulua, jotta Kruununsiltaojen pikaraitiotien linjan 12 jatkoa Länsisatamaan voitaisiin alkaa liikennöimään lähempänä uuden reitin avausta."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jenni Pajunen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Hankkeen toteutuksessa huomioidaan selvitys läpiajon mahdollistamisesta keskustan huoltotunnelissa Ruoholahdenkadun ja Hakaniemen välillä sekä huoltotunnelin ja siihen kytkeytyvien parkkiluolien hyödyntäminen pysäköinnissä."

20.01.2025

Asia/6

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa otetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi suunnitelluista pysäkkijärjestelyistä se, jossa Länsilinkin ja Lastenlehdon pysäkit siirtyvät, mutta säilyvät erillisinä.

Jotta yhteys ei hidastu, suunnitellaan liikennejärjestelymuutokset, jotka mahdollistavat ratikan nopeuden ja täsmällisyyden parantamisen koko reitillä, erityisesti Kampin osalla tähdäten raitioliikenteen kehittämissuunnitelman tavoitteeseen että ratikka pysähtyy vain pysäkeillä."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa päivitetään Pitkäsillan ratkaisu ratikkaliikenteen kannalta mahdollisimman sujuvaksi. Arvioidaan onko autoliikenteen pääverkon reitin tarkoituksenmukaista kulkea Hakaniemenrannan ja Pitkäsillan vai Hakaniemensillan ja Siltavuorenrannan kautta."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus 3:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Tarvittavat Pitkäsillan ja Mannerheimintien väliset kiskomuutokset toteutetaan Rautatientorin ratikkakatkon aikana siten, ettei ole tarpeen tehdä uutta katkoa myöhemmin. Yhteys Pitkäsillalta Liisankadulle pidetään auki mahdollisimman suuren osan katkosta."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa arvioidaan mahdollisuudet yksinkertaistaa Mannerheimintien risteystä priorisoiden ratikoiden sujuvaa kulkua ilman viiveitä sekä kävely-yhteyksiä."

20.01.2025

Asia/6

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus 2:

Katri Penttinen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Lautakunta edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen vaihtoehtoisia pysäkkien sijoittamispaikkoja, jotta pysäkkien yhdistämisestä johtuva kävelymatkojen pidentyminen voidaan välttää."

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Katri Penttinen: Lisätään esitysehdotuksen: "Lautakunta katsoo, että pikaraitiotien jatkokehittämisessä tulee hyödyntää kaupunkivihreyttä linjan 13 tavoin ilmastonmuutoksen torjumiseksi muun muassa siten, että uudistuksen kohteena olevat rataosuudet pääsääntöisesti päällystettäisiin asfaltin ja kiveyksen sijasta viherkatteella."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Ehdotan sanan "pika" poistamista Länsisataman pikaraitiotiestä virallisissa yhteyksissä. Ko. raitiolinja mahdollisesti toteutuessaan ei ole "pika" muuten kuin orwellilaisessa uuskielessä.

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 11

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–11 (1 poissa).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen 4 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 11

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 4 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–11 (1 poissa).

29.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Hanna Pund, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 28036
hanna.pund(a)hel.fi
Niko Setälä, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

7

V 5.2.2025, Tilojen vuokraaminen työllisyyspalveluliikelaitoksen käyttöön Itäkeskuksesta (Itäkatu 3)

HEL 2024-015522 T 10 01 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää vuokrata liitteenä 1 olevan hankesuunnitelman mukaiset noin 4 154 htm² laajuiset tilat osoitteesta Itäkatu 3, Lakeside Aurora Oy:ltä siten, että pääomavuokrien kokonaissumma syyskuun 2024 kustannustasossa on arvonlisäverottomana noin 14 140 000 euroa laskettuna 15 vuoden vuokra-ajalle.

Esittelijän perustelut

Tarve

Helsinki oli 1.3.2021 alkaen mukana valtakunnallisessa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa, jossa työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta siirrettiin osittain määräaikaisella kokeilulla kaupungille. TE24-uudistuksessa julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (TE-palvelut) siirrettiin valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. TE24-uudistuksen myötä Helsingin kaupungista tuli itsenäinen työvoimaviranomainen vuoden 2025 alusta lukien. Kaupunginvaltuusto on 13.3.2024 § 59 päättänyt keskushallintoon kuuluvan Helsingin kaupungin työllisyyspalveluliikelaitoksen (Työllisyyspalvelut) perustamisesta 1.1.2025 lukien. Työllisyyspalveluliikelaitos huolehtii julkisten työvoimapalveluiden tuottamisesta ja kaupungin työllisyyden edistämisestä sekä niihin liittyvästä kehittämisestä ja koordinaatiosta ja työikäisten kotoutumista edistävien palveluiden tuottamisesta.

Työllisyyspalveluiden siirryttyä kokonaisuudessaan kaupungin järjestämisvastuulle ja valtion kanssa tehdyn liikkeenluovutuksen takia on vuoden 2025 alusta alkaen Työllisyyspalveluiden käytössä viisi toimitilaa, joista yksi on kokonaisuudessaan väistötilaratkaisu ja toinen osittain väistötila. Näin monen toimipisteen ratkaisu on Työllisyyspalveluille hallinnollisesti työllistävä ja lisäksi siitä aiheutuu kertautuvia, kiinteistön ylläpitoon liittyviä kuluja. Tavoitteena on, että pitkällä aikavälillä tilaverkosto supistetaan kahteen toimipisteeseen. Toiminnan keskittäminen kahteen alueelliseen toimipisteeseen on palvelutoiminta- ja kustannustehokkaampaa. Itäkeskuskeskuksen (Itäkatu 3) toimitilan käyttöönotto mahdollistaa koko toiminnan keskittämisen kahteen osoitteeseen, Kamppiin ja Itäkeskukseen ja muista tiloista luopumisen.

Nykyinen toimipiste Itäkeskuksessa, osoitteessa Asiakkaankatu 3 soveltuu heikosti tulevan toiminnan tarpeisiin, erityisesti esteettömyyden ja tilojen toiminnallisuuden näkökulmasta. Toiminnan jatkaminen nykyisissä tiloissa vaatisi investointeja sekä tilojen laajentamista. Uuden toimipisteen kokonaistilatarve on noin 4 000 m². Laskennallinen määrä lisätilalle kasvavan henkilöstö- ja asiakasmäärän myötä on noin 2 000 m².

Vuoden 2024 aikana työllisyyspalveluliikelaitoksen toimintaa tarkennettiin hyödyntäen asiakkaiden työmarkkina-aseman mukaista jaottelua. Työllisyyspalveluliikelaitoksessa on kolme henkilöasiakaspalvelun ja yksi työnantajapalvelun yksikkö, joiden toimintaa tukee onnistumisen tuki -kokonaisuus. Kaikkien yksiköiden toimintaa tulee sijoittumaan Työllisyyspalveluiden asiakaspalvelun toimipisteisiin. Näin varmistetaan mahdollisimman laaja palveluiden kokonaisuus molempiin toimipisteisiin.

Työllisyyspalvelujen toimitilojen tulee olla helposti saavutettavissa ja alueelliselta sijainniltaan keskeisellä paikalla huomioiden erityisesti julkinen liikenneyhteys, kevytliikenne ja saattoliikenne. Tilojen tulee olla modernit ja talotekniikaltaan toimivat, turvalliset, esteettömät sekä helposti löydettävissä. Lisäksi tilojen tulee olla tunnistettavissa katukuvasa sekä sijaita mielellään katutasossa. Tilaratkaisun on oltava sellainen, että toimipisteestä löytyy riittävän monipuoliset asiakaspalvelun tilat kuten tilava asiakaspalveluauula, asiakastapaamishuoneita, kokous-, tapahtuma- ja koulutustilat, taustatyöntilat, etäasiakaspalvelutehtävän tilat sekä tauko- ja sosiaalitulat.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman liitteet, vuokrasopimus ja sen liitteet ovat oheismateriaalissa.

Vuokrattavat tilat

Vuokrattavat tilat sijaitsevat Itäkeskuksen kauppakeskuksessa, osoitteessa Itäkatu 3. Tilat sijoittuvat neljään kerrokseen; katutasoon sekä kolmeen yläpuoliseen kerrokseen. Tilojen yhteenlaskettu huoneistoala on 4 153,5 m². Vuokralaisen käytössä on lisäksi kauppakeskuksen yhteiset sosiaalitulat. Tilat mahdollistavat tulevaisuudessa synergian Stoan alueen kehityksen kanssa nuorisopalveluiden osalta. Lisäksi kauppakeskus sijaintina tukee nuorten palveluiden kehittämistä Itäkeskuksessa sekä työn ulkopuolella olevien nuorten, kotoutujien ja vieraskielisten taivoittamista.

Tiloissa tehdään rakennusteknisiä töitä, toiminnallisia muutostöitä, tilojen varustelua, pintojen uusimista sekä sähkö- ja lvi-töitä. Vuokranantaja vastaa purkutöistä, korjaus- ja muutostöiden toteuttamisesta sekä kustannuksista sovitun laajuuden mukaan. Vuokranantaja vastaa käyt-

tötarkoituksen muutoksista, mahdollisen rakennusluvan hakemisesta ja lupaehtojen noudattamisesta. Erillinen sisustussuunnittelu, irtokalustaminen, liiketilan sisäiset valvonta- ja hälytysjärjestelmät sekä antennijärjestelmä, äänentoistojärjestelmä ja valomainokset ovat vuokralaisen vastuulla. Vuokralainen vastaa myös toiminnan vaatimista viranomaisluvista.

Itiksen kauppakeskuksen tilaratkaisu kasvattaa lyhyellä aikavälillä vuokratustannuksia noin 690 000 €/vuosi ja pidemmällä aikavälillä noin 100 000 €/vuosi. Toimipisteverkoston koon muuttuessa viidestä toimipisteestä kahteen on arvioitu, että vartiointikustannuksissa, toimistosih-teeriresurssissa ja neuvonnan henkilöstömäärässä voidaan saada aikaan välittömiä ja merkittäviä säästöjä. Lyhyellä aikavälillä säästöt ovat noin 397 000 €/vuosi ja pidemmällä aikavälillä noin 494 000 €/vuosi. Pidemmällä aikavälillä säästöt ylittävät merkittävässä määrin tilavuokrien kasvun. Välittömien kustannussäästöjen rinnalla on tunnistettu myös muuta keskittämisen tuomaa hyötyä, joka liittyy esimerkiksi yhteiskäyttöisiin laitteisiin ja välineisiin, toimistotarvikkeisiin ja siivoukseen.

Työllisyyspalvelu-liikelaitoksen talousarvioesityksessä on varauduttu sekä vuokramenojen kasvuun että tilahankkeen toteuttamiseen. Työllisyyspalveluiden lakisääteisen toiminnan järjestämiseen liittyvät kulut tulevat huomioiduksi valtionosuudessa.

Vuokra- ja investointikustannukset

Vuokrattavien tilojen huoneistoala on 4 153,5 htm². Arvonlisäveroton pääomavuokra kustannustasossa 9/2024 on 18,36 euroa/htm² kuukaudessa. Arvonlisäveroton pääomavuokra on noin 76 259 euroa kuukaudessa ja noin 915 108 euroa vuodessa, eli 15 vuoden vuokra-ajalle yhteensä noin 13 727 000 euroa. Lisäksi varaudutaan käyttäjän erityistarpeista johtuvaan lisävuokraan 2 285 eurolla kuukaudessa, eli vuodessa 27 420 eurolla, mikä on 15 vuoden vuokraajalle noin 412 000 euroa.

Pääomavuokran määrä sidotaan elinkustannusindeksiin. Vuokra tarkistetaan ensimmäisen kerran syyskuussa 2026 ja tämän jälkeen aina vuoden kuluttua edellisestä tarkistusajankohdasta.

Hankkeen enimmäishinta yhteensä 14 140 000 euroa muodostuu 15 vuoden vuokra-ajalta ulos maksettavasta indeksikorjaamattomasta 13 727 000 euron pääomavuokrasta, sekä varautumisesta mahdollisiin käyttäjän toiminnallisiin muutoksiin sekä valmistelu- ja valvontakustannuksiin enintään 412 000 eurolla.

Vuokralainen ei maksa erillistä maanvuokraa eikä kiinteistöveroä, vaan pääomavuokra sisältää maanvuokran ja Helsingin kaupungille palautuva kiinteistövero sisällytetään ylläpituvuokraan.

Vuokranantaja vastaa kiinteistön käytettävyydestä, ylläpidosta ja korjauksista koko vuokrakauden ajan. Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu maksaa vuokranantajalle kokonaisvuokraa, joka koostuu pääomavuokrasta, mahdollisesta lisävuokrasta sekä toteuman mukaan maksettavasta ylläpituvuokrasta.

Vuokranantajalla on vastuu kiinteistön hoito- ja ylläpitu-palvelujen järjestämisestä hankinta- ja vastuunrajataulukon mukaan, josta kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu maksaa toteutuneiden kustannusten mukaan vuosittain tarkistettavaa ylläpituvuokraa. Arvioitu ylläpituvuokra sopimuksen alkaessa on 9,39 euroa/htm²/kk eli noin 39 000 euroa/kk. Ylläpituvuokraan kuuluvat kaikki tavanomaiset käyttö-, hoito- ja ylläpitu-kustannukset, kiinteistöhuolto, lämmitys, jäähdytys, vesi- ja jätevesi, yleisten tilojen puhtaanapito, vakuutukset sekä jätehuolto ja vuosikorjaukset. Sähkö laskutetaan erikseen kulutuksen mukaan. Ylläpituvuokran määrä tarkistetaan kalenterivuositain jälkikäteen. Rakentamisajan ylläpituvuokra jaetaan vuokranantajan kanssa vuokrasopimuksessa sovitun jaon mukaan.

Mikäli vuokranantaja toteuttaa vuokralaiselle erikseen sovittuja käyttäjä-palveluita, laskutetaan niistä syntyneet kulut toteuman mukaan erikseen.

Tilakustannus työllisyyspalveluliikelaitokselle

Tilakustannus käyttäjälle muodostuu kaupunkiympäristön toimialan vuokranantajalle maksamasta vuokrasta ja ylläpituvuokrasta sekä kaupunkiympäristötoimialan yleiskustannuksesta.

Työllisyyspalveluliikelaitoksen enimmäiskustannus muodostuu seuraavista kokonaisuuksista:

Tilakustannus käyttäjälle on 28,97 euroa/htm²/kk eli yhteensä 120 326,90 euroa/kk ja noin 1 443 923 euroa vuodessa.

Pääoma- ja ylläpituvuokraa tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin ja toteutuneiden ylläpitu-kustannusten mukaan.

Suunnittelu- ja rakentamisvaiheen esisopimus

Vuokranantaja vastaa valmistelusta ja rakentamisesta sekä näihin liittyvistä tehtävistä ja vastuista. Vuokranantajan kanssa tehdään suunnittelu- ja rakentamisvaihetta koskeva esisopimus.

20.01.2025

Asia/7

Hankkeen toteutuessa vuokranantajalle ei makseta vuokran lisäksi muuta korvausta suunnittelu- tai rakentamistyöstä. Mikäli vuokrasopimusta ei allekirjoiteta vuokranantajasta riippumattomista syistä, vuokranantajalla on oikeus laskuttaa esisopimuksessa sovittavaan euro-määrään asti.

Rahoitus ja toteutus

Ulosmaksettava vuokra rahoitetaan kaupunkiympäristön toimialan käyttötalousmäärärahoista talousarvion kohdalta 31002 Tilat ja rakennuttaminen.

Rakentaminen voi alkaa sen jälkeen kun vuokrasopimus on allekirjoitettu. Rakentamisvaihe päättyy kohteen valmistumiseen sekä hyväksytyyn vastaanottoon ja käyttöönottoon. Hyväksytystä vastaanotosta alkaa vuokrasopimusaika.

Tavoitteena on, että yleis- ja toteutussuunnittelu sekä rakentaminen käynnistyy alkuvuodesta 2025 ja että tilat valmistuvat joulukuussa 2025. Vuokraus alkaa tammikuusta 2026. Asiakkaankatu 3, Itäkeskukseen TE-toimisto toimii väistötilana tarvittaessa uusien tilojen käyttöönottoon asti.

Tilojen vuokraus sisältyy vuoden 2025 talousarvion liitteenä olevaan vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevien uudis- ja peruskorjaushankkeiden ohjelmaan siten, että kohteen vuokra-aika on 2025–2040.

Valtiontukiarvio

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Vuokrasopimuksen valmistelun yhteydessä on arvioitu, sisältyykö vuokraan SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset transaktiot eivät anna taloudellista etua, eivätkä näin ollen ole valtiontukea, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohta 74). Lakeside Aurora Oy ei saa vuokrauksesta SEUT 107(1) mukaista valtiontukea, koska vuokrasopimuksen perusteella maksettava vuokra on markkinaehtojen mukainen.

Lausunnot

Työllisyyspalveluiden johtajista ja päälliköistä koostuva ryhmä on arvioinut useita tarjottuja kohteita Itäkeskuksen alueelta sekä myös nykyisten tilojen laajentamista. Nykyisten tilojen laajentamiseen sekä kahteen muuhun tilaan ryhmä otti kielteisen kannan toukokuussa 2024. Toinen tila Itiksessä ei tässä vaiheessa enää ollut toteuttamiskelpoinen. Ryhmän mukaan Itäkatu 3:n vaihtoehto täyttää erinomaisella tavalla työllisyyspalveluiden toiminnalliset tarpeet lukuun ottamatta työntekijöiden omia sosiaalityiloja. Ryhmä puolsi kuitenkin tilojen vuokraamista lausunnossaan 25.9.2024.

Tilaratkaisu on kansliapäällikön 8.6.2023 allekirjoittaman tarvekuvauksen mukainen.

Toimivalta ja päätöksen täytäntöönpano

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää ottaa vuokralle liikehuoneiston, kun sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo ylittää 10 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä oikeuttaa työllisyyspalveluliikelaitoksen toimitusjohtaja allekirjoittamaan vuokrasopimus Lakeside Aurora Oy:n kanssa sekä tehdä siihen tarvittaessa vähäisiä muutoksia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Oheismateriaali

1 Helsinki_Työllisyyspalvelut_Vuokrasopimusluonnos
2 Liite 02 Pohjapiirros
3 Liite 03 Vastuunjakotaulukko
4 Liite 04 Viitesuunnitelmat_Tilaluonnokset
5 Liite 05 Aikataulu
6 Liite 06 Käyttäjän tarvekuvaus
7 Liite 07 Työllisyyspalveluiden sisäinen päätös 25.9.2024
8 Liite 1 Vuokrasopimuksen muut ehdot
9 Liite 6 Kustannuslaskelma
10 Liite 7 Epävirallinen englanninkielinen käännös vuokrasopimuksesta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokranantaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Kunnallisvalitus, valtuusto

8

V 5.2.2025, Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen tarveselvitys (Turunlinnantie 12, Itäkeskus)

Pöydälle 13.01.2025

HEL 2024-014554 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Itäkeskukseen osoitteeseen Turunlinnantie 12 toteutettavan Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen 2.9.2024 päivätyn tarveselvityksen siten, että hankkeen laajuus on noin 6 055 brm² ja tämänhetkinen kustannusarvio arvonlisäverottomana noin 25 000 000 euroa kesäkuun 2024 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Päätöksenteko poikkeuksellisissa hankkeissa

Kaupunginhallituksen 11.12.2023 § 752 hyväksymien tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaan kaksivaiheista päätöksentekoa voidaan käyttää poikkeuksellisissa hankkeissa. Kaksivaiheisessa päätöksentekomenettelyssä kaupunginvaltuusto päättää ensin hankkeen tarpeellisuudesta. Tarveselvityksessä kuvataan hankkeen alustava laajuus ja sisältö, senhetkinen arvio rakentamiskustannuksista, käyttötalousvaikutuksista ja elinkaarikustannuksista, hankkeeseen sisältyvät riskit sekä pää toteuttajan tai muun olennaisen osapuolen integroimisen periaatteet.

Toisessa vaiheessa kaupunginvaltuusto päättää hankkeen hankesuunnitelmasta eli tekee enimmäishintaisen hankepäätöksen hankesuunnitelmaan. Toisessa vaiheessa tehdään päätös hankkeen toiminnallisesta ja teknisestä sisällöstä, sitoutuvasta rahasta, kuten tavoitebudjetista tai muusta yhdessä toteuttajan kanssa sovitusta tavoitehinnasta, hankkeen aikataulusta ja sopimusriskeistä sekä tarkentuneista käyttötalousvaikutuksista ja elinkaarikustannuksista.

Hankkeen tausta ja tarpeellisuus

Hankkeessa toteutetaan tilat Idän perhekeskusta ja Itiksen Symppistä varten osoitteeseen Turunlinnantie 12. Perhekeskuksen sisäänkäynti kiinteistöön järjestetään Tallinnanaukion puolelta. Symppiksen tiloille tullaan osoittamaan erillinen sisäänkäynti Turunlinnantien puolelta.

Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen hankkeesta tekee poikkeuksellisen kiireellinen aikataulu sekä se, että ennen hankepäätöksen

hyväksymistä ja tarkemman kustannushinnan määrittämistä kaupungin on tarkoitus ostaa palveluille tarvittavan kiinteistö ja käynnistää yhteistoiminnallinen hankkeen kilpailuttaminen.

Hanketta ohjaa kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan linjaukset palveluverkkosuunnittelun tavoitteista ja periaatteista. Tilasuunnittelun lähtökohtana ovat kaupungin palvelujen strategiset linjaukset.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluverkkosuunnittelun mukaan palveluiden tulee olla saavutettavuudeltaan palvelun tarvitsijalle mahdollisimman optimaalisia toimipisteen liikenteellinen sijainnin ja esteettömyyden näkökulmasta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on hyväksynyt 1.10.2024 (§ 205 ja § 206) Idän perhekeskuksen ja Itiksen Sympppiksen palveluiden tarveselvityksen.

Nykyiset tilat

Idän perhekeskuksella ja Itiksen Sympppiksellä on määräaikaiset tilat.

Nykyiset Idän perhekeskuksen ulkoavuokratut tilat osoitteessa Itäkatu 11 ovat kunnoltaan heikot. Tämän vuoksi osa toiminnoista on siirtymässä väistötiloihin. Nykyiset tilaratkaisut ja kerrosrakenne eivät vastaa parhaalla tavalla palvelujen tarpeita, tilat ovat ahtaat ja rakenteeltaan tehottomat. Perhekeskuksen tämänhetkinen vuokrasopimus päättyy maaliskuussa 2027.

Idän perhekeskuksen palveluita ovat: äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, neuvolan lääkäripalvelut, neuvolan psykologipalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta, terapeutin vauvaperhetyö, lasten puheterapia, äitiys- ja lasten fysioterapia, lasten toimintaterapia, lasten suunterveyden ehkäisevät palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaaliohjaus, lastensuojelutarpeen arviointi ja perhesosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö, perhetyö, tehostettu perhetyö, vammaispalvelut, kouluterveydenhuolto ja koululääkärit (jalkautuvana palveluna).

Idän perhekeskuksen palvelualueena on Itäisestä suurpiiristä Myllypuron, Mellunkylän ja Vartiokylän peruspiirit, kaakkoisesta suurpiiristä Laajasalon peruspiiri sekä Östersundomin suurpiiri. Väestöennusteen mukaan palvelualueella tulee olemaan noin 116 000 asukasta vuonna 2036. Saavutettavuuden vuoksi uudet tilat tulisi olla mahdollisimman lähellä nykyisen Itäkadun perhekeskuksen tiloja.

Itiksen Sympppis toimi pitkään Turunlinnantie 14 A kiinteistössä. Tilat eivät olleet käyttötarkoituksen mukaiset ja ne irtisanottiin päättymään

31.12.2023. Itiksen Symppis sijoitettiin väliaikaisesti Helsingin kielilukion vanhoihin tiloihin Kajaaninlinnantie 10 A, jotka otettiin käyttöön huhtikuussa 2024. Itiksen Symppis voi toimia nykyisissä tiloissa enintään huhtikuuhun 2026 saakka.

Symppis on lakisääteinen päihdepalvelujen matalan kynnyksen päivätoimintapaikka aikuisille päihde- ja mielenterveyspalveluiden asiakkaille. Muut palvelupisteet ovat Kontulassa ja Sörnäisissä sekä lisäksi palveluihin kuuluu liikkuva Symppis.

Idän perhekeskus ja Itiksen Symppis -tarveselvityksen mukaisen tilaratkaisun välttämättömänä edellytyksenä on hankkia toimintaan sopivat tilat Itäkeskuksen alueelta.

Tilavaihtoehdot

Idän perhekeskukselle ja Itiksen Symppikselle on kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelussa selvitetty uusia tiloja useasta eri vaihtoehdoista sijainnista Itäkeskuksen alueelta. Idän perhekeskuksen vaihtoehtoina selvityksessä ovat olleet osoitteessa Turunlinnantie 12 sijaitseva yksityisen toimijan omistama rakennus, kaupungin osittain omistama rakennus osoitteesta Visbyнкуja 2 sekä uudisrakennus, jota oli suunniteltu Itäväylän ylle rakennettavaan kansirakenteeseen. Symppiksen osalta on selvitetty myös Turunlinnantie 12 kiinteistöä, Visbyнкуja 2 kiinteistöä sekä kartoitettu tilaelementtirakennukselle soveltuvia tontteja, joille olisi haettu pitkäaikainen määräaikainen rakennuslupa. Paviljonkiratkaisuun liittyviä soveltuvia tontteja kartoitettiin Siilitien metroaseman läheltä, Roihupellosta ja Herttoniemestä.

Vaihtoehtoja on vertailtu sijainnin, toteutettavuuden sekä kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta.

Kaupungilla ei ole omistuksessaan Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen vaatimia tiloja Itäkeskuksen alueella, lähellä metroasemaa. Symppikselle on etsitty vuokratiloja, mutta toiminnan luonteen vuoksi tiloja ei ole ollut tarjolla.

Perhekeskuksen uudisrakennuksen toteuttamistapa Itäväylän ylle rakennettavaan kansirakenteeseen on todettu sekä aikataulultaan että kustannuksiltaan epärealistiseksi.

Visbyнкуja 2 lähellä sijaitsee asuintaloja ja sijainti on liian kaukana metroasemasta. Visbyнкуja 2 ratkaisu olisi edellyttänyt osakkeiden ostamista muilta kiinteistön osakkeiden omistajilta ja tilaan ei olisi sopinut sekä Symppiksen että perhekeskuksen toiminnot. Lisäksi molempien palvelujen asiakkaiden olisi pitänyt käyttää samaa sisäänkäyntiä. Myös

Itäkeskuksen alueen kaavoituksessa suunnitellaan lisää asuinrakennuksia aivan Visbynkujan läheisyyteen.

Eri tilavaihtoehtoista parhaimmaksi on osoittautunut Turunlinnantie 12 molempien palvelujen osalta. Turunlinnantie 12 kiinteistö sijaitsee lähellä Itäkeskuksen metroasemaa ja rakennus mahdollistaa molempien toimintojen sijoittumisen siten, että toiminnoilla on eri sisäänkäynnit. Turunlinnantie 12 kellarikerrokseen on mahdollista rakentaa Symppikselle omat tilat, joihin on erillinen sisäänkäynti Turunlinnantien puolelta. Perhekeskuksen sisäänkäynti on Tallinnanaukion puolelta. Turunlinnantie 12 lähellä ei sijaitse myöskään asuintaloja.

Kiinteistön osto

Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen tarveselvityksen mukaisen tilaratkaisun edellytyksenä on hankkia tilat keskeiseltä ja saavutettavalta sijainnilta, jotta palvelut pystytään tarjoamaan laadukkaasti.

Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelut on neuvotellut kiinteistöosakeyhtiö Turunlinnantie 12 (Y-tunnus 0495043-3) koko osakekannan ostamisesta Sponda Investment Properties C Oy:ltä (Y-tunnus 2872768-2) tilojen järjestämistä varten sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tarpeisiin. Yhtiö hallitsee osoitteessa Turunlinnantie 12, 00930 Helsinki, sijaitsevaa kiinteistöä 91-45-170-2 vuokraoikeuden 91-45-170-2-L1 nojalla.

Tarveselvityksen hyväksymisen jälkeen kiinteistön ostosta päätetään erikseen toimivaltarajojen mukaisesti.

Hankkeen tarveselvitys

Hankkeen tarkoituksena on peruskorjata ostettavan Turunlinnantie 12 kiinteistön tilat Idän perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen tarpeisiin.

Idän perhekeskukselle ja Itiksen Symppikselle on suunnitteilla peruskorjattavat erilliset tilat osoitteessa Turunlinnantie 12, joka sijaitsee helposti julkisella liikenteellä saavutettavassa paikassa. Molemmille palveluille tarvitaan esteettömät ja turvalliset tilat, jotka takaavat palvelujen tuottamisen tehokkaasti, sujuvasti ja turvallisesti.

Itiksen Symppiksen tilat toteutetaan rakennuksen alimpaan kerrokseen, jonka sisäänkäynti on katutasossa Turunlinnantien puolella.

Turunlinnantie 12 kiinteistö on voimassa olevassa asemakaavassa määritelty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Tämän hetkisen arvion mukaan Idän Perhekeskuksen ja Itiksen Symppiksen sijoittuminen edellä mainittuihin tiloihin vaatii poikkeamisen voimassa olevan

asemakaavan käyttötarkoituksesta. Lisäksi peruskorjaus vaatii rakennusluvan.

Hankkeen laajuus

Hankkeen tarveselvitysvaiheessa on arvioitu, että koko hankkeen laajuus on noin 4 159 hym², huoneistoala on noin 4 486 htm² ja bruttoala noin 6 055 brm². Idän perhekeskuksen osalta arvioitu laajuus on noin 3 659 hym², huoneistoala on noin 3 986 htm² ja bruttoala noin 4 802 brm². Itiksen Symppiksen osalta arvioitu laajuus on noin 500 hym² ja bruttoala noin 893 brm², mistä lastauspihaksi katsottava alue on 360 m².

Rakennuksen uudet työ- ja vastaanottotilat suunnitellaan siten, että tilojen käyttötarkoituksen muuttaminen on mahdollista tehdä helposti kalustamalla ja varustamalla tila uudelleen. Tämän muuntojouston lisäksi tilojen varustelu mahdollistaa käyttäjien, eli tiloja voidaan käyttää moniin tarkoituksiin tarpeen mukaan. Vastaanotto- ja ryhmätilat saadaan tulevaisuudessa tehokkaaseen käyttöön ajanvaraus- ja tilanhallintajärjestelmän avulla. Yksilövastaanottojen lisäksi tilat mahdollistavat myös tarvittaessa yhteis- ja ryhmävastaanottoja sekä tapaamisia.

Palvelujen tilat ovat erilliset, mutta huolto/lastauspiha on kaikkien rakennuksen palvelujen käytössä. Koko sisäinen tavara- ja jätehuolto toimii huoltoalueen kautta. Saattoliikenne perhekeskukseen ja liikkumiseisten pysäköinti tulee huomioida suunnittelussa.

Hankkeen laajuus tarkentuu myöhemmässä hankesuunnitteluvaiheessa.

Tarveselvitys on liitteenä 1.

Hankkeen kustannukset

Tarveselvityksessä on arvioitu, että rakentamiskustannukset ovat alustavien arvioiden mukaan 22 760 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat alustavien arvioiden mukaan arvonlisäverottomina noin 25 000 000 euroa kesäkuun 2024 kustannustasossa sisältäen kiinteistön oston.

Tarveselvitysvaiheessa on tarkoituksenmukaista esittää alustava arvio hankkeen enimmäiskustannuksista. Hankkeen enimmäishinnasta päätetään vasta kaksivaiheisen päätöksenteon toisessa vaiheessa hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Tilakustannus sosiaali-, terveys- pelastustoimialalle

20.01.2025

Asia/8

Tilahankkeiden käsittelyohjeen mukaan laskettu alustava tilakustannus koko hankkeen osalta on 1 605 000 euroa vuodessa. Sisäinen vuokra tarkentuu hankesuunnittelun edetessä. Kustannusohjauksella voidaan vaikuttaa myös sisäisen vuokran suuruuteen.

Hankkeen rahoitus

Hanke sisältyy osakehankkeena vuoden 2025 talousarvioehdotuksen vuokra- ja osakekohteiden uudis- ja peruskorjausohjelmaan vuosiksi 2025 - 2034.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutus- ja ylläpitovastuut ovat myöhemmin ostettavalla kiinteistöosakeyhtiöllä. Kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden oston jälkeen kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat-palvelu tekee kiinteistöosakeyhtiön kanssa sopimuksen toteutusvaiheen vastuista ja ennen kauppaa syntyneiden kustannusten siirrosta yhtiölle.

Tilojen purku- ja rakennustöiden on tarkoitus alkaa Symppinksen sijoittumisen vaatiman aikataulun vuoksi mahdollisimman pian.

Palvelutilojen käyttöönotto on suunniteltu alustavasti kaksivaiheisena. Tavoitteena on, että Symppinksen tilat valmistuvat keväällä 2026 ja Idän perhekeskuksen alkuvuonna 2027.

Väistötilat

Väistötiloja ei tarvita.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää poikkeuksellisten tilahankkeiden tarveselvityksistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Tarveselvitys Idän uusi perhekeskus ja Itiksen Symppink

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.01.2025

Asia/8

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Sosiaali-, terveyst- ja pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.01.2025 § 23

HEL 2024-014554 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2025 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 28.11.2024
§ 131

HEL 2024-014554 T 10 06 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle alustavan hankesuunnitelman hyväksymistä Turunlinnantie 12 kiinteistöön toteutettavan Idän perhekeskus ja Itiksen Sympis- hankkeen 2.9.2024 päivätyn tarveselvityksen mukaisesti siten, että hankkeen arvioitu enimmäishinta arvonlisäverottomana on noin 25 000 000 euroa kesäkuun 2024 kustannustasossa. Hankkeen laajuus on noin 6055 brm².

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto oikeutti kaupunkiympäristön toimialan Tilat -palvelun jatkamaan hankkeen suunnittelua ja toteutuksen valmistelua toteutuksen kilpailuttami-

20.01.2025

Asia/8

sella sekä kehitysvaiheen sopimusten tekemisellä ennen alustavan hankesuunnitelman hyväksymistä.

Käsittely

28.11.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Pasi Lönnberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Pasi Lönnberg, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 31851
pasi.lonnberg(a)hel.fi

Heini Koskensalo-Kleemola, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 42139
heini.koskensalo-kleemola(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/9

9

V 5.2.2025, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite uimastadionin kauden pidentämiskokeilusta

HEL 2024-009123 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sandra Hagman ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Uimastadionin kautta pidennetään kokeiluluontoisesti vapusta syyskuun loppuun vuonna 2025, minkä jälkeen pidennyksen onnistumisesta tehdään arviointi ja päätös jatkosta.

Kaupunginhallitus ei pidä ehdotettua kokeilua mahdollisena nykyisillä taloudellisilla ja toiminnallisilla resursseilla. Kesällä 2025 Uimastadionin ja Kumpulan maauimalan aukioloaikoja jatketaan yhdellä viikolla kesään 2024 verrattuna. Näin palataan aiempaan käytäntöön, jossa Uimastadion on auki syyskuun puoliväliin ja Kumpulan maauimala elokuun viimeistä edeltävään viikonloppuun saakka.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle kuuluva liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää Uimastadionin ja Kumpulan maauimalan lisäksi Pirkkolan Plottia ja 27 uimarantaa sekä Itäkeskuksen, Jakomäen, Pirkkolan ja Yrjönkadun uimahalleja. Maauimalat ja uimahallit ovat ylläpidon kannalta vaativia kohteita ja niissä työskentely edellyttää asiantuntijuutta uimaolosuhteista. Tämän vuoksi uimapaikoissa työskentelee osittain sama henkilökunta, joka siirtyy kesäkauden ajaksi uimahalleista maauimaloihin ja syksyllä takaisin uimahalleihin.

Maauimaloiden toiminta vaatii vakituisen henkilökunnan lisäksi merkittävää määrää kausityöntekijöitä. Uimastadionille ja Kumpulan maauimalaan palkataan vuosittain noin 100 kesätyöntekijää eri tehtäviin. Suuri osa näistä on nuoria, jotka jatkavat syksyn tullen opintojaan, eikä heillä ole juurikaan mahdollisuuksia työskennellä nykyisiä aukiolokausia pidempään. Uimahallien toimiminen syksystä kevääseen puolestaan edellyttää maauimaloissa lainassa olleen vakituisen henkilökunnan palaamista pääasiallisille työpaikoilleen, jotta uimahallikauden aloittaminen ei viivästyisi nykyisestä.

Uimastadionin ympärivuotista aukioloa on selvitetty vuonna 2023 osana OmaStadia. Selvityksen mukaan sääolosuhteilla on merkittävä vai-

20.01.2025

Asia/9

kutus Uimastadionin toimintaan. Viileä sää vähentää selkeästi kävijämääriä hellepäiviin verrattuna. Ilmiö korostuu säiden viileessä syksyllä.

Kylmenevä ilma lisää myös Uimastadionin tuottamia negatiivisia ympäristövaikutuksia. Näitä syntyy erityisesti kaukolämmityksen kasvaneesta tarpeesta ja muusta lisääntyneestä energiankulutuksesta.

Kokonaisuutena kaupungin tarjoamat uimaolosuhteet ovat laadukkaita ja monipuolisia. Tilojen tehokas käyttö ja henkilökunnan joustavuus mahdollistavat sen, että kaupungin ylläpitämässä paikoissa pääsee uimaan edulliseen hintaan vuoden ympäri. Kaupungin uimaolosuhdeverkoosta täydentävät kaupunkikonserniin kuuluvan Urheiluhallit Oy:n useat uimahallit sekä erilaiset yksityisten ja yhdistysten ylläpitämät uima-apaikat.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 17.12.2024 § 196

20.01.2025

Asia/9

HEL 2024-009123 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä ehdotettua Uimastadionin uintikauden pidentämiskokeilua mahdollisena nykyisillä taloudellisilla ja toiminnallisilla resursseilla. Sen sijaan kesällä 2025 Uimastadionin ja Kumpulan maauimaloiden aukioloaikaa jatketaan yhdellä viikolla kesään 2024 verrattuna. Näin aukioloaikojen osalta palataan aiempaan käyttöön, jossa Uimastadion on auki syyskuun puoliväliin ja Kumpula elokuun viimeistä edeltävään viikonloppuun saakka. Samalla kun lautakunta on tyytyväinen aukioloaikojen pidentämiseen kuluneesta vuodesta, kannustaa se toimialaa edelleen etsimään keinoja uimakauden pidentämiseksi.

Uimastadion on Kumpulan maauimalan, Pirkkolan Plotin ja kaupungin 27 uimarannan ohella keskeinen osa Helsingin kesäkauden uintiolo-suhteita. Kaikkien edellä mainittujen kohteiden sekä Itäkeskuksen, Jakomäen, Pirkkolan ja Yrjönkadun uimahallien ylläpitämisestä vastaa Helsingin kaupungin liikuntapalvelukokonaisuus.

Maauimalat ja uimahallit ovat ylläpidon kannalta vaativia liikuntakohteita. Niissä työskentely edellyttää asiantuntijuutta uimaolosuhteista, mikä takia molemmissa uimapaikoissa työskentelee vuosittain osittain sama henkilökunta. Nämä liikuntapalvelukokonaisuuden työntekijät siirtyvät kesäkauden ajaksi uimahalleista maauimaloihin ja syksyllä takaisin uimahalleihin. Käyttäjällä työntekijöiden liikkuvuus ilmenee uintiolo-suhteiden vaihtelevina aukioloaikoina kalenterivuoden aikana.

Maauimaloiden aukiolo ja toiminta edellyttää vakituisen henkilökunnan lisäksi merkittäviä määriä kausityöntekijöitä. Uimastadionille ja Kumpulan maauimalaan liikuntapalvelukokonaisuus palkkaa vuosittain noin 100 työntekijää eri tehtäviin kesäkauden ajaksi. Suuri osa näistä työntekijöistä on nuoria henkilöitä, jotka jatkavat syksyn tullen muun muassa opintojaan, eikä heillä täten ole juurikaan mahdollisuutta työskennellä maauimaloissa nykyisiä aukiolokausia pidempään. Toisaalta uimahalleissa vastaavaa henkilökuntatarvetta ei ole, mutta niiden toimiminen syksystä kevääseen edellyttää maauimaloissa lainassa olleen vakituisen henkilökunnan palaamista pääasialliselle työpaikalleen. Muussa tapauksessa uimahallikauden aloittaminen viivästyisi nykyisestä.

Liikuntapalvelukokonaisuus teetti selvityksen Uimastadionin ympärivuotisista aukiolomahdollisuuksista vuonna 2023. Hanke toteutettiin osana Helsingin kaupungin osallistavaa budjetointijärjestelmä OmaStadia.

20.01.2025

Asia/9

Selvityksen mukaan sääolosuhteilla on merkittäviä vaikutuksia Uimastadionin toimintaan. Viileä sää esimerkiksi vähentää selkeästi maauimalan kävijämääriä kylmempinä kesäpäivinä hellepäiviin verrattuna. Ilmiö korostuu säiden yleisesti viiletessä syksyn alkamisen myötä.

Toiseksi kylmenevä ilma lisää Uimastadionin tuottamia negatiivisia ympäristövaikutuksia. Näitä syntyy erityisesti kaukolämmityksen kasvaneesta tarpeesta ja muusta lisääntyneestä energiankulutuksesta.

Kokonaisuutta tarkasteltaessa Helsingin kaupungin tarjoamat uintioloosuhteet ovat laadukkaita ja monipuolisia. Kaupungin fasiliteeteissa pääsee uimaan kilpailukykyiseen hintaan vuoden ympäri, mikä on mahdollista tilojen tehokkaalla käytöllä sekä henkilökunnan joustavuuden ansiosta.

Kaupungin uintiolosuhdeverkostoa täydentävät kaupunkikonserniin kuuluvan Urheiluhallit Oy:n useat uimahallit sekä yksityisen sektorin palvelut. Näistä esimerkiksi Allas Sea Poolin ulkoaltaissa pääsee uimaan myös kesäkauden ulkopuolella.

Käsittely

17.12.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (2) loppuun: ”Samalla kun lautakunta on tyytyväinen aukioloaikojen pidentämiseen kuluneesta vuodesta, kannustaa se toimialaa edelleen etsimään keinoja uimakauden pidentämiseksi.”

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Vesa Korkkulan vastaehdotuksen yksimielisesti.

10.12.2024 Pöydälle

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 09 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

10

V 5.2.2025, Valtuutettu Mai Kivelän aloite eläinten hyvinvointiohjelmasta

HEL 2024-009133 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mai Kivelä ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki laatii eläinten hyvinvoinnin edistämishjelman, jossa linjataan mm. vastuista ja toimenpiteistä asian edistämiseksi. Aloite on liitteenä 1.

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) tuli voimaan 1.1.2024. Lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin ja sen tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.

Eläinten hyvinvointia edistetään kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa monin eri tavoin, sekä lakisääteisten tehtävien että kaupungin omien päätösten ja linjausten kautta. Kaupunkiympäristölautakunta pitää eläinten hyvinvoinnin edistämistä tärkeänä ja suhtautuu positiivisesti eläinten hyvinvointiohjelman laatimiseen. Ohjelmassa tulee koota yhteen kaupungin toimesta toteutettava nykyinen eläinten hyvinvointia edistävä toiminta sekä asettaa selkeitä seurattavia tavoitteita eläinten aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Eläinsuojelu ja lemmikkieläimet

Ympäristöpalveluiden valvontaeläinlääkärit valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista Helsingissä. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 23.11.2023 § 174 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 päivityksen vuodelle 2024. Valvontasuunnitelman osana on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma, jossa kuvataan eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet.

Eläinsuojeluvalvonnan tarve on kasvanut tasaisesti viime vuosina, ja ympäristöpalveluihin perustettiin eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa

varten viides valvontaeläinlääkärin virka vuoden 2024 alusta. Valtio rahoittaa valvontaeläinlääkärien virat täysimääräisesti.

Eläinsuojeluvalvontaa tehdään epäilyilmoitusten perusteella eläinten pitoaikoissa, yleensä yksityisasunnoissa. Ammattimaista eläintenpitoa, kuten talleja, lemmikkihoitoloita ja eläinkauppoja, tarkastetaan säännöllisesti valvontasuunnitelman mukaisesti. Jos eläinsuojelutarkastuksilla todetaan eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä, annetaan määräyksiä tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Eläinsuojeluvalvontaan kuuluu myös olennaisesti eläinten omistajien neuvonta eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Eläinten kaltoinkohtelun taustalla ovat yleensä omistajan erilaiset sosiaaliset tai terveydelliset ongelmat. Päätökset, jotka vaikuttavat kaupunkilaisten sosiaali- ja terveystalouden saatavuuteen, vaikuttavat välillisesti myös lemmikkien hyvinvointiin. Eläimen asianmukaisen hoidon järjestäminen ja kustannukset ovat aina eläimen omistajan vastuulla.

Kaupungin vastuulla oleva löytöeläinten talteenotto on järjestetty ostopalveluna Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry:n toimesta Viikin löytöeläintalossa. Löytöeläintoimintaa järjestettäessä on edellytetty, että valvontaeläinlääkärit ja poliisi voivat toimittaa löytöeläintaloon eläinsuojeluyhdistyksen väliaikaisen hoidon tarpeessa olevat eläimet. Järjestely on ollut tarpeen pääkaupungin erityispiirteiden vuoksi.

Kaupungin vastuulla olevat eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripalvelun tuottaa ostopalveluna yliopistollinen eläinsairaala.

Eläinten hyvinvointia edistävänä tekijänä voidaan pitää kaupungin tarjoamia koirapalveluita, joihin kuuluvat mm. koira-aitaukset, koirien uimarannat ja koirakäymälät. Lisäksi yhdistyksille ja järjestöille vuokrataan koiratapahtumiin ja -koulutuksiin tarkoitettuja alueita. Kaupungin koirapalveluita koskeva linjaus on voimassa vuoteen 2026 asti.

Kaupungin ylläpitämät Falkullan ja Haltialan eläintilat ovat suosittuja vierailukohteita, joissa kaupunkilaiset pääsevät tutustumaan kotieläinten pitoon.

Vapaaehtoisen eläinten hyvinvointityön edistäminen

Eläinsuojelujärjestöillä on merkittävä rooli eläinten hyvinvoinnin edistämässä. Ympäristö- ja lupajaosto myöntää vuosittain avustuksia ympäristöpalveluiden toimialaan kuuluvien asioiden toteuttamiseksi. Eläinsuojelujärjestöistä Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry on hakenut ja saanut toimintaansa avustusta.

Luonnonvaraisten eläinten hyvinvointi

Helsingin kaupungin säätiön Korkeasaaren ylläpitämä villieläinsairaala hoitaa vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä ja pelastustoimen eläinpelastusyksikkö auttaa luonnonvaraisia eläimiä tilanteen mukaan. Pahoin loukkaantuneet luonnonvaraiset eläimet voi toimittaa myös yliopistolliseen eläinsairaalaan lopetettavaksi veloituksetta. Luonnonvaraisten eläinten loukkaantuminen kaupunkiympäristössä on usein ihmisen toiminnan seurausta, joten avun järjestäminen on perusteltua.

Luonnoneläinten hyvinvointia kaupunkiympäristössä pyritään edistämään eri tavoin. Rakennusvalvonta on julkaissut huhtikuussa 2024 ohjeen lintuturvallisesta rakentamisesta, jossa on kuvattu keinoja millä lintujen törmäyksiä ikkunoihin voidaan vähentää. Myös asemakaavoitukseen on vakiintunut käytäntö törmäysriskin vähentämiseen tähtäävistä kaavamerkinnöistä ja -määräyksissä lintujen kannalta riskialttiissa paikoissa.

Kaupungilla on toteutuksessa laaja roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma 2022–25 ja uutta kautta 2026–29 valmistellaan. Roskat voivat vahingoittaa maa- ja vesieläimiä sellaisenaan tarttuessaan niihin kiinni.

Kaupungin työnjaossa kalastusasiat kuuluvat kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Tärkeä valistuskohde on ollut siimojen, vieheiden ja muun kalastusjätteen asianmukainen hävittäminen, jossa on edelleen suuria puutteita. Lakiin ja SUP-direktiiviin perustuva kalastusvälinejätteen keräys tulee pakolliseksi 1.1.2025. Sen yhtenä tavoitteena on vähentää rannoille tai veteen hylättyjen pyydysten kaloille ja maaeläimille aiheuttamaa turhaa kärsimystä.

Helsingin kaupunginvaltuuston toistaiseksi ehkä merkittävin päätös luonnonvaraisten eläinten näkökulmasta on ollut voimassa olevan yleiskaavan 2016 hyväksyminen siitä huolimatta, että se mahdollistaa rakentamista joillekin nykyisille viheralueilla. Kaavan yhteydessä hyväksyttiin kaupunkiluonto-liitekartta, jossa esitetään viheralueet ja niiden väliset yhteydet sekä oikeusvaikutteiset rajaukset luonnonsuojeluohjelman 2015–24 mukaisille luonnonsuojelualueille. Tämä ohjelma saadaan kaupungin omistamien alueiden osalta toteutetuksi määrävuo-tena 2024, ja uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuosille 2025–34 valmistellaan parhaillaan ympäristöpalveluiden johdolla laajassa yhteistyössä aluksi kaupunkiympäristön toimialan sisällä, myöhemmässä vaiheessa myös muiden toimialojen kanssa. On todennäköistä, että nyt valmisteltavana oleva uusi luonnonsuojeluohjelma 2025–34 on riittävän laaja hyödyttääkseen vielä useampien eläinlajien ja -yksilöiden elinmahdollisuuksia kuin edellinen.

Toinen tärkeä kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja on kaupunkiympäristölautakunnan 20.4.2021 § 193 hyväksymä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (LUMO-ohjelma) 2021–28, jonka toimenpiteistä useimmat koskevat elinympäristöjä ja siten välillisesti eläimiä, mutta luku 8 sisältää 13 toimenpidettä, jotka koskevat suoraan eläinlajien eli käytännössä yksilöiden auttamista.

Kaupunkiympäristölautakunnan 18.6.2024 § 356 hyväksymissä metsiä koskevissa luonnonhoidon periaatteissa on tuotu esille metsäisen ympäristön merkitys eläimille ja linnuille. Periaatteiden mukaan hoitotoimenpiteiden yhteydessä jätetään tiheikköjä eläimistön ja linnuston suojapaikoiksi yleisesti, mutta erityisesti tähän kiinnitetään huomiota viher- ja muissa ekologisissa yhteyksissä.

Lisäksi maisema-arkkitehtuurin ja -suunnittelussa voidaan hyödyntää eläinavusteista suunnittelua. Esimerkiksi kaupunki hoitaa ja kehittää aktiivisesti niitty- ja ketoverkostoa, mikä tarjoaa elinympäristön useille hyönteisille ja niitä ravinnokseen käyttäville.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 08.10.2024 § 516

HEL 2024-009133 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään eläinten hyvinvoinnin edistämishojelman laatimista, jonka avulla on mahdollista ottaa paremmin huomioon eri lajien tarpeita, edistää eläinten hyvinvointia ja oikeuksia sekä lisätä so-puisaa yhteiseloä ihmisten ja muiden lajien välillä.

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) tuli voimaan 1.1.2024. Lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin ja sen tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.

Eläinten hyvinvointia edistetään kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa monin eri tavoin, sekä lakisääteisten tehtävien että kaupungin omien päätösten ja linjausten kautta. Kaupunkiympäristölautakunta pitää eläinten hyvinvoinnin edistämistä tärkeänä ja suhtautuu positiivisesti eläinten hyvinvointiohjelman laatimiseen. Ohjelmassa tulee koota yhteen kaupungin toimesta toteutettava nykyinen eläinten hyvinvointia edistävä toiminta sekä asettaa selkeitä seurattavia tavoitteita eläinten aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Eläinsuojelu ja lemmikkieläimet

Ympäristöpalveluiden valvontaeläinlääkärit valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista Helsingissä. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 23.11.2023 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020-2024 päivityksen vuodelle 2024. Valvontasuunnitelman osana on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma, jossa kuvataan eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet.

Eläinsuojeluvalvonnan tarve on kasvanut tasaisesti viime vuosina, ja ympäristöpalveluihin perustettiin eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa varten viides valvontaeläinlääkäri virka vuoden 2024 alusta. Valtio rahoittaa valvontaeläinlääkärien virat täysimääräisesti.

Eläinsuojeluvalvontaa tehdään epäilyilmoitusten perusteella eläinten pitoaikoissa, yleensä yksityisasunnoissa. Ammattimaista eläintenpitoa,

kuten talleja, lemmikkihoitoloita ja eläinkauppoja, tarkastetaan säännöllisesti valvontasuunnitelman mukaisesti. Jos eläinsuojelutarkastuksilla todetaan eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä, annetaan määräyksiä tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Eläinsuojeluvalvontaan kuuluu myös olennaisesti eläinten omistajien neuvonta eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Eläinten kaltoinkohtelun taustalla ovat yleensä omistajan erilaiset sosiaaliset tai terveydelliset ongelmat. Päätökset, jotka vaikuttavat kaupunkilaisten sosiaali- ja terveystalouden saatavuuteen, vaikuttavat välillisesti myös lemmikkien hyvinvointiin. Eläimen asianmukaisen hoidon järjestäminen ja kustannukset ovat aina eläimen omistajan vastuulla.

Kaupungin vastuulla oleva löytöeläinten talteenotto on järjestetty ostopalveluna Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry:n toimesta Viikin löytöeläintalossa. Löytöeläintoimintaa järjestettäessä on edellytetty, että valvontaeläinlääkärit ja poliisi voivat toimittaa löytöeläintaloon eläinsuojeluyhdistyksen väliaikaisen hoidon tarpeessa olevat eläimet. Järjestely on ollut tarpeen pääkaupungin erityispiirteiden vuoksi.

Kaupungin vastuulla olevat eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripalvelun tuottaa ostopalveluna yliopistollinen eläinsairaala.

Eläinten hyvinvointia edistävänä tekijänä voidaan pitää kaupungin tarjoamia koirapalveluita, joihin kuuluvat mm. koira-aitaukset, koirien uimarannat ja koirakäymälät. Lisäksi yhdistyksille ja järjestöille vuokrataan koiratapahtumiin ja -koulutuksiin tarkoitettuja alueita. Kaupungin koirapalveluita koskeva linjaus on voimassa vuoteen 2026 asti.

Kaupungin ylläpitämät Falkullan ja Haltialan eläintilat ovat suosittuja vierailukohteita, joissa kaupunkilaiset pääsevät tutustumaan kotieläinten pitoon.

Vapaaehtoisen eläinten hyvinvointityön edistäminen

Eläinsuojelujärjestöillä on merkittävä rooli eläinten hyvinvoinnin edistämässä. Ympäristö- ja lupajaosto myöntää vuosittain avustuksia ympäristöpalveluiden toimialaan kuuluvien asioiden toteuttamiseksi. Eläinsuojelujärjestöistä Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry on hakenut ja saanut toimintaansa avustusta.

Luonnonvaraisten eläinten hyvinvointi

Helsingin kaupungin säätiön Korkeasaaren ylläpitämä villieläinsairaala hoitaa vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä ja pelastustoimen eläinpelastusyksikkö auttaa luonnonvaraisia eläimiä tilanteen mukaan.

Pahoin loukkaantuneet luonnonvaraiset eläimet voi toimittaa myös yliopistolliseen eläinsairaalaan lopetettavaksi veloituksetta. Luonnonvaraisien eläinten loukkaantuminen kaupunkiympäristössä on usein ihmisen toiminnan seurausta, joten avun järjestäminen on perusteltua.

Luonnoneläinten hyvinvointia kaupunkiympäristössä pyritään edistämään eri tavoin. Rakennusvalvonta on julkaissut huhtikuussa 2024 ohjeen lintuturvallisesta rakentamisesta, jossa on kuvattu keinoja millä lintujen törmäyksiä ikkunoihin voidaan vähentää. Myös asemakaavoitukseen on vakiintunut käytäntö törmäysriskin vähentämiseen tähtäävistä kaavamerkinnöistä ja -määräyksissä lintujen kannalta riskialttiissa paikoissa.

Kaupungilla on toteutuksessa laaja roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma 2022-25 ja uutta kautta 2026-29 valmistellaan. Roskat voivat vahingoittaa maa- ja vesieläimiä sellaisenaan tarttuessaan niihin kiinni.

Kaupungin työnjaossa kalastusasiat kuuluvat kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Tärkeä valistuskohde on ollut siimojen, vieheiden ja muun kalastusjätteen asianmukainen hävittäminen, jossa on edelleen suuria puutteita. Lakiin ja SUP-direktiiviin perustuva kalastusvälinejätteen keräys tulee pakolliseksi 1.1.2025. Sen yhtenä tavoitteena on vähentää rannoille tai veteen hylättyjen pyydysten kaloille ja maaeläimille aiheuttamaa turhaa kärsimystä.

Helsingin kaupunginvaltuuston toistaiseksi ehkä merkittävin päätös luonnonvaraisten eläinten näkökulmasta on ollut voimassa olevan yleiskaavan 2016 hyväksyminen siitä huolimatta, että se mahdollistaa rakentamista joillekin nykyisille viheralueilla. Kaavan yhteydessä hyväksyttiin kaupunkiluonto-liitekartta, jossa esitetään viheralueet ja niiden väliset yhteydet sekä oikeusvaikutteiset rajaukset luonnonsuojeluohjelman 2015-24 mukaisille luonnonsuojelualueille. Tämä ohjelma saadaan kaupungin omistamien alueiden osalta toteutetuksi määrävuo-tena 2024, ja uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuosille 2025-34 valmistellaan parhaillaan ympäristöpalveluiden johdolla laajassa yhteistyössä aluksi kaupunkiympäristön toimialan sisällä, myöhemmässä vaiheessa myös muiden toimialojen kanssa. On todennäköistä, että nyt valmisteltavana oleva uusi luonnonsuojeluohjelma 2025-34 on riittävän laaja hyödyttääkseen vielä useampien eläinlajien ja -yksilöiden elinmahdollisuuksia kuin edellinen.

Toinen tärkeä kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja on kaupunkiympäristölautakunnan 20.4.2021 hyväksymä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (LUMO-ohjelma) 2021-28, jonka toimenpiteistä useimmat koskevat elinympäristöjä ja siten välillisesti eläimiä,

mutta luku 8 sisältää 13 toimenpidettä, jotka koskevat suoraan eläinlajien eli käytännössä yksilöiden auttamista.

Kaupunkiympäristölautakunnan 18.6.2024 hyväksymissä metsiä koskevissa luonnonhoidon periaatteissa on tuotu esille metsäisen ympäristön merkitys eläimille ja linnuille. Periaatteiden mukaan hoitotoimenpiteiden yhteydessä jätetään tiheikköjä eläimistön ja linnuston suojapaikoiksi yleisesti, mutta erityisesti tähän kiinnitetään huomiota vihersormissa ja muissa ekologisissa yhteyksissä.

Lisäksi maisema-arkkitehtuurin ja -suunnittelussa voidaan hyödyntää eläinavusteista suunnittelua. Esimerkiksi kaupunki hoitaa ja kehittää aktiivisesti niitty- ja ketoverkostoa, mikä tarjoaa elinympäristön useille hyönteisille ja niitä ravinnokseen käyttäville.

Käsittely

08.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Muutetaan lausuntoehdotuksen kappaletta neljä (4) seuraavasti:

"Poistetaan: Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että nykyisten toimenpiteiden ja niiden ylläpitämisen ja kehittämisen voidaan katsoa varmistavan eläinten hyvinvoinnin huomioon ottamisen kaupungin toiminnassa.

Tilalle: Kaupunkiympäristölautakunta pitää eläinten hyvinvoinnin edistämistä tärkeänä ja suhtautuu positiivisesti eläinten hyvinvointiohjelman laatimiseen. Ohjelmassa tulee koota yhteen kaupungin toimesta toteutettava nykyinen eläinten hyvinvointia edistävä toiminta sekä asettaa selkeitä seurattavia tavoitteita eläinten aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 3

Otto Meri, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 10

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Jenni Hjelt, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

20.01.2025

Asia/10

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 3 - 10.

01.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32010
riikka.aberg(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

11

V 5.2.2025, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite vesipostien lisäämiseksi ja puhtaan juomaveden saatavuuden parantamiseksi

HEL 2024-009137 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että vesipostien ja niistä tiedottamisen lisäämisestä Helsingissä. Aloite on liitteenä 1.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) tehtävänä on vesihuoltolain mukaisen vesihuoltopalvelun tuottaminen toiminta-alueellaan. Vesihuoltopalvelun tuottamisesta syntyvät investointi- ja käyttökustannukset vesihuoltolaitos kattaa asiakkailta perittävillä maksuilla. HSY vastaa pääkaupunkiseudun vesipostiverkoston suunnittelusta sekä vesipostien operoinnista, kunnossapidosta, asennuksesta ja vesipostien veden laadusta. HSY vastaa myös voittuneiden vesipostien korjaamisesta. Alun perin 1800-luvulla kaupunkikuvaan tulleita vesiposteja on muun muassa eri toreilla, katualueilla ja ulkoilualueiden läheisyydessä. Nykyiset vesipostit on liitetty HSY:n omistamaan vesijohtoverkkoon.

HSY ylläpitää tällä hetkellä noin 70 vesipostia eri puolilla pääkaupunkiseutua. Vesiposteista tiedotetaan mm. HSY:n ylläpitämässä karttapalvelussa ja erilaisissa HSY:n viestinkanavissa erityisesti kesäaikaan.

HSY voi täydentää vesipostiverkostoa uusilla sijainneilla suunnitellusti yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Kaupunkiympäristö osallistuu mielellään suunnitteluun uusien vesipostien toteuttamiseksi suosituille sijainneille, kuten keskustaan tai nuorten, lasten tai turistien suosimiin kohteisiin. Mahdollisia sijainteja uusille vesiposteille ovat esimerkiksi vilkkaasti käytetyt puisto- ja aukioalueet sekä skeittipaikat, liikuntapuistot ja leikkipuistot.

Jos vesiposteja lisätään kaupungin omistamaan vesijohtoverkkoon, tulee vesipostien kunnossapidon vastuukysymykset, kustannusvaikutukset, käytöstä aiheutuvat kulut ja kunnossapidolliset kysymykset sopia yhteistyössä HSY:n kanssa ennen vesipostin toteutusta. Uusien kohteiden toteuttamisessa tulee ottaa huomioon vastuukysymysten lisäksi

vesipostien soveltuvuus ympäristöön sekä esimerkiksi tarvittava infrastruktuuri, jota ei ole kaikilla yleisillä alueilla. HSY:n näkemyksen mukaan vesipostiverkko on jo nyt määrällisesti varsin kattava mutta HSY on valmis keskustelemaan kaupunkien kanssa niiden rakentamisesta ja ylläpidosta aiheutuvien kustannusten kattamisesta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. HSY ylläpitää vesiposteja ilman kaupungeilta saatavaa erillistä korvausta, vaikka toiminta ei ole vesihuoltolain tarkoittamaa vesihuoltopalvelua.

Aloitteessa esitetty ehdotus vesipostien opastekylttien ja viestinnän lisäämisestä on hyvä idea. Kaupunkiympäristön toimiala voi selvittää pysyvien opastekylttien lisäämistä olemassa olevien vesipostien yhteyteen. Lisäksi vesipostien käyttöön liittyvää viestintää voidaan lisätä esimerkiksi kesällä ja helleaaltojen aikaan, jotta kaupunkilaiset ovat paremmin tietoisia niiden sijainnista ja käytöstä. Vesiposteista ja niiden käytöstä on jo viestitty varsinkin kesäaikaan. Esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan viestintä teki kesällä 2024 vesipostiaiheisen viestintävideon sosiaalisen median kanaviinsa. Myös HSY on valmis kehittämään tiedottamista yhteistyössä kaupunkien kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta kannustaa asiasta antamassaan lausunnossa uusien vesipostien perustamista puistoihin yhteistyössä HSY:n kanssa ja opastekylttien lisäämistä vesipostien saavutettavuuden parantamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite
- 2 HSY lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

20.01.2025

Asia/11

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2024 § 538

HEL 2024-009137 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään vesipostien lisäämistä Helsinkiin ja niistä tiedottamista. Vesipostiverkoston laajentaminen ja vesiposteista tiedottamisen kehittäminen on kannatettavaa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY vastaa pääkaupunkiseudun vesipostiverkoston suunnittelusta sekä vesipostien operoinnista, kunnossapidosta, asennuksesta ja vesipostien veden laadusta. HSY vastaa myös vioittuneiden vesipostien korjaamisesta. Alun perin 1800-luvulla kaupunkikuvaan tulleita vesiposteja on muun muassa eri toreilla, katualueilla ja ulkoilualueiden läheisyydessä. Nykyiset vesipostit on liitetty HSY:n omistamaan vesijohtoverkkoon. Olemassa olevien vesipostien tarkat sijainnit löytyvät HSY:n karttapalvelusta.

HSY voi täydentää vesipostiverkostoa uusilla sijainneilla suunnitellusti yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Kaupunkiympäristö osallistuu mielellään suunnitteluun uusien vesipostien toteuttamiseksi suosituille sijainneille, kuten keskustaan tai nuorten, lasten tai turistien suosimiin kohteisiin. Mahdollisia sijainteja uusille vesiposteille ovat esimerkiksi vilkkaasti käytetyt puisto- ja aukioalueet sekä skeittipaikat, liikuntapuistot ja leikkipuistot.

Jos vesiposteja lisätään kaupungin omistamaan vesijohtoverkkoon, tulee vesipostien kunnossapidon vastuukysymykset, kustannusvaikutukset, käytöstä aiheutuvat kulut ja kunnossapidolliset kysymykset sopia yhteistyössä HSY:n kanssa ennen vesipostin toteutusta. Uusien kohteiden toteuttamisessa tulee ottaa huomioon vastuukysymysten lisäksi vesipostien soveltuvuus ympäristöön sekä esimerkiksi tarvittava infrastruktuuri, jota ei ole kaikilla yleisillä alueilla.

20.01.2025

Asia/11

Aloitteessa esitetty ehdotus vesipostien opastekylttien ja viestinnän lisäämisestä on hyvä idea. Kaupunkiympäristön toimiala voi selvittää pysyvien opaskylttien lisäämistä olemassa olevien vesipostien yhteyteen. Lisäksi vesipostien käyttöön liittyvää viestintää voidaan lisätä esimerkiksi kesällä ja helleaaltojen aikaan, jotta kaupunkilaiset ovat paremmin tietoisia niiden sijainnista ja käytöstä. Vesiposteista ja niiden käytöstä on jo viestitty varsinkin kesäaikaan. Esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan viestintä teki kesällä 2024 vesipostiaiheisen viestintävideon sosiaalisen median kanaviinsa.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta kannusti uusien vesipostien perustamiseen puistoihin yhteistyössä HSY:n kanssa ja lisäämään opastekylttejä vesipostien saavutettavuuden parantamiseksi.

Lähteet

<https://www.hsy.fi/vesi-ja-viemarit/vinkit-veden-ja-viemarin-kayttoon/vesipostit/>

Käsittely

22.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään lausuntoehdotuksen kuudennen kappaleen jälkeen uusi kappale: "Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta kannustaa uusien vesipostien perustamiseen puistoihin yhteistyössä HSY:n kanssa ja lisäämään opastekylttejä vesipostien saavutettavuuden parantamiseksi."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

08.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Antonina Myllymäki, suunnitteluasiantuntija: 09 310 23634
[antonina.myllymaki\(a\)hel.fi](mailto:antonina.myllymaki(a)hel.fi)

12

V 5.2.2025, Valtuutettu Otso Kivekkään aloite historiallisten raitiovaunujen säästämiseksi

HEL 2024-007072 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otso Kivekäs ja 35 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että kaupunki valmistelee yhteistyössä Kaupunkiliikenteen ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa säätien tai muun mallin, jolla historialliset ratikat voidaan säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan liikennöidä niillä kantakaupungin rataverkolla. Aloite on liitteenä 1.

Raitiovaunut ovat Suomen mittakaavassa leimallisesti helsinkiläinen ilmiö ja osa asukkaiden ja kaupungin identiteettiä ja historiaa. Hevosraitiavaunuista vuonna 1891 alkanut joukkoliikenne on ollut edellytys kaupungin kasvulle ja laajenemiselle. Kantakaupungin raitiotieverkko on rakentunut 1800-luvun lopulta lähtien osaksi laajenevaa kaupunkirakennetta ja myös katumiljöön olennaiseksi osaksi. Kantakaupungin pohjoisosassa – erityisesti Kalliossa ja Vallilassa – raitioteiden kaupunkikuvallinen merkitys on huomattava. Vallilan, Koskelan ja Töölön raitiovaunuvarikot ovat myös arvokkaita lähialueensa rakennetun ympäristön osia.

Ratikkamuseo on yksi Helsingin kaupunginmuseon viidestä museosta. Kaupunginmuseon raitiovaunukokoelmassa on yhteensä 11 moottori- ja perävaunua, joista viisi on tällä hetkellä nähtävillä Ratikkamuseon näyttelyssä. Ratikkamuseon tavoitteet ja toiminta eivät kuitenkaan välttämättä ole yhteneviä tai yhteen sovitettavissa historiallisten raitiovaunujen liikennöinnille asetettaviin tavoitteisiin.

Olisi suotavaa, että museoesineiden ohella käytössä olisi myös liikennöivää historiallista kalustoa, jolloin vaunut on mahdollista kokea osana katu-ympäristöä. Toimivan raitiovaunukaluston laajemmalla kulttuuri-matkailukäytöllä on mahdollista tuoda raitioteiden ja samalla koko kaupungin historian lähemmäksi yleisöä tavalla, jota ei voi täysin korvata näyttelymateriaalilla.

Helsingin raitioliikenteessä on käytetty 130 vuoden aikana lukuisia erityyppisiä raitiovaunuja. Tietoa näistä aiemmin liikenteessä käytetyistä

vaunuista on säilytetty ratikkamuseossa. Erityyppisiä vanhoja liikenteessä toimineita vaunuja on kuitenkin aina ollut enemmän kuin mitä raitiovaunumuseon kokoelmiin on kyetty sijoittamaan. Raitiovaunukaluston poistuessa käytöstä sitä on tarjottu ensisijaisesti ratikkamuseon käyttöön. Museolla on ollut mahdollisuus valita kokoelmaansa parhaiten sopivat vaunut.

Museolle luovutettujen raitiovaunujen lisäksi liikenneliikelaitos (HKL) ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö) ovat käyttäneet vanhoja raitiovaunuja pohjana huoltovaunuille, tilausajoliikenteessä, muuntanut ravintolavaunuiksi, myynyt harrastajille kunnostettavaksi tai luovuttanut yhteisöille esillä pidettäväksi.

Vanhoja vaunuja ja käytössä olevaa linjaliikennekalustoa on käytetty tilausajoliikenteeseen. Tilusajokäyttöön on myös vuokrattu vaunuja ulkopuolisille toimijoille, kuten Stadin Ratikat Oy:lle ja Oy Sinerbrychoff Ab:lle. Toimijat ovat vastanneet tilusajojen myynnistä ja mahdollisesti myös kuljettajien hankkimisista.

Ravintolaraitiovaunuksi muunnetun vaunun Spårakoffin liikennöintisopimus kattaa kaikki kunnossapidon ja operoinnin kustannukset.

HKL on myynyt joitakin vanhoja erittäin huonokuntoisia raitiovaunuja harrastajille nimellistä korvausta vastaan sillä ehdolla, että harrastajat vastaavat vaunujen rakentamisesta uudelleen toimintakuntoisiksi. Tällaisia uudelleen rakennettuja raitiovaunuja ei katsota museaalisesta näkökulmasta enää aikakautensa edustajiksi, vaan kopioiksi. Näitä uudelleen rakennettuja vaunuja Stadin Ratikat Oy käytti ennen koronapandemiaa pienimuotoiseen kesäiseen museoliikenteeseen Helsingin keskustan alueella. Liikennöinnistä saadut tulot eivät kuitenkaan kattaneet kaikkia tilausajoliikenteen hoitamisesta aiheutuneita kuluja. Museoliikenteen liikevaihto oli vuonna 2019 n. 34 000 euroa.

Yksi vanha raitiovaunu rakennettiin uusiksi Koneen säätön ja Kulosaarisäätön tuella. Tämä Brändö-raitiovaunu on replika alkuperäisestä Kulosaareen 1920-luvulla liikennöineestä raitiovaunusta. Uudelleenrakentamisen jälkeen vaunua on käytetty yksittäisissä tilaisuuksissa, mutta laajempaa tai säännöllistä käyttöä sillä ei ole ollut.

Vuonna 2018 HKL luovutti hakemuksesta kolme vanhaa raitiovaunua sekä kaksi perävaunua yhteisöille, joiden tuli esittää hyväksyttävä käytötarkoitus ja osoittaa miten vaunuista huolehditaan.

Perinneraitiovaunutoiminnan suunnittelu 2018-2022

Museolle luovuttamattomien ja vielä pääosin ajokuntoisten vanhojen raitiovaunujen tuleva käyttö nousi esille vuonna 2018 raitiovaunuvari-

koiden kehittämissuunnitelman laatimisen yhteydessä. Vanhoilla varikoilla oli ollut riittävästi sopivia raiteiden päitä ja nurkkia, mihin linjalikenteestä poistuneita vanhoja vaunuja voitiin jättää säilöön mutta varikoiden kehittymisen myötä tilanne voi muuttua. Lisäksi raitiovaunuharrastajat ehdottivat raitiovaunumuseon toimintaa laajempaa säilyttämisratkaisua.

Vuoden 2018 kesäkuussa käynnistettiin perinneraitiotietoiminnan kehittämisen suunnittelukokoukset. Kokouksiin osallistui HKL:n lisäksi henkilöitä kaupunkiympäristön toimialalta, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta ja Stadin Ratikat Oy:stä. Koronapandemian aikana perinneraitiotietoiminnan suunnittelu hiipui eikä suunnittelutyön tuloksena syntynyt toteutusvalmista mallia perinneraitiotietoiminnan järjestämiselle.

Kaupunkiympäristölautakunta, kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta ja Kaupunkiliikenneyhtiö kannattavat lausunnoissaan toiminnan mahdollistavan mallin selvittämistä ja ovat osaltaan valmiit osallistumaan selvitystyöhön. Perinneraitiotietoiminnan järjestelyjen suunnittelutyötä jatketaan ja laaditaan selvitys.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Otso Kivekkään aloite
- 2 Perinneratikkalausunto 2024-12-18
- 3 Perinneratikkaselvitys 2024-12-18

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 08.10.2024 § 152

HEL 2024-007072 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Otso Kivekkään valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki valmistelelee yhteistyössä Kaupunkiliikenne Oy:n ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa säätiön tai muun mallin, jolla historialliset ratikat voidaan säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan liikennöidä niillä Helsingin kantakaupungin rataverkolla. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa selvitystä mahdollisesta mallista, joka mahdollistaisi aloitteen esittämän toiminnan ja sen edellyttämät taloudelliset ja toiminnalliset resurssit.

Aloitteessa esitetään lisäksi, että ratikkamuseotoiminta yhdistettäisiin osin tai kokonaan säätiön yhteyteen, jos kaupunginmuseo näkee sen tarkoituksenmukaiseksi. Ratikkamuseo on yksi Helsingin kaupunginmuseon viidestä museosta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Ratikkamuseon toiminta ja kaupunginmuseon kokoelmiin kuuluvien raitiovaunujen huomioiminen selvityksessä on perusteltua. Lautakunta toteaa kuitenkin samalla, että Ratikkamuseon tavoitteet ja toiminta eivät välttämättä ole yhteneviä tai yhteensovitettavissa historiallisten raitiovaunujen liikennöinnille asetettaviin tavoitteisiin.

Kaupunginmuseon raitiovaunukokoelmassa on yhteensä 11 moottori- ja perävaunua, joista viisi on tällä hetkellä nähtävillä Ratikkamuseon vuonna 2022 uudistetussa näyttelyssä. Vuonna 2023 Ratikkamuseossa vieraili 58 562 asiakasta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa 10.9.2024 antamassaan lausunnossa, että toimivan raitiovaunukaluston laajempi kulttuurimatkauskäyttö tuo raitioteiden ja samalla koko kaupungin historian lähemmäksi yleisöä tavalla, jota ei voi täysin korvata näyttelymateriaalilla. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo samoin, että historiallisten raitiovaunujen mahdollinen liikennöinti voisi tarjota sekä kaupunkilaisille että matkailijoille kokemuksen, joka elävöittäisi ja täydentäisi Ratikkamuseon raitiovaunuliikenteestä antamaa kuvaa.

Raitiovaunut ovat Suomen mittakaavassa leimallisesti helsinkiläinen ilmiö ja osa asukkaiden ja kaupungin identiteettiä ja historiaa. Hevosraitiovaunuista vuonna 1891 alkanut joukkoliikenne on ollut edellytys kaupungin kasvulle ja laajenemiselle. Kantakaupungin raitiotieverkko on rakentunut 1800-luvun lopulta lähtien osaksi laajenevaa kaupunkira-

kennetta ja myös katumiljööön olennaiseksi osaksi kuten kaupunkiympäristölautakunta omassa lausunnossaan toteaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on osaltaan valmis osallistumaan selvitystyöhön.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Elina Kallio, intendentti, puhelin: 310 71555
elina.kallio(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 439

HEL 2024-007072 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki valmistelee yhteistyössä Kaupunkiliikenteen ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa säätiön tai muun mallin, jolla historialliset ratikat voidaan säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan liikennöidä niillä Helsingin kantakaupungin rataverkolla. Lautakunta kannattaa toiminnan mahdollistavan mallin - esimerkiksi säätiön - selvittämistä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimivan raitiovaunukaluston laajempi kulttuurimatkaileukäyttö tuo raitioteiden ja samalla koko kaupungin historian lähemmäksi yleisöä tavalla, jota ei voi täysin korvata näyttelymateriaalilla.

Museoviraston ”Rakennettu hyvinvointi”-sivuston liikenteen ympäristöjä koskevassa osassa todetaan, että liikennejärjestelmä on yksi eniten julkisen ulkotilan käyttöä ja ilmiäsuu muokannut tekijä. Niin on myös Helsingissä. Kantakaupungin raitiotieverkko on rakentunut 1800-luvun lopulta lähtien osaksi laajenevaa kaupunkirakennetta ja myös katumiljööön olennaiseksi osaksi. Kantakaupungin pohjoisosassa – erityisesti Kalliossa ja Vallilassa - raitioteiden kaupunkikuvallinen merkitys on huomattava. Vallilan, Koskelan ja Töölön raitiovaunuvarikot ovat myös arvokkaita lähialueensa rakennetun ympäristön osia.

Raitiovaunukalusto on tärkeä historiallisen kokonaisuuden osa, mutta sen vaalimisen haasteena on muuta raitioteiden infrastruktuuria suurempi vaihtuvuus; uusia vaunuja on otettu käyttöön jokaisella vuosikymmenellä liikennöinnin aloittamisesta lähtien. Kulttuuriperinnön suo-

20.01.2025

Asia/12

jelun ja tutkimuksen näkökulmasta tilanne on silti tyydyttävä, sillä kaupungin museo omistaa 11 vaunun museokokoelman vuosilta 1890 - 1955. Vaunuja on esillä raitiovaunumuseossa ja niiden historiaa on kartoitettu sekä museon että Suomen Raitiotieseuran toimesta.

Olisi suotavaa, että museoesineiden ohella käytössä olisi myös liikennöivää historiallista kalustoa, jolloin vaunut on mahdollista kokea osana katuympäristöä. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuudet historiallisen raitiovaunukaluston säilyttämiseen ja esitelykäyttöön kartoitetaan ja pyritään löytämään ratkaisu, joka turvaa siihen tarvittavat taloudelliset ja toiminnalliset resurssit. Samalla on huolehdittava, että vaalimisessa huomioidaan raitioteiden infrastruktuuri kokonaisuudessaan.

Kaupunkiympäristötoimiala on omalta osaltaan valmis edistämään ratkaisun löytymistä.

Käsittely

10.09.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: "Lisätään lausuntoehdotuksen toiseen kappaleeseen: Lautakunta kannattaa toiminnan mahdollistavan mallin - esimerkiksi säätien - selvittämistä."

"Lisätään lausuntoehdotuksen loppuun: Kaupunkiympäristötoimiala on omalta osaltaan valmis edistämään ratkaisun löytymistä."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

03.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmoskoski

Lisätiedot

Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/13

13

V 5.2.2025, Valtuutettu Ted Apterin aloite kasvurauhan turvaamiseksi sateenkaarinuorille

HEL 2024-012635 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ted Apter ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala varmistaa opettajille ja muulle opetushenkilökunnalle riittävän täydennyskoulutuksen, jotta henkilöstöllä on entistä paremmat koulutusvalmiudet tarjota tietoutta sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta kaikille oppilaille. Aloite on liitteenä 1.

Valtuustoaloite on kannatettava ja tärkeä. Kasvurauha taataan jokaiselle vahvistamalla kouluissa ja oppilaitoksissa yhteisöllisyyttä, arvioimalla olemassa olevia käytänteitä, lisäämällä keskusteluja ja ryhmäyttämistä nuorten välillä sekä puuttamalla johdonmukaisesti epäasialliseen kohteluun. Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa kartoitetaan nuorten hyvinvointia ja nykytilaa mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia laadittaessa. Suunnitelmat tulee laatia yhdessä oppijoiden kanssa tunnistettujen epäkohtien pohjalle ja niissä mietitään konkreettisia ratkaisuja epäkohtien kitkemiseksi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat tarjoavat tärkeän pohjan nuorten kuuntelemiselle, epäkohtiin puuttumiselle ja yhteiselle toiminnalle turvallisen kasvuympäristön takaamiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla vahvistetaan opetushenkilöstön osaamista tarjoamalla koulutuksia sateenkaariteemoista sekä lisäämällä menetelmäosaamista dialogisuuden lisäämiseksi toiminnassa. Vuoden 2023 kevät- ja syyslukukausina järjestettiin nuorten OmaStadi-ehdotuksen mukaisesti kaikille Helsingin peruskoulujen 6.–9. luokkalaistille työpajoja, joissa käsiteltiin sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta. Näiden työpajojen yhteydessä opetushenkilöstön osaamista vahvistettiin järjestämällä henkilöstölle työpajojen lisäksi omia koulutuksia ja tarjoamalla työpajoissa käytetty materiaali heidän käyttöönsä.

Opetushenkilöstölle on tarjolla esimerkiksi keväällä 2025 webinaareja ja lähikoulutuksia sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moni-

20.01.2025

Asia/13

naisuudesta. Näiden koulutusten tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista ja ymmärrystä siitä, miten sateenkaartietoisuus edistää yhdenvertaisen oppimisympäristön rakentamista, sekä tarjota konkreettisia työkaluja sateenkaarisensitiiviseen toimintaan. Lisäksi opetushenkilöstöllä on Opehuoneessa käytössä ilmaisia koulutuksia, linkkejä ja opituntimateriaalia. Materiaalit löytyvät suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Sateenkaariteemojen koulutuksen tulee olla kiinteä osa opetushenkilöstön täydennyskoulutusta, jotta henkilöstöllä on valmiudet varmistaa turvallinen ja hyvinvoiva oppimisympäristö kaikille. Turvallisen kasvurauhan varmistaminen edellyttää toiminnan arviointia ja keskusteluja oppijoiden kanssa, jotta epäkohtiin osataan puuttua heti ja varhaisessa vaiheessa.

Aloitteesta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Vastaus perustuu lautakunnan lausuntoon.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 25.09.2024 Apter Ted Turvataan kasvurauha sateenkaarinuorille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.01.2025

Asia/13

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.11.2024 § 337

HEL 2024-012635 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Ted Apterin ja 27 muun valtuutetun ”Turvataan kasvurauha sateenkaarinuorille” -valtuustoaloitteesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa Ted Apterin valtuustoaloitetta, jossa esitetään, että opetushenkilöstölle tarjotaan sateenkaarunorten kasvurauhan turvaamiseksi riittävä täydennyskoulutus sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta.

Kasvurauha taataan jokaiselle vahvistamalla kouluissa ja oppilaitoksissa yhteisöllisyyttä, arvioimalla olemassa olevia käytänteitä, lisäämällä keskusteluja ja ryhmäyttämistä nuorten välillä sekä puuttumalla johdonmukaisesti epäasialliseen kohteluun. Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa kartoitetaan nuorten hyvinvointia ja nykytilaa mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinnassa. Suunnitelmat tulee laatia yhdessä oppijoiden kanssa tunnistettujen epäkohtien pohjalle ja niissä mietitään konkreettisia ratkaisuja haasteiden kitkemiseksi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat tarjoavat tärkeän pohjan nuorten kuuntelemiselle, epäkohtiin puuttumiselle ja yhteiselle toiminnalle turvallisen kasvuympäristön takaamiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla vahvistetaan opetushenkilöstön osaamista tarjoamalla koulutuksia sateenkaarteemoista sekä lisäämällä menetelmäosaamista dialogisuuden lisäämiseksi toiminnassa. Vuoden 2023 kevät- ja syyslukukausina järjestettiin nuorten OmaStadi-ehdotuksen mukaisesti kaikille Helsingin peruskoulujen 6.–9. luokkalaissille työpajoja, joissa käsiteltiin sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta. Näiden työpajojen yhteydessä opetushenkilöstön osaamista vahvistettiin järjestämällä henkilöstölle työpajojen lisäksi omia koulutuksia ja tarjoamalla työpajoissa käytetty materiaali heidän käyttöönsä.

Opetushenkilöstölle on tarjolla esimerkiksi keväällä 2025 webinaareja ja lähikoulutuksia sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta. Näiden koulutusten tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista ja ymmärrystä siitä, miten sateenkaaritietoisuus edistää yhdenvertaisen oppimisympäristön rakentamista, sekä tarjota konkreettisia työkaluja sateenkaarisensitiiviseen toimintaan. Lisäksi opetushenkilöstöllä on Opehuoneessa käytössä ilmaisia koulutuksia, linkkejä ja op-

pituntimateriaalia. Materiaalit löytyvät suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa, että sateenkaariteemojen koulutuksen tulee olla kiinteä osa opetushenkilöstön täydennyskoulutusta, jotta henkilöstöllä on valmiudet varmistaa turvallinen ja hyvinvointiva oppimisympäristö kaikille. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että turvallisen kasvurauhan varmistaminen edellyttää toiminnan arviointia ja keskusteluja oppijoiden kanssa, jotta epäkohtiin osataan puuttua heti ja varhaisessa vaiheessa.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee aloitetta opetushenkilöstön tietoisuuden vahvistamisesta sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla henkilöstölle tarjotaan vuonna 2025 webinaareja ja lähikoulutuksia sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ymmärryksen vahvistamiseksi. Näiden toimien tarkoituksena on taata jokaiselle nuorelle turvallinen ympäristö ja tukea yhdenvertaisuutta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

14

Esplanadien ja niihin liittyvien katujen katukokeiluun hankitun käytöomaisuuden käsittely kokeilun päättyessä

Pöydälle 13.01.2025

HEL 2024-013304 T 02 06 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää poistaa kertapoistona Esplanadin kaksivuotisen katukokeilun päättyessä kokeiluun liittyvät taseeseen aktivoitujen jäljellä olevat käyttöomaisuuserät arviolta 3 534 951 euroa 31.12.2024. Tarkka summa täsmentyy vuoden 2024 tilinpäätöksen yhteydessä.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 15.11.2022 § 635, että kaupunkiympäristön toimialalla valmistellaan Esplanadeille ja niihin liittyville tietyille kaduille liikennejärjestelyiden ja katu ympäristön kokeilut vuodesta 2023 alkaen. Kokeilu alkoi kesäkaudella 2023. Kokeilujakson aikana arvioitiin järjestelyjen toimivuutta ja kokeilun onnistumista. Kokeilu jatkui syksyyn 2024.

Kokeilun loppuessa hyödykkeiden käyttö nykyisessä tarkoituksessa päättyy vuoden 2024 aikana.

Kirjanpitolain mukaan taseen pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti usean tilikauden aikana. Koska Esplanadien katukokeilujen kahden vuoden määräaikaiseen toteutukseen liittyviä hankintoja ei ole kirjattu käyttötalouden vuosimenoiksi, on kokeilun yhteydessä taseeseen kirjattu käyttöomaisuus tarpeen alaskirjata kertapoistona kokeilun loppuessa, vaikka materiaalin jatkokäyttö pyritään maksimoimaan.

Taseeseen aktivoitujen hyödykkeiden jäännösarvo syksyllä 2024 oli noin 3,9 miljoonaa euroa. Kokeilun suunnittelun ja hankinnan yhteydessä on tavoiteltu kalusteiden, kasvien ja muun materiaalin jatkokäyttöä kokeilun jälkeen. Kalusteita on jo nyt sijoitettu pysyvästi tai väliaikaisesti eri puolelle kaupunkia, kuten Johanneksenpuistoon, Hietalahdentorille ja Erottajankadulle. Ensi kesänä kalusteita, kasveja ja muuta materiaalia tullaan sijoittamaan muun muassa Kaisaniemenpuistoon, Senaatintorille sekä uusille Kallion kesäkaduille.

Toimivalta

20.01.2025

Asia/14

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.01.2025 § 26

HEL 2024-013304 T 02 06 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2025 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anni Sinnemäen ehdotuksesta.

07.01.2025 Pöydälle

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 565

HEL 2024-013304 T 02 06 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Esplanadeille ja niihin liittyvien tiettyjen katujen katukokeilujen päättyessä, että kaupungin taseeseen aktivoitujen käyttöomaisuuserien poistosuunnitelmaa muutetaan siten, että jäännösarvot on kokonaan poistettava 31.12.2024 mennessä. Hyödykkeiden jäännösarvot poistetaan vuoden 2024 tilinpäätöksen yhteydessä. Liitteiden 1 ja 2 mukainen yhteenlaskettu arvio lisäpoistosta on yhteensä noin 3,9 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Maria Sillanpää, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

15

Päiväkoti Hertan korvaavien tilojen vuokraaminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöön (Radiokatu 20, Pasila)

HEL 2024-010245 T 10 01 04

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

A) vuokrata noin 1 295 htm² laajuiset tilat päiväkotikäyttöön 16.9.2024 päivätyn hankesuunnitelman mukaisesti siten, että 24 vuoden vuokraajalta maksettavien vuokra- ja investointikustannusten arvonlisäveroton kokonaissumma on 9 848 000 euroa tammikuun 2024 kustannustasossa

B) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelun kasvatus- ja koulutuksen tilat -yksikön päällikön allekirjoittamaan vuokrasopimuksen Hoivatilat Oyj:n kanssa ja tekemään vuokrasopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta ja tarpeellisuus

Väestöennusteen mukaan Pasilan peruspiirissä varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa ja vuonna 2034 peruspiirissä ennustetaan olevan noin 445 varhaiskasvatusikäistä nykyistä enemmän. Alueen päiväkodit ovat tällä hetkellä täynnä ja palvelua joudutaan järjestämään osittain myös alueen ulkopuolella.

Alueen lisäpaikkatarpeen lisäksi Pasilassa sijaitsevan päiväkotin Hertan nykyiset tilat ovat huonokuntoiset ja peruskorjauksen tarpeessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 29.10.2024 § 281 hyväksynyt osoitteeseen Radiokatu 20 rakennettavien päiväkotin Hertan korvaavien tilojen tarveselvityksen. Hanke parantaa palveluiden järjestämistä. Uudet palvelutilat tukevat lasten arkea ja edistävät varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Uudet tilat mahdollistavat nykyisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan järjestämisen.

Hankkeessa toteutetaan päiväkodille pedagogisesti monipuoliset, taroituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat, jotka edistävät toimintaa ja takaavat oppijoille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa.

Jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja oppijoiden näkemykset tilojen kehittämisessä sekä varmistaa

tilojen kokonaistaloudellisuus. Tiloja kehitettäessä varmistetaan, että toiminnalle on riittävästi rauhallisia oppimisen tiloja.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Hankintamenettely

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on laatinut väestöennusteisiin perustuvan tarvekuvauksen ja tilaohjelman vuonna 2020. Tarvekuvauksen perusteella vuokrattavien tilojen tulee sijaita Länsi-Pasilassa ja tilojen piha-alueineen on täytettävä kaupungin päiväkodeille asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt Pasilassa kaupungin omistuksessa olevat tilat sekä markkinoilla olevien yritysten mahdollisuutta tarjota vuokratilat päiväkotitilaksi Hertalle. Ulkopuolisten yritysten mahdollisuutta tarjota vuokratilat selvitettiin järjestämällä marraskuussa 2021 markkinakartoitus, jossa haettiin tarjoajaa päiväkotitiloille kyseiselle alueelle. Markkinakartoituksessa ei tullut esille muita sellaisia toimijoita kuin Hoivatilat Oyj (Y-tunnus 2241238-0), jotka olisivat olleet potentiaalisia tarjoamaan tarkoituksenmukaisia tiloja varhaiskasvatuksen toiminnolle kyseisellä alueella.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 40 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan. Lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Hankintalain perustelujen eli hallituksen esityksen (HE 108/2016 vp.) mukaan suorahankintaa käyttävien hankintayksiköiden olisi perusteltava, miksi ne eivät voi käyttää vaihtoehtoja, vastaavia tai korvaavia tuotteita tai ratkaisuja. Kaupunki on kartoittanut Pasilan alueelta päiväkotitoimintaan soveltuvia tiloja. Haasteena on ollut löytää tarpeeksi suuri tila, joka mahdollistaa nykyisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan järjestämisen, ja jonka yhteydessä tai läheisyydessä on päiväkodille soveltuva piha. Nyt suunniteltuun rakennukseen saadaan suojaisia, turvallinen ja riittävän iso piha sisäpihalle, jossa ei ole melu- tai hiukkasongelmia. Kaupunki ei ole kartoituksessaan löytänyt Pasilan alueelta muuta vastaavaa päiväkotitoimintaan soveltuvaa kohdetta. Kaupungilla on oikeus varhaiskasvatuksen tarpeiden mukaan määrittellä alue, johon päiväkodin tulee sijoittua, sekä määrittellä tiloja ja piha-alueita koskevat ominaisuudet, jotka päiväkodin tulee täyttää.

Hankinnasta julkaistaan hankintalain 131 §:n 3 momentin mukainen vapaaehtoinen suoramarkkinailmoitus hankintapäätöksen jälkeen ennen kaupunkiympäristön toimialalla tehtävää hankesopimuksen allekirjoittamista.

Vapaaehtoisen suoramarkkinailmoituksen julkaisemista Euroopan unionin virallisessa lehdessä alkaa kulumaan hankintalain 147 §:n 4 momentin mukainen 14 päivän valitusaika. Hankintasopimus voidaan tehdä, ellei vapaaehtoisesta suoramarkkinailmoituksesta ole tehty valitusta markkinaoikeuteen. Hankintalain 128 §:n mukaisesti hankintasopimus ei synny hankintapäätöksellä eikä sen tiedoksiannolla, vaan vasta erillisen kirjallisen sopimuksen tekemisellä.

Vuokrattavat tilat

Hoivatilat Oyj toteuttaa osoitteessa Radiokatu 20 sijaitsevalle tontille (kiinteistötunnus on 91-17-51-29) tilat päiväkodille leikkipihoineen. Päiväkotitilojen osuus on osa suurempaa korttelikokonaisuutta, johon kuuluu lisäksi asuntoja sekä niiden yhteistiloja. Kaupunki vuokraa tilat sekä piha-alueen 24 vuoden määräaikaisella vuokrasopimuksella.

Rakennukseen toteutetaan tilat varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen käyttöön 140 lapselle.

Vuokrattavat tilat sijoittuvat rakennuksen kellarikerrokseen sekä kahteen maanpäälliseen kerrokseen, ja niiden huoneistoala on noin 1 295 htm². Lisäksi vuokra-alue sisältää vähintään 905 m²:n suuruisen sisäpiha-alueen.

Vuokrahamke korvaa päiväkotit Hertan nykyiset tilat osoitteessa Leankatu 6 sekä täyttää alueen lisäpaikkatarpeen.

Alueelta on haettu varhaiskasvatukseen soveltuvia tiloja pitkään. Neuvotteluissa päädyttiin 24 vuoden vuokra-aikaan vuokratason kohtuullistamiseksi.

Verrattuna muihin vastaaviin hankkeisiin ja alueen hintatasoon kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu arvioi saadun tarjouksen kokonaistaloudelliseksi ja sopivaksi tilatarpeeseen.

Vuokra- ja investointikustannukset

Vuokranantaja vastaa kiinteistön käytettävyydestä, ylläpidosta ja korjauksista koko vuokrauden ajan. Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu maksaa vuokranantajalle kokonaisvuokraa, joka koostuu pääomavuokrasta sekä toteuman mukaan maksettavasta ylläpitovuokrasta.

Pääomavuokran määrä sidotaan elinkustannusindeksiin. Vuokra tarkistetaan ensimmäisen kerran vuokratuokauden alkamisen hetkellä ja tämän jälkeen aina vuoden kuluttua edellisestä tarkistusajankohdasta.

Vuokrattavien tilojen arvonlisäveroton pääomavuokra on noin 25,87 euroa/htm²/kk (sopimusten laskennallinen neliövuokra, huoneistoala noin 1 295 htm²) eli noin 33 500 euroa kuukaudessa, noin 402 000 euroa vuodessa ja noin 9 648 000 euroa 24 vuodessa.

Vuokra- ja investointikustannusten enimmäishinta yhteensä 9 848 000 euroa muodostuu 24 vuoden vuokra-ajalta ulos maksettavasta indeksikorjaamattomasta 9 648 000 euron pääomavuokrasummasta, sekä enintään 200 000 euron varauksesta mahdollisiin käyttäjän toiminnallisiin muutoksiin sekä valmistelu- ja valvontakustannuksiin.

Vuokranantajalla on vastuu kiinteistön hoito- ja ylläpitopalvelujen järjestämisestä hankinta- ja vastuunrajataulukon mukaan, josta kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu maksaa toteutuneiden kustannusten mukaan vuosittain tarkistettavaa ylläpitovuokraa. Ylläpitovuokra sopimuksen alkaessa on noin 9,89 euroa/htm²/kk eli 12 813 euroa kuukaudessa. Ylläpitovuokraan kuuluvat kiinteistön kaikki tavanomaiset käyttö-, hoito- ja ylläpitokustannukset, kiinteistöhuolto, lämmitys, jäähdytys, vesi- ja jätevesi, kiinteistösähkö, yleisten tilojen puhtaanapito, vakuutukset sekä vuosikorjaukset. Ylläpitovuokra sisältää tonttikustannuksen sekä vuokranantajan maksaman Helsingin kaupungille palautuvan kiinteistöveron. Tonttikustannus sopimuksen alkaessa on noin 1,85 euroa/htm²/kk eli 2 402 euroa kuukaudessa.

Lisäksi vuokranantajalle maksetaan ylläpidon vastuunjakotaulukon mukaan erillisveloitukseen perustuen korvaus sellaisesta päiväkotitilojen ylläpidosta, joka ei sisälly kiinteistön yleisen ylläpitovastuun piiriin. Mikäli vuokranantaja toteuttaa vuokralaiselle erikseen sovittuja käyttäjäpalveluita, laskutetaan niistä syntyneet kulut toteuman mukaan erikseen.

Vuokrasopimusluonnos on liitteenä 2.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Arvioitu arvonlisäveroton tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on 37,14 euroa/htm²/kk eli 48 100 euroa kuukaudessa ja 577 201 euroa vuodessa. Se muodostuu:

- Ulos maksettavasta tilavuokrasta 25,87 euroa/htm²/kk.
- Ylläpitovuokrasta 9,89 euroa/htm²/kk, johon sisältyy vuokranantajalle maksettava ylläpitokustannus, kiinteistövero sekä tonttikustannus.

- Mahdollisista käyttäjän erityistarpeista enintään 0,71 euroa/htm²/kk, jotka toteuttaa vuokranantaja sekä
- yleiskustannuksesta 0,67 euroa/htm²/kk.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maksama sisäinen vuokra nykyisistä päiväkotit Hertan 612 m²:n tiloista on 22,93 euroa/htm²/kk eli 168 383,65 euroa vuodessa.

Aikataulu

Hoivatilat Oyj:n omistaman Radiokatu 20:n nykyisen rakennuksen purkamisen piti alkaa vuonna 2020, ja uudisrakennuksen rakentamisen vuonna 2021. Alkuperäisen aikataulun mukaan päiväkotitoiminnan piti alkaa tiloissa 8/2023. Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 § 297 hyväksynyt korttelin kaavan, mutta valitusten vuoksi kaava sai lainvoiman vasta syksyllä 2023. Hankkeen suunnittelua ja vuokraneuvotteluja päästiin jatkamaan vasta kaavan lainvoimaisuuden jälkeen.

Kohteen vuokrasopimus solmitaan ja rakentaminen voi alkaa sen jälkeen, kun vuokrauspäätös on lainvoimainen.

Hankkeen rakentamisvaiheessa vuokranantaja rakentaa kohteen valmiiksi. Rakentamisvaihe päättyy kohteen valmistumiseen sekä hyväksytyyn vastaanottoon ja käyttöönottoon. Hyväksytystä vastaanotosta alkaa vuokrasopimusaika.

Tavoitteena on, että kohde valmistuu 7/2026.

Rahoitus ja toteutus

Hanke sisältyy vuoden 2025 talousarvion vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevien uudis- ja peruskorjausohjelmaan vuosiksi 2025 - 2034.

Ulosmaksettava vuokra rahoitetaan kaupunkiympäristön toimialan käytötalousmäärärahoista. Kaupungin mahdollisesti muuttuvista tarpeista johtuvat enintään 200 000 euron lisä- ja muutostyöt rahoitetaan talonrakentamiseen osoitetuista kohdentamattomista investointimäärärahoista.

Päiväkoti Hertan nykyiset tilat

Päiväkoti Hertta toimii tällä hetkellä kahdessa kaupungin omistamassa rakennuksessa osoitteessa Leankatu 6. Rakennusten valmistumisvuodet ovat 1987 ja 1900. Tilat ovat perusparannuksen tarpeessa ja tilojen koko ei vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asettamia toiminnallisia vaatimuksia.

Kaupunkiympäristön toimiala ei ole vielä ratkaissut vuokrahankkeen toteuttamisen myötä tyhjäksi jäävien rakennusten kohtaloa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstön ja lasten osallistaminen suunnitteluun

Henkilöstö on osallistunut hankkeen valmisteluun ja suunnitteluun vuosien 2020 - 2024 aikana ja tuonut tilasuunnitteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman. Osallistamisen myötä saatu palaute on otettu huomioon suunnitelmien kehittämisessä.

Henkilöstöä on tiedotettu 29.7.2024 ja yhteistoiminnallinen keskustelu hankkeeseen liittyen on järjestetty 12.8.2024. Henkilöstöä osallistetaan myös jatkossa käyttäjäkokousten kautta suunnitelmien jatkokehittämiseen.

Lapsia tullaan osallistamaan piha- ja irtokalustussuunnittelussa hankkeen edetessä.

Lapsivaikutusten arviointi

Tarveselvitysvaiheen lapsivaikutusten arviointi ohjaa hankkeen suunnittelua ja toteutusta sekä tulevan toimintakulttuurin kehittämistä. Suunnittelulla edistetään lasten ja henkilöstön hyvinvointia. Lapsen oikeus turvalliseen ja oppimista tukevaan toimintaympäristöön varmistetaan hankkeessa tilojen ja pihan tarkoituksenmukaisella suunnittelulla ja toteutuksella. Tilasuunnitteluratkaisuilla edistetään lasten ja nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin. Hankkeessa on kiinnitetty erityistä huomiota tilojen rauhallisuuteen, äänenieristykseen ja huoneakustiikkaan ja luonnonvalon saatavuuteen. Tilaratkaisuin tuetaan yksilöllisten opinpolkujen syntyä. Lasten mahdollisuutta leikkiin pihalla ja lähiviheralueilla edistetään turvallisilla ja sujuvilla yhteyksillä ja hankekohtaisella pihasuunnittelulla, johon lapset osallistuvat kehitysasteensa mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut puoltavan lausunnon 26.11.2024 § 339 lisä- ja väistötilojen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tilojen valmistumiseen sovitussa aikataulussa, kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta sekä tilojen suunnitteluun

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto on kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Valtiontukiarviointi

20.01.2025

Asia/15

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Vuokrasopimuksen valmistelun yhteydessä on arvioitu, sisältyykö vuokraan SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset transaktiot eivät anna taloudellista etua, eivätkä näin ollen ole valtiontukea, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohta 74). Hoivatilat Oyj ei saa vuokrauksesta SEUT 107(1) mukaista valtiontukea, koska vuokrasopimuksen perusteella maksettava vuokra on markkinaehtojen mukainen.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 9 kohdan sekä kaupunginhallituksen 18.9.2017 § 865 päätöksen perusteella kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään vuokraamisesta, kun määräaikaisen sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on yli 5 miljoonaa euroa, mutta enintään 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma 16.9.2024 Lpk Hertan korvaavat vuokratilat
- 2 Vuokrasopimus

Oheismateriaali

- 1 Hankesuunnitelman 16.9.2024 liitteet LpkHertta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.11.2024 § 339

20.01.2025

Asia/15

HEL 2024-010245 T 10 01 04

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 16.9.2024 päivätystä päiväkotit Hertan korvaavien vuokratilojen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävien tilojen valmistumiseen sovituissa aikatauluissa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausui hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa tarveselvityksen sekä kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Tilojen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääneneristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Miia Kemppi

Lisätiedot

Tommi Kantanen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21663
tommi.kantanen(a)hel.fi
Sirpa Juuri, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 43226
sirpa.juuri(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 31.10.2024
§ 116

HEL 2024-010245 T 10 01 04

Katuosoite: Radiokatu 20, 00240 Helsinki

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle hankesuunnitelman mukaisten noin 1 295 htm² laajuisten päiväkotitilojen vuokraamista osoitteesta Radiokatu 20 Hoivatilat Oyj:ltä siten, että pääomavuokrien kokonaisarvo kustannustasossa 01/2024 (THI 197,9 ja RKI 109,8) varauksineen on arvonlisäverottomana enintään 9 848 000 euroa laskettuna 24 vuoden vuokraajalle.

Lisäksi jaosto esitti, että kaupunkiympäristön toimialan kasvatuksen ja koulutuksen tilat yksikön päällikkö oikeutetaan allekirjoittamaan liitteiden mukaisen vuokrasopimuksen Hoivatilat Oyj:n kanssa sekä tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä Hoivatilat Oyj:n vuokratilojen toteuttajaksi.

Lisäksi jaosto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan kasvatuksen ja koulutuksen tilat yksikön päällikön allekirjoittamaan liitteiden mukaisen Hoivatilat Oyj:n kanssa tehtävä suunnittelu- ja rakentamisvaiheen hankesopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Päätösesitys kaupunginhallitukselle tehdään ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

Käsittely

31.10.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Jessica Holmqvist. Asian tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

03.10.2024 Poistettiin

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Jessica Holmqvist, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 39789
jessica.holmqvist(a)hel.fi
Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi
Juha Leoni, va. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 21430
juha.leoni(a)hel.fi

16

Tilojen vuokraaminen Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteisiksi yleisopetuksen lisätiloiksi (Siltavuorenpenger 10, Kruununhaka)

HEL 2024-014239 T 02 08 03 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

A) vuokrata noin 1 691 htm²:n laajuiset lisätilat 25.10.2024 päivätyn hankesuunnitelman mukaisesti Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteisiksi yleisopetuksen tiloiksi siten, että 15 vuoden vuokra-ajalta maksettavien vuokra- ja investointikustannusten arvonlisäveroton enimmäishinta on 6 050 000 euroa kesäkuun 2023 kustannustasossa.

B) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelun kasvatuksen ja koulutuksen tilat -yksikön päällikön allekirjoittamaan vuokrasopimuksen Hemsö Suomi Oy:n kanssa ja tekemään vuokrasopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia.

Esittelijän perustelut

Tausta ja lisätilatarve

Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteiset tilat ovat sijainneet vuodesta 1999 Kalliossa Taidetalossa osoitteessa Pengerkatu 5. Nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle, eivätkä ne kaikilta osin vastaa toiminnallisia tavoitteita.

Kaupunkiympäristön toimiala järjesti Pengerkatu 5:n tilojen korvaamiseksi Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteisten taiteiden ja yleisopetuksen tilojen vuokraamisesta neuvottelumenettelyyn perustuvan laatu- ja hintakilpailutuksen. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antoi Hemsö Suomi Oy (Y-tunnus 2699026-8) kohteestaan Siltavuorenpenger 10. Kaupunginvaltuusto on 13.3.2024 § 60 päättänyt tilojen vuokraamisesta. Vuokratut tilat on suunniteltu 480 opiskelijalle ja niiden laajuus on 5 206 htm². Tilat valmistuvat arviolta elokuussa 2025.

Vuonna 2023 kaupungissa oli 16–18-vuotiaita noin 117 320. Väestöennusteen mukaan lukioikäisten määrä kasvaa vuoteen 2032 mennessä noin 2 830 oppijalla. Tämä tarkoittaa tarvetta lukioiden aloituspaikkojen lisäämiselle noin 600 paikalla vuoteen 2032 mennessä verrattuna vuoden 2023 tilanteeseen.

Kaupungin linjauksen mukaan lukiopaikka taataan 60 % helsinkiläisistä nuorista. Koulutustakuu ennusteen mukaan vuonna 2030 tarvitaan noin 750 lukion aloituspaikkaa enemmän kuin vuonna 2023. Koulutustakuuennusteen viimeisenä vuonna 2033 aloituspaikkoja ennakoidaan tarvittavan noin 300 enemmän kuin vuonna 2023.

Lukio-opetuksen tarjonnan turvaamiseksi kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on päättänyt edelleen lisätä Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yleisopetuksen oppilaspaikkoja niin, että tilat tarvitaan lisäksi 350 oppilaalle.

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta on 29.10.2024 § 294 hyväksynyt lisätilojen 21.10.2024 päivätyn tarveselvityksen. Tilat tarvitaan kalustettuina käyttöön elokuuhun 2026 mennessä.

Siltavuorenpenger 10:n tilojen vuokrasopimus perustuu alkuperäisen tarpeen mukaisille tiloille. Vuokraus ei sisällä kohteen kaikkia tiloja. Vuokrauksen ulkopuolelle jääneiden tilojen on muokattuina arvioitu soveltuvan hyvin edellä esitettyihin lukiodien yleisopetuksen lisätilatarpeisiin.

Lisätilat osoitteessa Siltavuorenpenger 10 mahdollistavat toiminnan järjestämisen kasvavalle opiskelijamäärälle.

Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteisen toiminnan ja tilojen keskittäminen samaan osoitteeseen edesauttaa toiminnan suunnittelua ja johtamista sekä mahdollistaa palvelutarpeiden mukaisen toteutusajankaulun. Keskittäminen tuo mukanaan hyötyä muun muassa kurssijärjestelyihin, tilankäytön tehokkuuteen sekä synergiaetua oppimiselle ja lisää tilojen monipuolista käyttöä. Toteutettavat tilat voidaan aikatauluttaa siten, että tilojen saaminen opetuskäyttöön parhaiten tukee palvelutarvetta.

Lisäksi lisätilojen vuokraaminen toteutusvaiheessa jo olevien tilojen yhteydestä sujuvoittaa suunnittelun ja toteutuksen ohjausta sekä teknistä toteutusta, koska vuokranantajalla on jo tietoa toiminnan vaatimuksista ja kokemusta toiminnan sovittamisesta kohteeseen. Esimerkiksi jo tehdyn vuokrauspäätöksen mukaisesti kohteeseen toteutettavan ammatti-keittiön tiloja ja varustusta on kohtuullisin täydennyksin mahdollista sovittaa palvelemaan suurempaa ruokailijamäärää ja ruokailulle osoitetaan lisää tilaa järjestelemällä jo vuokrattujen tilojen toimintoja. Lisätilatarve pystytään näin ratkaisemaan tilatehokkaasti. Ratkaisu on perusteltu niin toiminnallisesti, teknisesti kuin taloudellisestikin.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun yhteydessä on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvonnan, ympäristökeskuksen

ja pelastuslaitoksen edustajia sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstöä. Esteettömyysasiamiestä kuullaan tarvittaessa ja ympäristökeskuksen asiantuntijoita tullaan kuulemaan uudestaan lisätilojen osalta.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman liitteet ovat oheismateriaalissa.

Vuokrattavat tilat

Kaupunki vuokraa tarvittavat lisätilat Kruununhaassa osoitteessa Silta-vuorenpenger 10 sijaitsevasta Aurora-nimisestä rakennuksesta. Vuonna 1961 valmistuneen rakennuksen on suunnitellut Einari Teräsvirran toimisto. Hemsö Suomi Oy omistaa kiinteistön täysimääräisesti.

Aiemmin tehdyn vuokrasopimuksen mukaiset tilat sijaitsevat rakennuksen eri kerroksissa ylintä eli 7. kerrosta lukuun ottamatta. Vuokrattavat lisätilat sijaitsevat pääosin rakennuksen 2. ja 7. kerroksessa.

Vuokrattavat tilat mitoitetaan 350 lukio-opiskelijalle. Tilat on todettu sijainniltaan ja toiminnallisesti lukio-opetukseen sopiviksi. Kohde sijaitsee keskeisellä kantakaupungin alueella ja yhteydet pääkouluille ovat hyvät.

Tilat toteutetaan kaupungin opetusrakennusten normaalin laatutason mukaisesti terveellisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi. Suunnittelussa noudatetaan kaupunkiympäristön toimialan teknisiä suunnitteluohjeita sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Oppimisympäristöjen tilasuunnitteluohjetta.

Tilojen laajuus

Vuokrattavien tilojen laajuus on noin 2 131 brm², 1 350 hym² ja 1 691 htm².

Henkilöstön ja oppijoiden osallistuminen suunnitteluun

Hankkeen suunnitelmia on kehitetty tarveselvitysvaiheesta yhteistyössä käyttäjien kanssa. Lukioden henkilöstö on osallistunut hankkeen valmisteluun tuoden tila- ja pihasuunnitteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman.

Oppijat tulevat osallistumaan pihan ja irtokalusteiden suunnitteluun suunnittelun edetessä. Henkilöstöä osallistetaan käyttäjäkokousten kautta suunnitelmien jatkokehittämiseen.

Vuokra- ja investointikustannukset

Vuokranantaja vastaa kiinteistön käytettävyydestä, ylläpidosta ja korjauksista koko vuokrauden ajan. Kaupunkiympäristön toimialan tilat - palvelu maksaa vuokranantajalle kokonaisvuokraa, joka koostuu pääomavuokrasta sekä toteuman mukaan maksettavasta ylläpitovuokrasta.

Pääomavuokran määrä sidotaan elinkustannusindeksiin. Vuokra tarkistetaan ensimmäisen kerran vuokrauden alkamisen hetkellä ja tämän jälkeen aina vuoden kuluttua edellisestä tarkistusajankohdasta.

Nyt vuokrattavien lisätilojen arvonlisäveroton pääomavuokra on noin 19,22 euroa/htm²/kk eli yhteensä noin 32 500 euroa kuukaudessa ja noin 390 000 euroa vuodessa kesäkuun 2023 kustannustasossa, kun vuokrattava ala on 1 691 htm². Lisätilojen enimmäishinta 6 050 000 euroa muodostuu 15 vuoden vuokra-ajalta ulos maksettavasta indeksikorjaamattomasta 5 850 000 euron pääomavuokrasummasta sekä enintään 200 000 euron varauksesta mahdollisiin käyttäjän toiminnallisiin muutoksiin.

Nyt vuokrattavien lisätilojen ja aiemmin vuokrattujen tilojen yhteenlaskettu enimmäishinta on 24 514 000 euroa. Enimmäishinta muodostuu 15 vuoden vuokra-ajalta ulos maksettavasta indeksikorjaamattomasta 23 814 000 euron pääomavuokrasummasta sekä enintään 700 000 euron varauksesta mahdollisiin käyttäjän toiminnallisiin muutoksiin.

Vuokralainen ei maksa erillistä maanvuokraa eikä kiinteistöveroä, vaan pääomavuokra sisältää maanvuokran ja ylläpitovuokra sisältää kaupungille palautuvan kiinteistöveron.

Vuokranantajalla on vastuu kiinteistön hoito- ja ylläpitopalvelujen järjestämisestä hankintaraja- ja vastuunjakotaulukoiden mukaan, josta kaupunkiympäristön toimialan tilat -palvelu maksaa toteutuneiden kustannusten mukaan vuosittain tarkistettavaa ylläpitovuokraa. Indikatiivinen ylläpitovuokra lisätilojen sopimuksen alkaessa on noin 3,92 euroa/htm²/kk eli 6 629 euroa kuukaudessa. Ylläpitovuokraan kuuluvat kiinteistön kaikki tavanomaiset käyttö-, hoito- ja ylläpitokustannukset, kiinteistöhuolto, lämmitys, jäähdytys, vesi- ja jätevesi, kiinteistösähkö, yleisten tilojen puhtaanapito, vakuutukset sekä jätehuolto ja vuosikorjaukset.

Mikäli vuokranantaja toteuttaa vuokralaiselle erikseen sovittuja käyttäjäpalveluita, laskutetaan niistä syntyneet kulut toteuman mukaan erikseen.

Vuokrasopimusluonnos on liitteenä 2.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Arvioitu arvonlisäveroton tilakustannus lisätiloista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on 26,09 euroa/htm²/kk eli yhteensä noin 44 100 euroa kuukaudessa ja 529 400 euroa vuodessa, kun vuokrattava ala on noin 1 691 htm².

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokra muodostuu seuraavasti:

- ulosmaksettava pääomavuokra 19,22 euroa/htm²/kk
- mahdolliset vuokranantajan toteuttamat käyttäjän erityistarpeet 0,79 euroa/htm²/kk
- ylläpitovuokra 5,41 euroa/htm²/kk, joka sisältää vuokranantajalle ja kaupunkiympäristön toimialalle maksettavat ylläpitovuokrat sekä kaupungille palautuvan kiinteistöveron.
- yleiskustannus 0,67 euroa/htm²/kk

Arvioitu arvonlisäveroton tilakustannus jo vuokratuista tiloista ja lisätiloista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on yhteensä 25,94 euroa/htm²/kk eli noin 178 900 euroa kuukaudessa ja 2 146 700 euroa vuodessa, kun vuokrattava ala on noin 6 897 htm².

Toteutus ja aikataulu

Kaupunkiympäristön toimiala hankkii tilat vuokraamalla ja vuokraa ne edelleen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Vuokrasopimus allekirjoitetaan ja tilojen rakentaminen voi alkaa sen jälkeen, kun päätös tilojen vuokraamisesta ja hankesuunnitelman hyväksymisestä on lainvoimainen ja sopimuspiirustukset, aikataulu sekä laatusuunnitelmat ovat valmiit.

Hankkeen rakentamisvaiheessa vuokranantaja rakentaa kohteen valmiiksi. Rakentamisvaihe päättyy kohteen valmistumiseen sekä hyväksytyyn vastaanottoon ja käyttöönottoon. Hyväksytystä vastaanotosta alkaa vuokrasopimusaika.

Tavoitteena on, että lisätilat valmistuvat 5/2026 ja tilat otetaan käyttöön 8/2026 mennessä.

Rahoitus

Ulosmaksettava vuokra rahoitetaan kaupunkiympäristön toimialan käytötalousmäärärahoista. Lisä- ja muutostyövaraus rahoitetaan kaupungin talousarvion kohdan 8020206 kohdentamattomista investointimäärärahoista.

Hanke sisältyy vuoden 2025 talousarvion vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevien uudis- ja peruskorjaushankkeiden ohjelmaan vuosiksi 2025–2034.

Lapsivaikutusten arviointi nuorten näkökulmasta

Lisätilojen rakentamisella voidaan varmistaa useammalle alueen nuorelle lukio-opetuksen paikka. Tilasuunnittelulla edistetään jokaisen nuoren mahdollisuutta oppia rauhallisessa ja turvallisessa ympäristössä. Tilat tarjoavat mahdollisuuksia sekä vetäytymiseen ja rauhoittumiseen että yhdessä oppimiseen.

Tilojen ja toimintakulttuurin suunnittelun lähtökohta on oppijoiden hyvinvoinnin, kasvun ja hyvien oppimisen edellytysten turvaamisessa mitä edistetään käyttäjäkokouksissa.

Tarveselvitysvaiheen lapsivaikutusten arviointi ohjaa hankkeen suunnittelua ja toteutusta sekä tulevan toimintakulttuurin kehittämistä. Suunnittelulla edistetään nuorten sekä henkilöstön hyvinvointia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 17.12.2024 § 361 antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Erityistä huomiota ja tarkkuutta tulee kiinnittää tilojen valmistumiseen sovituissa aikataulussa sekä hankkeen kustannuseurantaan ja laadunvalvontaan koko prosessin aikana.

Hankesuunnitelma vastaa tarveselvityksen sekä kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa.

Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 9 kohdan sekä kaupunginhallituksen 18.9.2017 § 865 päätöksen perusteella kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään vuokraamisesta, kun määräaikaisen sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on yli 5 miljoonaa euroa, mutta enintään 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

1	Hankesuunnitelma
2	Vuokrasopimusluonnos

Oheismateriaali

1	Hankesuunnitelman liitteet, Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteiset taiteiden ja yleisopetuksen vuokratilat, lisätilat 241025

Muutoksenhaku

A)	Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
B)	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2024 § 361

HEL 2024-014239 T 02 08 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 25.10.2024 päivätystä Siltavuorenpenger 10 sijoittuvien Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lisätilojen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävien tilojen valmistumiseen sovitussa aikataulussa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa tarveselvityksen sekä kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Tilojen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota äänieristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseuranan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Harri Korhonen

Lisätiedot

Molly Ekholm, projektiarkkitehti, puhelin: 310 33257
molly.ekholm(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 14.11.2024
§ 123

HEL 2024-014239 T 02 08 03 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Helsingin kuvataidelukion ja Kallion lukion yhteisiä yleisopetuksen lisätiloja koskevan 25.10.2024 päivätyn hankesuunnitelman mukaisten, laajuudeltaan noin 1 691 htm²:n tilojen vuokraamista Hemsö Suomi Oy:ltä siten, että hankkeen enimmäishinta arvonlisäverottomana on 6 050 000 euroa kustannustasossa 6/2023 laskettuna 15 vuoden vuokra-ajalle.

Lisäksi jaosto esitti, että kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusyksikkö 1:n päällikkö oikeutetaan allekirjoittamaan hankesuunnitelman liitteenä 4 oleva, Hemsö Suomi Oy:n kanssa tehtävä vuokrasopimus sekä tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Esitys tehtiin ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Käsittely

14.11.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Juha Aaltonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Juha Aaltonen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 21008

20.01.2025

Asia/16

juha.aaltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

17

**Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Länsiväylän tiejärjestelyistä
Koivusaaren kohdalla**

Pöydälle 13.01.2025

HEL 2024-013495 T 08 00 01

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) seuraavan lausunnon:

Länsiväylän tiejärjestelyjen kehittäminen on edellytys Koivusaaren alueen rakentamiseksi asuin- ja työpaikka-alueeksi. Tiesuunnitelma perustuu osayleiskaavoituksen yhteydessä laadittuun Länsiväylän alueva-raussuunnitelmaan ja sen tarkentamiseen asemakaavoituksen aikana tiesuunnitelman tarkkuuteen.

Kaupungin kannalta on tärkeää, että hyväksytty tiesuunnitelma ja kuu-lutettu hyväksymispäätös antavat oikeuden ryhtyä rakentamaan tietä, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Kaupunki pyytää te-kemään hyväksymispäätöksen viipymättä.

Tiesuunnitelmaa ei voi toteuttaa kaikilta osin ennen kuin aluehallintovi-raston päätös vesilupahakemuksesta on voimassa. Kaupunki on hake-nut aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa osayleis- ja asema-kaavojen toteuttamisen edellyttämien ruoppausten, täyttöjen ja muun vesirakentamisen suorittamiseksi. Aluehallintovirasto on tehnyt päätök-sen, mutta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken. Tiesuunnitelman toteuttaminen edellyttää ramppien R3 ja R4 alueella ruoppausta ja täyttöä, Koivusaaren sillan uusimista ja uu-den virtausaukon rakentamista Länsiväylän penkereen poikki. Lisäksi Länsiväylän erikoiskuljetusten reitin siirtäminen kulkemaan Vaskilah-denkadun kautta edellyttää kadulla vesiluvan alaisia töitä.

Toteutussuunnittelun aikana tulee moottoritien väyläympäristöä edel-leen kehittää melusteiden ja istutusten osalta. Vesistön äärellä olevien läpinäkyvien melusteiden määrää tulisi vielä lisätä, kuitenkin siten, et-tä linnuston, kunnossapidon ja rakenteen toimivuuden näkökulmat on huomioitu. Samoin istutusten määrää ramppinkolmioissa on lisättävä.

Kaupunki esittää, että Jorvaksentien rakentamista varten hankittujen kiinteistöjen tieoikeus lakkautetaan ensimmäiseen asemakaavaan si-sältyvien yleisten alueiden ja kortteleiden osilla erillisellä ELY-keskuksen päätöksellä tai viimeistään maantietoimituksessa. Asiaa on avattu tarkemmin perusteluissa.

Vastaukset kysymyksiin

Vastauksena Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esittämiin kysymyksiin todetaan seuraavaa:

Kaupunki on ilmoittanut verkkosivuilla tiesuunnittelun aloittamisesta 1.2.2019. Lisäksi on julkaistu lehti-ilmoitukset Helsingin Uutisissa ja Hufvudstadsbladetissa 2.2.2019. Suunnitelmaluonnokset ovat olleet esillä mielipiteiden antamista varten 9–22.11.2022 ja asiasta on julkaistu suomen- ja ruotsinkieliset lehti-ilmoitukset Lauttasaari-lehdessä ja Länsiväylä-lehdessä 9.11.2022. Kaupunki on ilmoittanut katu- ja tiesuunnitelmien nähtävillä olosta osallisille 18.9.2024 lähetetyllä kirjeellä. Sama ilmoitus on ollut katusuunnitelmien nähtävillä olon 2.10.–1.11.2024 ensimmäisenä päivänä myös kaupungin verkkosivuilla. Ilmoituksessa on kerrottu tiesuunnitelman tulevan nähtävillä valtion liikenneväylien suunnittelu -palveluun. Kaupunki on julkaissut 21.10.2024 kuulutuksen tiesuunnitelman asettamisesta nähtävillä Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelussa. Länsiväylän tiejärjestelyjä on esitelty osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen yhteydessä. Tärkeimmät tiesuunnitelman piirustukset ja asiakirjat ovat olleet tutustuttavissa myös kaupungin karttapalvelussa.

Hanke tukee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita. Se turvaa kansainvälisen liikenteen sujuvuuden Länsisatamaan ja se parantaa elinkeinoelämän ja työmatkaliikenteen sujuvuutta. Järjestelyillä tuetaan joukkoliikenteeseen ja kestäviin liikkumismuotoihin tukeutuvaa kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä vähennetään onnettomuusriskejä. Järjestelyissä on otettu keskeisesti huomioon kestävien liikkumismuotojen tarpeet ja hanke vähentää hieman liikenteen kasvihuonepäästöjä. Toimenpiteet tukeutuvat nykyisen kantatien 51 kehittämiseen, hanke parantaa liikenteen taloudellisuutta ja se on kokonaisuutena taloudellisesti kannattava. Myös alueellisen liikennejärjestelmän tavoitteet on otettu huomioon Helsingin seudun MAL-sopimuksessa vuosille 2024–2035. Länsiväylän parantaminen rakentamalla Koivusaaren eritasoliittymä sisältyy sopimukseen.

Länsiväylän tiesuunnitelman alueella on voimassa 24.3.2017 voimaan tullut Koivusaaren osayleiskaava no. 12180. Kaava-alue kattaa nykyisen Katajajarjun eritasoliittymän länsipuoleisen alueen. Liittymiä ei merkitä yleiskaavaan. Koivusaaren alueella on voimassa 22.5.2023 voimaan tullut Koivusaaren asemakaava no. 12587. Katajajarjun eritasoliittymä sijoittuu asemakaavan no. 4866 alueelle, joka on tullut voimaan 28.4.1961. Osin tiesuunnitelman alueella on voimassa Länsimetron maanalainen asemakaava no. 11800, joka on tullut voimaan 31.12.2009. Osayleiskaava ja asemakaavat ovat oikeusvaikutteisia. Tiesuunnitelma on voimassa olevien asemakaavojen mukainen. Länsi-

väylän ympäristön osayleiskaava, joka on vireillä, koskee myös Koivusaarta. Kaupunkiympäristölautakunta on päättänyt osayleiskaavan suunnitteluperiaatteista 18.4.2023. Osayleiskaavan ratkaisut tarkentuvat kaavaprosessin seuraavissa vaiheissa.

Kaupunki laatii tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa. Osa suunnitelmista laaditaan yhteistyössä korttelialueiden kehittäjien kanssa. Kaupunki vastaa näiden suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa. Länsiväylään liittyvät katusuunnitelmat on jo laadittu. Maantien varteen sijoittuvan Länsibaanan ja virkistysalueiden suunnitelmat laaditaan, kun suunnittelu on ajankohtaista.

Kaupungilla ei ole tiedossa huomautettavaa tiesuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin, mutta on korostettava, että ne ovat vielä yleispiirustuksia. Esitettyjen periaatteiden mukaan voidaan jatkaa suunnittelua tarkemmalle tasolle.

Kaupunki luovuttaa korvaukset asemakaavassa osoitetun maantien tekemiseen tarvittavan tieoikeuden omistamallaan maa-alueella.

Katujen alueet ovat kaupungin omistuksessa. Pääsääntöisesti kaupunki vastaa katujen rakentamisen kustannuksista tai niistä päätetään erikseen toteutussojimuksella.

Tiesuunnitelman edellyttämät kadut rakennetaan mahdollisimman samanaikaisesti tietöiden kanssa. Toteutusjärjestys sovitaan ELY-keskuksen kanssa, sillä toteutusjärjestyksellä on merkitystä liikenneverkon toimivuuteen.

Samanaikaisesti nähtävillä olleisiin katusuunnitelmiin on saatu muistutuksia, joista osa koskee myös tiesuunnitelmaa. Kaupunki on lähettänyt kaikki saadut muistutukset ELY-keskukseen tiesuunnitelman nähtävillä olon päätyttyä.

Vastaukset muistutuksiin

Länsimetro Oy:n muistutus

Länsimetro Oy kuvaa 2017 käyttöön otetun metroradan ja aseman tilannetta ja yhtiön tehtävää valvoa myös tiesuunnitelman toteutusta metron kannalta.

Muistutuksessa kuvataan asemakaavamerkintöjä ja kaavamääräyksiä metron osalta. Ympäröivän maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon metron rakenteet, niiden suojavyöhykkeet ja metron raken-

nukseen kohdistuva kuormitus. Metron rakenteisiin kuuluvat myös patoseinät.

Rakenteisiin saa tehdä muutoksia vain yhtiön ja rakennusvalvonnan luvalla. Rakenteita sekä toimintaedellytyksiä ei saa vaarantaa. Rakennettaessa ja louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet sekä noudatettava erityistä varovaisuutta.

Metroasemaa koskevista rajoitteista on laadittu rajoitepiirustukset, joissa on esitetty lähisuojavyöhyke ja ulompi suojavyöhyke. Jo suunnittelusta suojavyöhykkeillä tulee olla yhteydessä yhtiöön. Lisäksi muistutuksessa painotetaan kalliomekaanisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laatimista. Lausunnossa kuvataan yksityiskohtia tiesuunnitelmasta ja metron rakenteista.

Väylien ja siltojen pohjarakentamisen, perustamisen, mahdollisen louhinnan sekä tulevien kuormitusten suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä tulee tarkastella yksityiskohtaisemmin vaikutukset metron kallio-tiloihin ja rakenteisiin. Metron tilojen kriittinen sijainti käytännössä meren alla koko suunnittelualueella tekee tarkastelusta erityisen tärkeää.

Tiesuunnitelma-aineiston mukaan metroon kohdistuvat mahdolliset tärinävaikutukset on otettu huomioon siltojen ja tierakenteiden perustamistaparatkaisuissa ja ne tarkentuvat rakentamissuunnittelussa. Yhteistyö on hyvä käynnistää varhaisessa vaiheessa ja aluksi selvittää kaikki yhteensovittamista vaativat suunnittelukohteet.

Vastine

Länsimetro Oy:n kanssa on tehty ja tehdään myös jatkossa suunnitteluyhteistyötä. Esitetyt näkökohdat ovat hyvin tärkeitä. Koska maanalaissa joukkoliikennevälineessä on jatkuvasti suuri määrä matkustajia, on suunnittelun ja rakentamisen onnistunut yhteensovittaminen tärkeää. Lisäksi metron rakenteiden ja järjestelmien taloudellinen arvo on suuri ja korvattavuus vaikea. Länsimetro Oy pidetään mukana ja tietoisena kaikessa metron läheisyydessä tehtävässä suunnittelussa ja rakentamisessa.

Helsingin seudun pyöräilijöiden muistutus

Helsingin seudun pyöräilijät ry:n muistutuksessa otetaan kantaa useaan suunnitelmaratkaisuun. Espoon ja Helsingin välisen Länsibaanan linjauksessa ei ole otettu huomioon yhdistyksen aikaisempia kommentteja, vaan baana on linjattu pohjoisten korttelialueiden kautta sen sijaan, että se olisi suora, sujuva ja korkeuserot minimoitu. Baana voitai-

siin linjata Koivusaaren kannen alle ja rampeja voitaisiin painaa syvemmälle. Suunnitelma ei täytä kriteereitä.

Mikäli Telkkäkujan alikulkukäytävä uusitaan, tulee sinne järjestää sujuva yhteys pyöräilylle ja jalankululle. Muistutuksessa otetaan kantaa myös Vaskilahdenkadun pyöräväylään.

Rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt tulee huomioida jo suunnitteluvaiheessa. Työmaa vaikuttaa Espoon ja Helsingin väliseen merkittävimpään pyöräilyreittiin useiden vuosien ajan, joten kiertotiejärjestelyiden tulee olla laadukkaat. Länsimetron työmaiden kiertotieratkaisut olivat erittäin hankalat ja turvattomat.

Vastine

Helsingin seudun pyöräilijöiden ehdotuksessa linjata pyöräväylä Länsiväylän viereen on kaksi suurta heikkoutta: ratkaisu ei palvele Koivusaaren pyöräilijöitä tai jalankulkijoita ja se on hyvin kallis rakentaa ja ylläpitää. Mikäli Länsibaana linjataan Länsiväylän viereen, ohittaa se Koivusaaren. Koivusaaren on rakennettava lisäksi lähes samantasoiset jalkakäytävät ja pyöräväylät kuin on suunnitelmissa esitetty. Suoraa ratkaisua perustellaan sillä, että kierto Koivusaaren pohjoisosan kautta on turha. Näin ei suinkaan ole, sillä Länsibaana kerää korttelialueilta käyttäjiä ja liittymismahdollisuudet ovat hyvät. Länsibaanan vieressä olevalle osuudelle pääsee liittymään vain päistä. Myöskään voimassa oleva asemakaava ei mahdollista Länsiväylän viereen sijoitettavaa pyöräväylää.

Toinen harhakäsitys liittyy korkeuseroon. Koivusaaren puistokadun kautta kiertävä linjaus on korkeuseroltaan 4,5 m. Länsiväylän varteen linjattu pyöräväylä edellyttää 3,8 m korkeuseroa. Ero on hyvin pieni. Koivusaaren puistokadun kautta kiertävää pyöräväylää ei myöskään voi jättää rakentamatta.

Telkkäkujan alikulkukäytävä on esitetty Länsiväylän tiesuunnitelmassa uusittavaksi. Pyörätien leveydeksi on esitetty 3,0 m ja seinän viereen 0,5 m reunakaista. Jalkakäytävän leveys on 2,5 m ja se on korotettu pyöräväylästä. Väylien välissä on 0,5 m erotuskaista ja jalkakäytävän seinän vieressä 0,25 m reunakaista. Vapaa aukko on noin 6,75 m kun nykyään se on noin 4,0 m. Sillan molemmin puolin laaditaan Sotkatielle ja Telkkäkujalle katusuunnitelmat, joissa tavoitellaan sujuvia ja turvallisia yhteyksiä.

Koivusaaren rakentaminen vaikuttaa jalankulun ja pyöräilyn reitteihin molemmin puolin Länsiväylää. Länsimetron rakentaminen vaikutti ainoastaan etelän puolella. On aivan varmaa, että rakentamisen aikana ei voida säilyttää koko aikaa reittejä Länsiväylän molemmin puolin. Li-

kennejärjestelyistä pyritään tekemään turvalliset ja niin pitkäkestoiset kuin mahdollista.

Lauttasaari-Seuran muistutus

Lauttasaari-Seura–Drumsö-Sällskapet ry:n muistutuksessa otetaan pääasiassa kantaa Vaskilahden lepakkoalueeseen. Katusuunnitelmaselostuksessa on mainittu, ettei Vaskilahdenkadun alueella ole merkittäviä luontoarvoja.

Koivusaaren osayleiskaavan ja asemakaavoituksen vuorovaikutuksessa on todettu, että lepakkoalueen erityispiirteet otetaan huomioon. Lepakkoalueen heikentäminen tulisi käsitellä muistutuksen mukaan erikseen ja osoittaa keinot lajin säilymisen turvaamiseksi Koivusaaren katusuunnitelmissa ja rakennusaikaisissa ratkaisuissa. Katusuunnitelmissa tulisi esittää erikseen, miten lepakkojen saalistusreitit, päiväpiilot ja elinympäristö taataan rakennusaikana ja ratkaisuissa, joita tehdään esimerkiksi vesisiipan tärkeän saalistusreitin toteutuksessa Vaskisaaren salmessa tai puustoa kaadettaessa Länsiväylän pohjoispuolella. Suunnitelmissa tulisi myös määritellä rakentamisajankohdat lepakkoselvitysten suositusten mukaisesti. Suunnitelmiin tulisi liittää lupa ELY-keskuksen myöntämänä.

Vaadimme, että Helsingin kaupungin laatimia katusuunnitelmia tai ELY-keskuksen tiesuunnitelmaa ei hyväksytä ennen kuin luontovaikutusten arviointi on tehty uudelleen ja esitetty ratkaisut haittojen minimoimiseksi.

Lisäksi seura esittää, että Koivusaaren ja Lauttasaaren rakennushankkeita varten laaditaan vaihekohtainen liikenteen suunnitelma. Venesatamien käyttäjät tulee huomioida rakentamisen aikana.

Vastine

Vaskilahden pohjoisosa on paikallisesti merkittävä lepakkoalue ja tämä on ollut tiedossa. Katusuunnitelman selostukseen on lisätty maininta lepakkoalueesta.

Vuonna 2022 laaditun lepakkoselvityksen mukaan alueella on elinvoimainen lepakkokanta. Alueella on takavuosina ollut vilkasta rakentamista Länsimetron sisäänkäyntejä sekä Sotkatietä ja Vaskilahden rantaa rakennettaessa. Vaskilahden venekerhon alueella on tehty vesialueen ruoppauksia ja laitureiden uudelleenjärjestelyjä. Havaintojen mukaan rakentaminen ei ole heikentänyt olosuhteita lepakoiden kannalta. Tuleva rakentaminen tai tulevat rakenteet eivät poikkea tähän asti käytetyistä.

Katusuunnitelmien kadut eivät ole vuoden 2022 selvityksessä esitetyllä lepakkoalueella eikä edellytä lepakkoalueen rantapuuston poistamista. Vaskilahdenkadulle rakennetaan kaksi uutta siltaa. Ei ole tiedossa esitettyä rakentaa lepakoille levähdyspaikkoja veden äärelle Vaskilahdenrannan sillan alapuolelle. Viereinen Sotkatien silta puretaan, kun uusi silta on valmistunut. Vaskilahdenkadun itäpäässä on puustoa entisellä liikennealueella, jota joudutaan kaatamaan kadun kohdalta, mutta se ei ole lepakkoalueella.

Länsiväylän tiesuunnitelmaan sisältyy Koivusaaren siltojen uusiminen. Asemakaavan mukaan Länsiväylän pohjoispuolen puistoon rakennetaan puistosilta. Länsiväylän eteläpuolelle rakennetaan asemakaavan mukaan korttelialue kanavan päälle ja Vaskilahdenrannan katusilta. Nämä rakenteet muodostavat noin 120 m pitkän vesiväylän, joka on hämärä ja antaa hyvän mahdollisuuden lepakkokannan säilymiseen. Molemmin puolin tulevat sijaitsemaan rantapuistot.

Tie- ja katusuunnitelmassa ei esitetä rakentamisen aikarajoituksia tai muita rakentamisen aikaisia ohjeita. Vaskilahdenkadun rakentaminen edellyttää ruoppausta ja täyttöö, jolle on haettu vesitalouslupa ja lupaehtoissa on oma kohta lepakoiden huomioon ottamisesta. Aluehallintovirasto on jo antanut määräyksen asiassa eikä ELY-keskukselta tarvita lupaa.

Esirakentamisessa vesialueella noudatetaan vesitalousluvan ehtoa: "Luvan saajan on otettava alueella esiintyvät lepakot huomioon sekä työmaiden valaistuksessa että poistetun rantapuuston korvaamisen osalta."

Koivusaaren alueen rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt suunnitellaan rakentamisen edistymisen mukaisesti.

As Oy Laukkarannan muistutus

Muistutuksessa todetaan, että Koivusaaren asemakaavan toteuttaminen ja Katajaharjun eritasoliittymän siirtäminen Koivusaareen tulee vaikeuttamaan merkittävästi liikenteen sujuvuutta, heikentämään asukkaiden liikkumismahdollisuuksia ja lisäämään ruuhkia alueella.

Lisäksi mielipiteessä otetaan kantaa pelastustoimen saavutettavuuteen ja että Katajaharjun eritasoliittymä tulisi rakentaa palvelemaan sekä Espoon että Helsingin suuntia. Mielipiteessä perustellaan kantaa väestöennusteilla, luonnonsuojeluohjelmalla, alueen täydennysrakentamisella ja liikennemäärällä. Lisäksi otetaan kantaa Länsiväylän ympäristön osayleiskaavaan ja sen vaikutuksiin liikenneympäristössä.

Muistutuksen perusteella Koivusaaren luontoarvoja ei ole riittävästi tarkasteltu. Koivusaaren rakentaminen ja Länsiväylän liikennejärjestelyt muuttavat veden vaihtuvuutta ja virtaamia. Tämä heikentää merialueen tilaa. Lisäksi alueen valaistuksen lisääntyminen voi haitata lepakoiden ravinnonhankintaa ja liikkumista.

Muistutuksessa todetaan, että liikennesuunnitelmia tulee tarkistaa ja muuttaa liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja luontoarvojen säilyttämiseksi.

Vastine

Koivusaaren alueen osayleiskaavoituksen, asemakaavoituksen ja tiesuunnitelman vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu liikenteelliset vaikutukset. Luontoarvot on käsitelty ja vaikutukset arvioitu maankäytön suunnittelun yhteydessä. Näihin kuuluvat myös veden vaihtuvuuteen ja lepakoihin kohdistuvat vaikutukset. Näiden arvojen turvaamiseksi on vesitalousluvassa annettu määräyksiä.

Tie- ja katusuunnitelmia laadittaessa tulee noudattaa voimassa olevaa lainvoimaista asemakaavaa.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa tiesuunnitelmasta Kantatien 51 (Länsiväylä) tiejärjestelyt Koivusaaren kohdalla, Helsinki ja Espoo, tiesuunnitelma. Lisäksi ELY-keskus pyytää, että kaupunki toimittaa eri lähetekirjeellä mahdollisesti tiesuunnitelmaa vastaan tehdyt muistutukset ennen nähtävillä olon päättymistä. Lausuntoa on pyydetty 15.1.2025 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 21.1.2025 asti.

Lisäksi pyydetään tarkistamaan suunnitelma-aineistossa olevat kaa-vaotteet ja -määräykset sekä oikaisemaan mahdolliset virheet ja täydentämään puuttuvan kaava-aineiston.

Lausuntopyynnössä pyydetään kiinnittämään lausuntoa annettaessa huomiota seuraaviin tiesuunnitelman käsittelyä ja sisältöä koskeviin asioihin:

- tiesuunnitelmaa koskevat muistutukset toimitetaan ELY-keskukselle ennen nähtävilläoloajan päättymistä
- ELY-keskus varaa kaupungille mahdollisuuden lausua muistutuksista ja täydentää lausuntopyyntöä nähtävilläoloajan jälkeen

- tiesuunnitelman alustavat kokonaiskustannukset ovat 52 miljoonaa euroa ja hankkeen kustannusjaosta valtion ja Helsingin kaupungin kesken sovitaan erikseen.

ELY-keskus pyytää kaupunkia ilmoittamaan tai ottamaan kantaa seuraaviin asioihin:

- Onko kaupunki ilmoittanut verkkosivuillaan suunnittelun aloittamisesta, vuorovaikutuksen kutsusta ja suunnitelman nähtäville asettamisesta?
- Onko tiesuunnitelmassa otettu huomioon valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutuminen kunnan alueella?
- Mitkä oikeusvaikutteiset yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat ovat suunnitelman alueella lausuntopyynnön ajankohtana voimassa tai hyväksytyjä? Ovatko kaavat yhdenmukaiset suunnitelman kanssa? Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavassa suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kaupunkia yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
- Laatiiko kaupunki tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa sekä vastaako kaupunki suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa?
- Onko kaupungilla huomauttamista tiesuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin?
- Onko kaupunki valmis luovuttamaan maantien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta tietarkoituksiin
- Hankkiiko ja luovuttaako kaupunki maa-alueen maantien rakentamisesta aiheutuvien asemakaavan mukaisten katujen tekemistä varten
- Toteuttaako kaupunki suunnitelman toteuttamisen edellyttämät katujärjestelyt samanaikaisesti tietöiden kanssa?

Kaupungin lausunto, vastineet muistutuksiin ja muu aineisto pyydetään toimittamaan 15.1.2025 mennessä. Lausuntoon on liitettävä asian asiantunnuksen UUDELY/16082/2024. Lausuntopyynnön liiteaineisto on ladattavissa linkillä valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta.

Tiesuunnitelman laatiminen ja suunnitteluyhteistyö

Tiesuunnitelman laatiminen on tullut vireille Helsingin kaupungin aloitteesta. Maankäytön suunnittelun alussa ja osayleiskaavan laatimisen aikana laadittiin yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston ja Espoon kaupungin kanssa Länsiväylän aluevaraussuunnitelma ja

sen tarkistus. Suunnittelutyön aikana oli esillä useita vaihtoehtoja. Kiinteä osa suunnittelua oli selvitysten ja vaikutusarvioiden laatiminen.

Kun kaupunginvaltuuston hyväksymä osayleiskaava oli saanut lain voiman, haettiin vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia osayleiskaavan edellyttämää esirakentamista varten.

Asemakaavoituksen loppuvaiheessa käynnistettiin tiesuunnitelman laatiminen aloituskuulutuksella, laadittiin Länsiväylän tiejärjestelyille suunnitteluperusteet, alustava tiesuunnitelma sekä alustavia katusuunnitelmia selvityksineen. Tässä yhteydessä laadittiin taitorakenteiden yleisuunnitelmien luonnoksia sekä osallistuttiin kansialueen hankkeiden suunnitteluun. Tavoitteena oli varmistua asemakaavamerkintöjen riittävästä tarkkuudesta, kustannusarviosta ja muista vaikutuksista.

Kun kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt asemakaavan, jatkettiin tiesuunnitelman laatimista. Tiesuunnittelun aikana on tehty yhteistyötä Helsingin ja Espoon kaupunkien, Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston sekä useiden viranomaisten ja laiteomistajien kanssa. Koivusaaren aluerakentamisprojektin puitteissa on tehty suunnitteluyhteistyötä myös muiden tahojen kanssa, joita tiesuunnitelma ei suoraan koske, kuten esimerkiksi Länsimetro Oy ja IKEA Real Estate Oy. Yhtiöllä on ollut suunnitteluvaraus Länsiväylän päälle ja rinnalle sijoittuvalle korttelialueelle. Länsimetron suunnittelussa ja rakentamisessa on alusta lähtien varauduttu metroaseman läntisen sisäänkäynnin rakentamiseen Koivusaaren.

Suunnittelun aikana on todettu, että tiesuunnitelma on toteutettavissa asemakaavassa esitetyllä tavalla. Tiesuunnitelman kanssa samanaikaisesti laaditut katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä 2.10.–1.11.2024. Tavoitteena on hyväksyä katusuunnitelmat vuoden 2024 aikana.

Tiesuunnitelman kuvaus ja tavoitteet

Länsiväylä on pääväylä Helsingin, Espoon ja läntisen Uudenmaan välillä. Väylä jakaa liikennettä kaikille kehäteille. Kehä I:n liittymä on Koivusaaren läheisyydessä. Länsiväylän itäpäässä on kantakaupungin työpaikka-alue, asuntoalueet ja Länsisatama, joka on kansainvälisen laivaliikenteen terminaalit. Aikaisemmin Länsiväylä oli vilkkain Helsingin sisääntuloväylistä, mutta Keski-Uudenmaan rakentamisen myötä Tuusulanväylän liikennemäärä on kasvanut suuremmaksi. Etelä-Espoon vilkkaasta rakentamisesta huolimatta liikennemäärä ei ole kasvanut Länsiväylällä samalla tavalla, koska Länsimetro palvelee liikkumistarvetta Helsingin suunnassa. Liikennemäärä kuitenkin kasvaa koko ajan ja myös Länsisatamaa ollaan kehittämässä lähivuosina.

Länsiväylä ei ole liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen mukainen maanteiden pääväylä. Tavoitetilanteessa Länsiväylä on nykyiseen tapaan moottoritie, kaistoja on kolme molempiin suuntiin ja suunnittelu-nopeus on 80 km/h. Hanasaaren eritasoliittymä säilyy, Koivusaaren rakennetaan uusi molempien suuntien eritasoliittymä ja Katajaharjun länsisuunnan eritasoliittymä poistuu. Suurten erikoiskuljetusten reitti johdetaan Länsiväylältä Vaskilahdenkadun kautta Lauttasaarentielle. Tavoitemitat ovat 7x7 m, kun ne nykyään ovat 6x6 m. Länsiväylän yli rakennetaan kansi, jolle sijoittuu kortteleita ja Koivusaaren puistokatu. Länsiväylän alittava Telkkäkujan alikulkukäytävä uusitaan nykyiselle paikalle.

Länsiväylän tiejärjestelyiden tavoitteena on mahdollistaa Koivusaaren alueen kehittäminen maankäytön suunnitelmien mukaisesti. Tiesuunnitelman vaikutukset kohdistuvat pääosin Koivusaaren rakennettavalle uudelle maankäytölle, mutta sillä on myös välillisesti merkittäviä vaikutuksia ympäristöönsä sekä laajemmin Helsingin kaupunkirakenteen kehittämiseen kestävien kulkuyhteyksien varrella. Eritasoliittymän muutokset vaikuttavat myös läntisen Lauttasaaren nykyisiin asukkaisiin, joille muodostuu pidempiä reittejä Länsiväylälle Espoon suuntaan matkustettaessa. Kuitenkin uusi eritasoliittymä palvelee liikennettä kaikkiin suuntiin.

Hankkeen yhteydessä parannetaan jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä Länsiväylän molemmin puolin. Hankkeeseen sisältyy myös uusi virtausaukko Länsiväylän vesistöpenkereen läpi, mikä edistää veden vaihtuvuutta Lehtisaarenselällä. Nykyinen Koivusaaren vesistösilta uusitaan. Meluesteitä parannetaan ja yhdessä uusien rakennusten kanssa Länsiväylän liikennemelun leviäminen vähenee merkittävästi.

Hanke vähentää liikenteen kustannuksia ja on taloudellisesti kannattava. Sen hyöty-kustannussuhde on 1,85. Laskelmassa on otettu huomioon Koivusaaren rakennettavien kortteleiden tuottama liikenne. Hyötyjen kannalta tärkein yksittäinen tekijä on lähes kokonaan käyttöä vaille jääneiden bussikaistojen avaaminen sekaliikennekaistoiksi. Suuri hyötyerä on myös parantunut meluntorjunta.

Kaavatilanne ja maankäyttö

Tiesuunnitelman selostuksessa ja lausunnossa annetuissa vastauksissa on kuvattu lainvoimaiset osayleis- ja asemakaavat. Koivusaaren asemakaavan toteuttaminen edellyttää Länsiväylän tiejärjestelyitä. Tiejärjestelyt tulisi toteuttaa heti aluksi, jotta Koivusaaren saadaan rakentamista palveleva kokoojakatu ja eritasoliittymä alueen rakentamisen alusta alkaen.

Koivusaaren kannen erityispiirteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Länsiväylän ylittävän Koivusaaren kannen suunnitelma perustuu asemakaavan laatimisen yhteydessä laadittuun liikekorttelin viitesuunnitelmaan. Kannen suunnitelmaa on tarkennettu tie- ja katusuunnitelmien laatimisen yhteydessä. Kannen perustaminen Länsimetron huolto- ja pelastustunnelin kohdalla tarkentui. Kansi ei sijaitse varsinaisen metro-tunnelin päällä.

Tiesuunnittelun lähtökohdat on kirjattu 20.6.2020 laadittuun tiesuunnitelmavaiheen suunnitteluperusteisiin. Koivusaaren kannen osalta lähtökohdista on muita taitorakenteita korkeammat seuraamus- ja luotettavuusluokat. Länsiväylällä on kannen kohdalla vähintään 5,2 m korkea vapaatila. Koska Koivusaaren kannen leveys on alle 100 m, ei rakenne muodosta liikennetunnelia. Liikenteenhallinnan yleissuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen laatia tiesuunnittelun yhteydessä, mutta on laadittu palvelutasovastaavuusarviointi, jossa on muun muassa jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat. Koivusaaren kohdalla olevat nykyiset laitteet LAM-piste, tiedotusopaste varoitusmerkkeineen, tiesääasema, liikennekamera ja keskikaistapuomi tulevat uusittaviksi.

Koivusaaren kannen kohdalla varaudutaan mahdollisiin myöhempisiin laitetarpeisiin rakentamalla suojaputkia. Väyläosalla on jo nykyisellään automaattivalvonnan tarvetta. Länsiväylän alku Ruoholahden ja Kehä I välillä on henkilövahinko-onnettomuuksien tiheydellä mitattuna vaarallimpien joukossa. Nykyinen ajosuorite on noin 96 milj. ajoneuvokilometriä, mikä kasvaa Koivusaaren alueen toteuttamisen aikana noin 122 milj. ajoneuvokilometriin. Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä on nykytilanteessa noin 3,52 onn./v ja lopputilanteessa noin 3,22 onn./v. Tiesuunnitelman alueella Koivusaaren kohdalla on tapahtunut keskimäärin 1,2 henkilövahinko-onnettomuutta vuodessa. Eritasoliittymän järjestelyiden on arvioitu parantavan liikenneturvallisuutta lievästi. Koivusaaren kannen kohdalla ei ole erityistä riskiä liikenneturvallisuuden suhteen.

Pelastuslaitoksella ei ole liikenteenhallinnan osalta vaatimuksia kannen alueella. Pelastustoiminnan kannalta tärkeintä on päästä tapahtumapaikalle mahdollisimman nopeasti. Koivusaaren kannen kohdalla Länsiväylä reunustetaan betonikaiteilla ja palonsuojalevyillä. Pesuvedet kerätään länsipuolelle pesuvesialtaaseen.

Kiinteistöt ja tieoikeus

Kantatie 51:n nykyinen maantiealue on rakennettu noin 1935 ja sen tietomitus on rekisteröity 20.5.1940. Maantiealue on lain mukaan siirtynyt Helsingin kaupungin omistukseen nykyisen ensimmäisen asemakaavan saadessa lainvoiman 22.5.2023.

Helsingin kaupunki luovuttaa omistamansa asemakaavan mukaisen liikennealueen (LT) tieoikeuden korvauksetta Suomen valtiolle.

Helsingin kaupunki pyytää Suomen valtiota lakkauttamaan tarpeettomiksi käyvät maantiealueen tieoikeudet asemakaavan LT-alueen ulkopuolella, jotta asemakaava voidaan siltä osin toteuttaa. Nämä pienialaiset alueet on asemakaavassa pääosin osoitettu katualueeksi, pieneltä osin liike- ja toimistotontiksi kortteleissa 31164 ja 31165. Uudet korttelit ylittävät osin liikennealueen, mutta tältä osin tieoikeuden poistaminen ei luonnollisesti ole tarpeen.

Toteutusvalmius ja kustannukset

Koivusaaren oikeusvaikutteinen asemakaava on saanut lain voiman. Laadittu tiesuunnitelma ja katusuunnitelmat ovat asemakaavan mukaiset. Niistä ei ole vielä hyväksymispäätöstä. Tiesuunnitelman osalta päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto ja katusuunnitelmien osalta kaupunkiympäristölautakunta.

Asemakaavan tullessa voimaan ovat kaavan mukaiset liikennealueet, katualueet ja muut yleiset alueet siirtyneet kaupungin omistukseen. Alueet olivat lähes kokonaan kaupungin omistuksessa myös aikaisemmin.

Asemakaavan toteuttaminen edellyttää vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia, jotka ovat vesitalouslupa ja ympäristölupa. Lupahakemukset on tehty 2018 ja aluehallintovirasto on tehnyt niistä päätökset. Päätöksistä on valitettu hallinto-oikeuteen, joka on käsitellyt osan valituksista ja palauttanut vuonna 2024 lupa-asian käsittelyn aluehallintovirastoon. Hallinto-oikeus katsoo, että alueen toteuttamisen vaikutusten arviointi olisi tullut tehdä myös ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä sen lisäksi, että vaikutusten arviointi on tehty maankäytön suunnittelun ja lupahakemuksen laatimisen yhteydessä. Lupapäätöksissä oli myös määräyksiä, joilla alueen toteuttamisen vaikutuksia ohjataan. Kaupunki on tehnyt valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Länsiväylän tiejärjestelyiden ja Koivusaaren katujen rakentaminen edellyttää voimassa olevaa vesitalouslupaa.

Helsingin kaupunki on varautunut taloussuunnittelussa Koivusaaren alueen rakentamiseen ja Länsiväylän tiejärjestelyiden toteuttamiseen yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa. Koivusaaren eritasoliittymä sisältyy Helsingin seudun kuntien ja valtion väliin MAL-sopimukseen 2024-2035. Sopimuksessa valtion rahoitusta hankkeelle on varattu enintään 14,3 miljoonaa euroa ja lopusta vastaa Helsingin kaupunki. Sopimuksen mukaan, mikäli hanke ei ole toteutus-

valmiudessa maaliskuun 2026 loppuun mennessä, kohdistetaan rahoitus toiseen MAL-sopimuksen kohteeseen (metro- ja juna-asemien peruskorjaus ja parantaminen).

Länsiväylän tiejärjestelyiden ja Koivusaaren aloitusvaiheen katujen kustannusarvio on 52 milj. euroa (alv 0 %). Summaan sisältyy Koivusaaren kannen infrakansi ja useita muita siltoja sekä tukimuureja. Länsiväylän järjestelyiden kustannusarvio on 23 milj. euroa. Näiden lisäksi tulee alusta alkaen tehdä esirakentamista yleisillä alueilla ja tonteilla. Esirakentaminen on pääasiassa ruoppausta vesialueella sekä täyttöä vesi- ja maa-alueilla.

Koivusaaren maa-alueella voidaan vähäisessä määrin tehdä aluerakentamista valmistelevia maanrakennus- ja purkutöitä ennen vesitalousluvan tuleamista voimaan.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Lisäksi kaupunkiympäristötoimiala on antanut lausunnon asiasta ELY-keskukselle toimitetuista muistutuksista. Esitys on lausuntojen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 11.10.2024
- 2 Lausuntopyyntö, täydennys 9.12.2024
- 3 Tiesuunnitelman suunnitelmakartta
- 4 Tiesuunnitelman suunnitelmaselostuksen tiivistelmä
- 5 Tiesuunnitelman hyväksymisehdotus
- 6 Länsimetro Oy:n muistutus tiesuunnitelmasta
- 7 Helsingin seudun pyöräilijät ry:n muistutus tiesuunnitelmasta
- 8 Lauttasaari-Seuran muistutus tiesuunnitelmasta
- 9 As Oy Laukkarannan muistutus tiesuunnitelmasta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

20.01.2025

Asia/17

Kaupunginhallitus 13.01.2025 § 28

HEL 2024-013495 T 08 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2025 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 20.12.2024

HEL 2024-013495 T 08 00 01

Lausunto

Kaupunkiympäristön toimiala antaa alla olevat vastaukset kaupunginhallitukselle koskien Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntöä tiesuunnitelmasta annettuihin muistutuksiin.

Lausuntopyynnöt

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt 11.10.2024 Helsingin kaupungin lausuntoa suunnitelmasta Kantatie 51 (Länsiväylä) tiejärjestelyt Koivusaaren kohdalla, Helsinki ja Espoo, tiesuunnitelma.

Kaupunkiympäristölautakunta on antanut suunnitelmasta lausunnon 17.12.2024 (pöydälle 3.12. ja 10.12.2024).

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Helsingin kaupunkia lausuntoa antaessaan kiinnittämään huomiota seuraaviin tiesuunnitelman käsitteilyä ja sisältöä koskeviin asioihin:

- tiesuunnitelmaa koskevat muistutukset toimitetaan ELY-keskukselle ennen nähtävilläoloajan päättymistä (LjMTL 27 §). ELY-keskus varaa kaupungille mahdollisuuden lausua suunnitelmasta tehdyistä muistu-

tuksista (LjMTL 27 a §). ELY-keskus täydentää lausuntopyyntöä nähtävilläoloajan jälkeen.

Kaupunki on toimittanut kaikki kaupungille osoitetut katu- ja tiesuunnitelmia koskevat muistutukset ELY-keskuksen kirjaamoon suojatulla sähköpostilla 12.11.2024 klo 15:02:54.

Uudenmaan ELY-keskus on 9.12.2024 ilmoittanut, että on saanut neljä muistutusta tiesuunnitelmasta ja pyytää kaupunkia toteamaan saatujen muistutusten määrän sekä antamaan lausunnossaan perustellun vastineen saatuihin muistutuksiin. Muistutuksia ei ole tarpeen liittää lausunnon liitteeksi.

Nämä neljä muistutusta on toimitettu kaupungille myös katusuunnitelmien osalta ja niihin, samoin kuin muihin katuja koskeviin muistutuksiin, on annettu vastineet katujen osalta Koivusaaren katujen hyväksymisesityksen (HEL 2023-015072) liitteessä 15 Muistutusten käsittely. Hyväksymisesitys palautettiin jatkovalmisteluun.

Muistutukset ja vastineet

Länsimetro Oy:n muistutus

Länsimetro Oy kuvaa 2017 käyttöön otetun metroradan ja aseman tilannetta ja yhtiön tehtävää valvoa myös tiesuunnitelman toteutusta metron kannalta.

Muistutuksessa kuvataan asemakaavamerkintöjä ja kaavamääräyksiä metron osalta. Ympäröivän maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon metron rakenteet, niiden suojavyöhykkeet ja metron rakennukseen kohdistuva kuormitus. Metron rakenteisiin kuuluvat myös patoseinät.

Rakenteisiin saa tehdä muutoksia vain yhtiön ja rakennusvalvonnan luvalla. Rakenteita sekä toimintaedellytyksiä ei saa vaarantaa. Rakennettaessa ja louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet sekä noudatettava erityistä varovaisuutta.

Metroasemaa koskevista rajoitteista on laadittu rajoitepiirustukset, joissa on esitetty lähisuojavyöhyke ja ulompi suojavyöhyke. Jo suunnittelusta suojavyöhykkeillä tulee olla yhteydessä yhtiöön. Lisäksi muistutuksessa painotetaan kalliomekaanisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laatimista. Lausunnossa kuvataan yksityiskohtia tiesuunnitelmasta ja metron rakenteista.

Väylien ja siltojen pohjarakentamisen, perustamisen, mahdollisen louhinnan sekä tulevien kuormitusten suunnittelun ja toteutuksen yhtey-

dessä tulee tarkastella yksityiskohtaisemmin vaikutukset metron kallio-tiloihin ja rakenteisiin. Metron tilojen kriittinen sijainti käytännössä meren alla koko suunnittelualueella tekee tarkastelusta erityisen tärkeää.

Tiesuunnitelma-aineiston mukaan metroon kohdistuvat mahdolliset tärinävaikutukset on otettu huomioon siltojen ja tierakenteiden perustamistaparatkaisuissa ja ne tarkentuvat rakentamissuunnittelussa. Yhteistyö on hyvä käynnistää varhaisessa vaiheessa ja aluksi selvittää kaikki yhteensovittamista vaativat suunnittelukohteet.

Vastine

Länsimetro Oy:n kanssa on tehty ja tehdään myös jatkossa suunnitteluyhteistyötä. Esitetyt näkökohdat ovat hyvin tärkeitä. Koska maanalaisessa joukkoliikennevälineessä on jatkuvasti suuri määrä matkustajia, on suunnittelun ja rakentamisen onnistunut yhteensovittaminen tärkeää. Lisäksi metron rakenteiden ja järjestelmien taloudellinen arvo on suuri ja korvattavuus vaikea. Länsimetro Oy pidetään mukana ja tietoisena kaikessa metron läheisyydessä tehtävässä suunnittelussa ja rakentamisessa.

Helsingin seudun pyöräilijöiden muistutus

Helsingin seudun pyöräilijät ry:n muistutuksessa otetaan kantaa useaan suunnitelmaratkaisuun. Espoon ja Helsingin välisen Länsibaanan linjauksessa ei ole otettu huomioon yhdistyksen aikaisempia kommentteja, vaan baana on linjattu pohjoisten korttelialueiden kautta sen sijaan, että se olisi suora, sujuva ja korkeuserot minimoitu. Baana voitaisiin linjata Koivusaaren kannen alle ja ramppeja voitaisiin painaa syvemmälle. Suunnitelma ei täytä kriteereitä.

Mikäli Telkkäkujan alikulkukäytävä uusitaan, tulee sinne järjestää sujuva yhteys pyöräilylle ja jalankululle. Muistutuksessa otetaan kantaa myös Vaskilahdenkadun pyöräväylään.

Rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt tulee huomioida jo suunnitteluvaiheessa. Työmaa vaikuttaa Espoon ja Helsingin väliseen merkittävimpään pyöräilyreittiin useiden vuosien ajan, joten kiertotiejärjestelyiden tulee olla laadukkaat. Länsimetron työmaiden kiertotieratkaisut olivat erittäin hankalat ja turvattomat.

Vastine

Helsingin seudun pyöräilijöiden ehdotuksessa linjata pyöräväylä Länsiväylän viereen on kaksi suurta heikkoutta: ratkaisu ei palvele Koivusaaren pyöräilijöitä tai jalankulkijoita ja se on hyvin kallis rakentaa ja ylläpitää. Mikäli Länsibaana linjataan Länsiväylän viereen, ohittaa se Koivu-

saaren. Koivusaaren on rakennettava lisäksi lähes samantasoiset jalkakäytävät ja pyöräväylät kuin on suunnitelmissa esitetty. Suoraa ratkaisua perustellaan sillä, että kierto Koivusaaren pohjoisosan kautta on turha. Näin ei suinkaan ole, sillä Länsibaana kerää korttelialueilta käyttäjiä ja liittymismahdollisuudet ovat hyvät. Länsibaanan vieressä olevalle osuudelle pääsee liittymään vain päistä. Myöskään voimassa oleva asemakaava ei mahdollista Länsiväylän viereen sijoittuvaa pyöräväylää.

Toinen harhakäsitys liittyy korkeuseroon. Koivusaaren puistokadun kautta kiertävä linjaus on korkeuseroltaan 4,5 m. Länsiväylän varteen linjattu pyöräväylä edellyttää 3,8 m korkeuseroa. Ero on hyvin pieni. Koivusaaren puistokadun kautta kiertävää pyöräväylää ei myöskään voi jättää rakentamatta.

Telkkäkujan alikulkukäytävä on esitetty Länsiväylän tiesuunnitelmassa uusittavaksi. Pyörätien leveydeksi on esitetty 3,0 m ja seinän viereen 0,5 m reunakaista. Jalkakäytävän leveys on 2,5 m ja se on korotettu pyöräväylästä. Väylien välissä on 0,5 m erotuskaista ja jalkakäytävän seinän vieressä 0,25 m reunakaista. Vapaa aukko on noin 6,75 m kun nykyään se on noin 4,0 m. Sillan molemmin puolin laaditaan Sotkatielle ja Telkkäkujalle katusuunnitelmat, joissa tavoitellaan sujuvia ja turvallisia yhteyksiä.

Koivusaaren rakentaminen vaikuttaa jalankulun ja pyöräilyn reitteihin molemmin puolin Länsiväylää. Länsimetron rakentaminen vaikutti ainoastaan etelän puolella. On aivan varmaa, että rakentamisen aikana ei voida säilyttää koko aikaa reittejä Länsiväylän molemmin puolin. Liikennejärjestelyistä pyritään tekemään turvalliset ja niin pitkäkestoiset kuin mahdollista.

Lauttasaari-Seuran muistutus

Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n muistutuksessa otetaan pääasiassa kantaa Vaskilahden lepakkoalueeseen. Katusuunnitelmaselostuksessa on mainittu, ettei Vaskilahdenkadun alueella ole merkittäviä luontoarvoja.

Koivusaaren osayleiskaavan ja asemakaavoituksen vuorovaikutuksessa on todettu, että lepakkoalueen erityispiirteet otetaan huomioon. Lepakkoalueen heikentäminen tulisi käsitellä muistutuksen mukaan erikseen ja osoittaa keinot lajin säilymisen turvaamiseksi Koivusaaren katusuunnitelmissa ja rakennusaikaisissa ratkaisuisissa. Katusuunnitelmissa tulisi esittää erikseen, miten lepakkojen saalistusreitit, päiväpiilot ja elinympäristö taataan rakennusaikana ja ratkaisuisissa, joita tehdään esimerkiksi vesisiipan tärkeän saalistusreitit toteutuksessa Vaskisaaren salmessa tai puustoa kaadettaessa Länsiväylän pohjoispuolella.

Suunnitelmissa tulisi myös määritellä rakentamisajankohdat lepakkoselvitysten suositusten mukaisesti. Suunnitelmiin tulisi liittää lupa ELY-keskuksen myöntämänä.

Vaadimme, että Helsingin kaupungin laatimia katusuunnitelmia tai ELY-keskuksen tiesuunnitelmaa ei hyväksytä ennen kuin luontovaikutusten arviointi on tehty uudelleen ja esitetty ratkaisut haittojen minimoimiseksi.

Lisäksi seura esittää, että Koivusaaren ja Lauttasaaren rakennushankkeita varten laaditaan vaihekohtainen liikenteen suunnitelma. Venesatamien käyttäjät tulee huomioida rakentamisen aikana.

Vastine

Vaskilahden pohjoisosa on paikallisesti merkittävä lepakkoalue ja tämä on ollut tiedossa. Katusuunnitelman selostukseen on lisätty maininta lepakkoalueesta.

Vuonna 2022 laaditun lepakkoselvityksen mukaan alueella on elinvoimainen lepakkokanta. Alueella on takavuosina ollut vilkasta rakentamista Länsimetron sisäänkäyntejä sekä Sotkatietä ja Vaskilahden rantaa rakennettaessa. Vaskilahden venekerhon alueella on tehty vesialueen ruoppauksia ja laitureiden uudelleenjärjestelyjä. Havaintojen mukaan rakentaminen ei ole heikentänyt olosuhteita lepakoiden kannalta. Tuleva rakentaminen tai tulevat rakenteet eivät poikkeaa tähän asti käytetyistä.

Katusuunnitelmien kadut eivät ole vuoden 2022 selvityksessä esitetyllä lepakkoalueella eikä edellytä lepakkoalueen rantapuuston poistamista. Vaskilahdenkadulle rakennetaan kaksi uutta siltaa. Ei ole tiedossa esitetä rakentaa lepakoille levähdyspaikkoja veden äärelle Vaskilahdenrannan sillan alapuolelle. Viereinen Sotkatien silta puretaan, kun uusi silta on valmistunut. Vaskilahdenkadun itäpäässä on puustoa entisellä liikennealueella, jota joudutaan kaatamaan kadun kohdalta, mutta se ei ole lepakkoalueella.

Länsiväylän tiesuunnitelmaan sisältyy Koivusaaren siltojen uusiminen. Asemakaavan mukaan Länsiväylän pohjoispuolen puistoon rakennetaan puistosilta. Länsiväylän eteläpuolelle rakennetaan asemakaavan mukaan korttelialue kanavan päälle ja Vaskilahdenrannan katusilta. Nämä rakenteet muodostavat noin 120 m pitkän vesiväylän, joka on hämärä ja antaa hyvän mahdollisuuden lepakkokannan säilymiseen. Molemmiin puoliin tulevat sijaitsemaan rantapuistot.

Tie- ja katusuunnitelmassa ei esitetä rakentamisen aikarajoituksia tai muita rakentamisen aikaisia ohjeita. Vaskilahdenkadun rakentaminen

edellyttää ruoppausta ja täyttöö, jolle on haettu vesitalouslupa ja lupaehtoissa on oma kohta lepakoiden huomioon ottamisesta. Aluehallintovirasto on jo antanut määräyksen asiassa eikä ELY-keskukselta tarvita lupaa.

Esirakentamisessa vesialueella noudatetaan vesitalousluvan ehtoa: ”Luvan saajan on otettava alueella esiintyvät lepakot huomioon sekä työmaiden valaistuksessa että poistetun rantapuuston korvaamisen osalta.”

Koivusaaren alueen rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt suunnitellaan rakentamisen edistymisen mukaisesti.

As Oy Laukkarannan muistutus

Muistutuksessa todetaan, että Koivusaaren asemakaavan toteuttaminen ja Katajaharjun eritasoliittymän siirtäminen Koivusaareen tulee vaikeuttamaan merkittävästi liikenteen sujuvuutta, heikentämään asukkaiden liikkumismahdollisuuksia ja lisäämään ruuhkia alueella.

Lisäksi mielipiteessä otetaan kantaa pelastustoimen saavutettavuuteen ja että Katajaharjun eritasoliittymä tulisi rakentaa palvelemaan sekä Espoon että Helsingin suuntia. Mielipiteessä perustellaan kantaa väestöennusteilla, luonnonsuojeluohjelmalla, alueen täydennysrakentamisella ja liikennemäärällä. Lisäksi otetaan kantaa Länsiväylän ympäristön osayleiskaavaan ja sen vaikutuksiin liikenneympäristössä.

Muistutuksen perusteella Koivusaaren luontoarvoja ei ole riittävästi tarkasteltu. Koivusaaren rakentaminen ja Länsiväylän liikennejärjestelyt muuttavat veden vaihtuvuutta ja virtaamia. Tämä heikentää merialueen tilaa. Lisäksi alueen valaistuksen lisääntyminen voi haitata lepakoiden ravinnonhankintaa ja liikkumista.

Muistutuksessa todetaan, että liikennesuunnitelmia tulee tarkistaa ja muuttaa liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja luontoarvojen säilyttämiseksi.

Vastine

Koivusaaren alueen osayleiskaavoituksen, asemakaavoituksen ja tie-suunnitelman vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu liikenteelliset vaikutukset. Luontoarvot on käsitelty ja vaikutukset arvioitu maankäytön suunnittelun yhteydessä. Näihin kuuluvat myös veden vaihtuvuuteen ja lepakoihin kohdistuvat vaikutukset. Näiden arvojen turvaamiseksi on vesitalousluvassa annettu määräyksiä.

Tie- ja katusuunnitelmia laadittaessa tulee noudattaa voimassa olevaa lainvoimaista asemakaavaa.

Lisätiedot

Jukka-Pekka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37302
jukka.tarkkala(a)hel.fi
Maria Ruuska, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37559
maria.ruuska(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 17.12.2024 § 729

HEL 2024-013495 T 08 00 01

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Länsiväylän tiejärjestelyjen kehittäminen on edellytys Koivusaaren alueen rakentamiseksi asuin- ja työpaikka-alueeksi. Tiesuunnitelma perustuu osayleiskaavoituksen yhteydessä laadittuun Länsiväylän alueva-raussuunnitelmaan ja sen tarkentamiseen asemakaavoituksen aikana tiesuunnitelman tarkkuuteen.

Kaupungin kannalta on tärkeää, että hyväksytty tiesuunnitelma ja kuu-lutettu hyväksymispäätös antavat oikeuden ryhtyä rakentamaan tietä, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Kaupunki pyytää te-kemään hyväksymispäätöksen viipymättä.

Tiesuunnitelmaa ei voi toteuttaa kaikilta osin ennen kuin aluehallintovi-raston päätös vesilupahakemuksesta on voimassa. Kaupunki on hake-nut aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa osayleis- ja asema-kaavojen toteuttamisen edellyttämien ruoppausten, täyttöjen ja muun vesirakentamisen suorittamiseksi. Aluehallintovirasto on tehnyt päätök-sen, mutta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken. Tiesuunnitelman toteuttaminen edellyttää ramppien R3 ja R4 alueella ruoppausta ja täyttöä, Koivusaaren sillan uusimista ja uu-den virtausaukon rakentamista Länsiväylän penkereen poikki. Lisäksi Länsiväylän erikoiskuljetusten reitin siirtäminen kulkemaan Vaskilah-denkadun kautta edellyttää kadulla vesiluvan alaisia töitä.

Toteutussuunnittelun aikana tulee moottoritien väyläympäristöä edel-leen kehittää melusteiden ja istutusten osalta. Vesistön äärellä olevien läpinäkyvien melusteiden määrää tulisi vielä lisätä, kuitenkin siten, et-tä linnuston, kunnossapidon ja rakenteen toimivuuden näkökulmat on huomioitu. Samoin istutusten määrää ramppikolmioissa on lisättävä.

Kaupunki esittää, että Jorvaksentien rakentamista varten hankittujen kiinteistöjen tieoikeus lakkautetaan ensimmäiseen asemakaavaan si-sältyvien yleisten alueiden ja kortteleiden osilla erillisellä ELY-

keskuksen päätöksellä tai viimeistään maantietoimituksessa. Asiaa on avattu tarkemmin perusteluissa.

Vastaukset kysymyksiin

Vastauksena Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esittämiin kysymyksiin todetaan Kaupunkiympäristön toimialan osalta:

Kaupunki on ilmoittanut verkkosivuilla tiesuunnittelun aloittamisesta 1.2.2019. Lisäksi on julkaistu lehti-ilmoitukset Helsingin Uutisissa ja Hufvudstadsbladetissa 2.2.2019. Suunnitelmaluonnokset ovat olleet esillä mielipiteiden antamista varten 9.-22.11.2022 ja asiasta on julkaistu suomen- ja ruotsinkieliset lehti-ilmoitukset Lauttasaari-lehdessä ja Länsiväylä-lehdessä 9.11.2022. Kaupunki on ilmoittanut katu- ja tiesuunnitelmien nähtävillä olosta osallisille 18.9.2024 lähetetyllä kirjeellä. Sama ilmoitus on ollut katusuunnitelmien nähtävillä olon 2.10.-1.11.2024 ensimmäisenä päivänä myös kaupungin verkkosivuilla. Ilmoituksessa on kerrottu tiesuunnitelman tulevan nähtävillä valtion liikenneväylien suunnittelu -palveluun. Kaupunki on julkaissut 21.10.2024 kuulutuksen tiesuunnitelman asettamisesta nähtävillä Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelussa. Länsiväylän tiejärjestelyjä on esitelty osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen yhteydessä. Tärkeimmät tiesuunnitelman piirustukset ja asiakirjat ovat olleet tutustuttavissa myös kaupungin karttapalvelussa.

Hanke tukee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita. Se turvaa kansainvälisen liikenteen sujuvuuden Länsisatamaan ja se parantaa elinkeinoelämän ja työmatkaliikenteen sujuvuutta. Järjestelyillä tuetaan joukkoliikenteeseen ja kestäviin liikkumismuotoihin tuettava kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä vähennetään onnettomuusriskejä. Järjestelyissä on otettu keskeisesti huomioon kestävien liikkumismuotojen tarpeet ja hanke vähentää hieman liikenteen kasvihuonepäästöjä. Toimenpiteet tukeutuvat nykyisen kantatien 51 kehittämiseen, hanke parantaa liikenteen taloudellisuutta ja se on kokonaisuutena taloudellisesti kannattava. Myös alueellisen liikennejärjestelmän tavoitteet on otettu huomioon Helsingin seudun MAL-sopimuksessa vuosille 2024-2035. Länsiväylän parantaminen rakentamalla Koivusaaren eritasoliittymä sisältyy sopimukseen.

Länsiväylän tiesuunnitelman alueella on voimassa 24.3.2017 voimaan tullut Koivusaaren osayleiskaava no. 12180. Kaava-alue kattaa nykyisen Katajajarjun eritasoliittymän länsipuoleisen alueen. Liittymiä ei merkitä yleiskaavaan. Koivusaaren alueella on voimassa 22.5.2023 voimaan tullut Koivusaaren asemakaava no. 12587. Katajajarjun eritasoliittymä sijoittuu asemakaavan no. 4866 alueelle, joka on tullut voimaan 28.4.1961. Osin tiesuunnitelman alueella on voimassa Länsimet-

ron maanalainen asemakaava no. 11800, joka on tullut voimaan 31.12.2009. Osayleiskaava ja asemakaavat ovat oikeusvaikutteisia. Tiesuunnitelma on voimassa olevien asemakaavojen mukainen. Länsiväylän ympäristön osayleiskaava, joka on vireillä, koskee myös Koivuosaarta. Kaupunkiympäristölautakunta on päättänyt osayleiskaavan suunnitteluperiaatteista 18.4.2023. Osayleiskaavan ratkaisut tarkentuvat kaavaprosessin seuraavissa vaiheissa.

Kaupunki laatii tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa. Osa suunnitelmista laaditaan yhteistyössä korttelialueiden kehittäjien kanssa. Kaupunki vastaa näiden suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa. Länsiväylään liittyvät katusuunnitelmat on jo laadittu. Maantien varteen sijoittuvan Länsibaanan ja virkistysalueiden suunnitelmat laaditaan, kun suunnittelu on ajankohtaista.

Kaupungilla ei ole tiedossa huomautettavaa tiesuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin, mutta on korostettava, että ne ovat vielä yleispiirustuksia. Esitettyjen periaatteiden mukaan voidaan jatkaa suunnittelua tarkemmalle tasolle.

Kaupunki luovuttaa korvaukset asemakaavassa osoitetun maantien tekemiseen tarvittavan tieoikeuden omistamallaan maa-alueella.

Katujen alueet ovat kaupungin omistuksessa. Pääsääntöisesti kaupunki vastaa katujen rakentamisen kustannuksista tai niistä päätetään erikseen toteutussopimuksella.

Tiesuunnitelman edellyttämät kadut rakennetaan mahdollisimman samanaikaisesti tietöiden kanssa. Toteutusjärjestys sovitaan ELY-keskuksen kanssa, sillä toteutusjärjestyksellä on merkitystä liikenneverkon toimivuuteen.

Samanaikaisesti nähtävillä olleisiin katusuunnitelmiin on saatu muistutuksia, joista osa koskee myös tiesuunnitelmaa. Kaupunki on lähettänyt kaikki saadut muistutukset ELY-keskukseen tiesuunnitelman nähtävillä olon päätyttyä.

10.12.2024 Pöydälle

03.12.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka-Pekka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37302

20.01.2025

Asia/17

jukka.tarkkala(a)hel.fi
Maria Ruuska, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37559
maria.ruuska(a)hel.fi

20.01.2025

Asia/18

18

Kaupunginvaltuuston 27.11.2024 § 256 kohdalla tekemän päätöksen täytäntöönpanon täydentäminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus täydentää kaupunginvaltuuston päätöksen 27.11.2024 § 256 täytäntöönpanoa seuraavasti:

256 §, Yhteistyösopimus Etelä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluelle(YTA)

Kaupunginhallitus oikeuttaa sosiaali-, terveystoimialan toimialajohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19

Kaupunginvaltuuston 15.1.2025 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginvaltuuston 15.1.2025 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

1 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

2 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

3 §, Lähetekeskustelu paikallisdemokratian ja kaupunginvaltuuston tulevaisuudesta

Ei toimenpidettä.

4 §, Helsingin kaupunginvaltuusto 150 vuotta -juhlapäätös

Ei toimenpidettä.

5 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Kokouksessa jätettyjen aloitteiden osoittamisesta vastattavaksi päätetään erikseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano